

Johanna Tornio

KIRJASTO- JA NUORISOTYÖNTEKIJÖIDEN MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Kirjaston ja nuorisotilan toiminnan kehittäminen Oulun lähikirjastoissa

Opinnäytetyö

Syksy 2020

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalveluala

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalvelu

Tekijä: Johanna Tornio

Työn nimi: Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillinen yhteistyö: Kirjaston ja nuorisotilan toiminnan kehittäminen Oulun lähikirjastoissa

Ohjaaja: Sari Mäkinen-Laitila

Vuosi: 2020 Sivumäärä: 76 Liitteiden lukumäärä: 5

Opinnäytetyössä tutkittiin kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillista yhteistyötä kolmessa Oulun lähikirjastossa, joiden yhteydessä on nuorisotilat. Tavoitteena oli selvittää työntekijöiden kokemuksia moniammatillisesta yhteistyöstä ja siitä, miten sitä voisi kehittää. Lisäksi tutkimuksessa tavoitteena oli saada selville nuorten kokemuksia kirjastoista ja nuorisotiloista, kuinka usein he käyvät toimipaikoissa ja mitä toiveita heillä on palveluihin liittyen.

Tutkimuksessa hyödynnettiin laadullista ja määrällistä tutkimusmenetelmää. Seinäjoen pääkirjaston neljälle työntekijälle toteutettiin haastattelu ja Oulun alueen kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille Webropol-kysely. Nuorille oli tarkoitus toteuttaa työpaja Oulun kolmessa toimipaikassa, mutta COVID-2019:n aiheuttaman tilanteen myötä työpaja vaihtui Google Forms -kyselyyn. Ammatillisille suunnattuun kyselyyn osallistui 20 vastaajaa ja nuorten kyselyyn osallistui 51 vastaajaa.

Ammattilaisten kokemukset yhteistyöstä olivat suurimman osan mielestä positiivisia. Nuorten tilojen suhteen kerrottiin myös tilojen kehittämistarpeita. Nuorten kanssa työskentely koettiin antoisaksi. Onnistumisten suhteen vastaajat kertoivat luottamuksen osoituksista, mutta haasteeksi nousivat melutaso ja käytösongelmat. Moniammatillisuuteen ammattilaiset olivat tyytyväisiä, mutta yhteistyössä on vielä kehitettävää.

Opinnäytetyön tulosten mukaan nuoret käyvät enemmän nuorisotiloissa kuin kirjastossa, mutta kirjastoa käytetään lainaamisen puitteissa. Kaverit ja pelaaminen olivat suurin syy käydä kirjastossa ja nuorisotilassa, jossa he viettävät aikaa kavereiden kanssa, pelaavat erilaisia pelejä, tekevät läksyjä ja käyttävät puhelimiaan. Toiveisiin liittyen nuoret ehdottivat eniten uusia pelejä ja pelikoneita, minkä lisäksi muut toiveet käsittelivät esimerkiksi tapahtumia ja pidempiä aukioloaikoja.

Avainsanat: nuortenkirjastotyö, nuorisotyö, moniammatillisuus, kirjastotyö, nuoret

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Library and Information Services

Author/s: Johanna Tornio

Title of thesis: Multiprofessional collaboration of library- and youth workers: Developing library and youth work activities at Oulu branch libraries

Supervisor(s): Sari Mäkinen-Laitila

Year: 2020 Number of pages: 76 Number of appendices: 5

This thesis focuses on library and youth workers' multiprofessional cooperation at three Oulu branch libraries with youth facilities. The aim of the thesis was to investigate library- and youth workers' experiences about multiprofessional cooperation and how the services could be developed. Another aim was to find out youths' experiences with libraries and youth facilities, how often they visited them, and what wishes they had for youth services.

This thesis project used qualitative and quantitative research methods. An interview was conducted with four employees of the main library of Seinäjoki, and a Webropol survey was directed to all the library and youth workers in the area of Oulu. Moreover, the aim was to implement a workshop among youths, but, because COVID-19, the workshop was replaced by a Google Forms survey. The interview had 4 participants, the Webropol survey 20, and the Google Forms survey aimed at youths 51, respectively.

Most professionals' experiences with cooperation were positive. Regarding the facilities for youths, also some needs for improvement were reported. The experiences with working with youths were found rewarding; as a positive thing, they mentioned that youths trusted them, while the noise level and bad behaviour were regarded as challenges. The participants were content with multiprofessional cooperation, but still saw there to be some room for improvement.

The youths visit more often youth facilities than libraries but use library services when borrowing materials. Friends and gaming were the main reasons for visiting the library and youth facility, where they spend time together, play different games, do their homework, and use their phones. The youths mostly wished for new games and game equipment, apart from events and longer opening hours.

Keywords: youth library services, youth work, multiprofessionalism, library work, youngsters

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo.....	6
1 JOHDANTO.....	7
2 OULUN ALUE, KIRJASTOT JA NUORISOTILAT.....	8
2.1 Oulu ja kaupunginosat.....	8
2.2 OUTI-kirjastot.....	10
2.3 Oulun nuorisotyö ja nuorisotilat.....	12
3 NUORTEN KANSSA TYÖSKENTELEY.....	15
3.1 Kohderyhmä.....	15
3.2 Nuorisotyö.....	15
3.2.1 Nuorisotyön perusfunktiot.....	16
3.2.2 Työmuodot.....	17
3.3 Nuorisotilojen toiminta.....	19
4 KIRJASTO JA NUORET.....	20
4.1 Nuoret kirjastossa.....	20
4.2 Nuortenkirjastotyö.....	22
4.3 Nuorten palvelut ja tapahtumat.....	23
5 KIRJASTON JA NUORISOTYÖN YHTEISTYÖ.....	25
5.1 Yhteistyö.....	25
5.2 Moniammatillisuus.....	26
6 TUTKIMUSONGELMA JA -MENETELMÄT.....	28
6.1 Tutkimusongelma- ja kysymykset.....	28
6.2 Kvalitatiivinen tutkimus.....	28
6.3 Kvantitatiivinen tutkimus.....	29
6.4 Toteutus ja tutkimusetiikka.....	30
7 TULOKSET.....	32
7.1 Haastattelut.....	32

7.1.1	Yhdessä työskentely	32
7.1.2	Nuortentila.....	34
7.1.3	Nuoret	35
7.1.4	Moniammatillisuus	38
7.2	Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kysely.....	40
7.2.1	Taustakysymykset	41
7.2.2	Työskentely.....	43
7.2.3	Nuorten tilat ja palvelut.....	47
7.2.4	Yhdessä työskentely ja koulutukset	52
7.2.5	Moniammatillisuus	53
7.3	Nuorten kysely	57
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	64
8.1	Haastattelut.....	64
8.2	Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kysely.....	65
8.3	Nuorten kysely	68
	LÄHTEET	70
	LIITTEET	76

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma.....	42
Kuvio 2. Työkokemus.....	42
Kuvio 3. Nykyinen toimipaikka.....	43
Kuvio 4. Työympäristön arviointi.....	44
Kuvio 5. Työilmapiirin arviointi.....	45
Kuvio 6. Nuorten palvelut ja tapahtumat.....	48
Kuvio 7. Nuorille järjestetyt tapahtumat.....	49
Kuvio 8. Nuorten aineistot.....	50
Kuvio 9. Yhteistyön arviointi.....	51
Kuvio 10. Moniammatillisen koulutuksen arviointi.....	52
Kuvio 11. Moniammatillisen yhteistyön arviointi.....	53
Kuvio 12. Nuorten ikäjakauma.....	56
Kuvio 13. Nuorten asuinkaupunginosat.....	56
Kuvio 14. Kirjasto/nuorisotila, missä käyt.....	57
Kuvio 15. Käyttö kirjastossa vai nuorisotilassa.....	58
Kuvio 16. Kuinka usein käyt kirjastossa/nuorisotilassa.....	58
Kuvio 17. Mitä teet kirjastossa/nuorisotilassa.....	60

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillista yhteistyötä Oulun kolmessa eri lähikirjastossa, joiden yhteydessä on nuorisotilat. Kirjaston ja nuorisotilojen ammattilaiset muodostavat työparitoimintaa, missä työskennellään vuorotellen kirjastossa sekä nuorisotilassa. Käytännössä tämä toteutuu niin, että kirjastossa nuorisotyöntekijä tekee kirjastoalan töitä ja kirjastovirkailija työskentelee vuorostaan nuorisotilan puolella. Tällainen toiminta kirjaston ja nuorisotilan kesken on yleistä.

Työssä voi kuitenkin tulla vastaan asioita, mitä kirjastoalan ja nuorisotyön ammattilaisten yhteistyötoiminnassa voitaisiin kehittää ammattilaisten ja kohderyhmän näkökulmasta. Tutkimuksessa käydään läpi moniammatillista työtä ja nuorten kanssa työskentelyä ammattilaisten keskuudessa, miten he viihtyvät työssään ja olisiko moniammatillisessa työssä sekä yhteistyössä jotain kehitettävää. Samalla tutkitaan myös nuoria kohderyhmänä kirjastojen ja nuorisotilojen kannalta sekä selvitetään, mitä mieltä he ovat heille suunnatuista tiloista ja palveluista.

Työntekijät voivat kokea moniammatillisen työn ja yhteistyön eri tavoin. Se, että eri alan ihmiset tekevät toistensa töitä saattaa kuulostaa vieraalta ja kirjastotyössä nuorisotyö ei ole välttämättä vahvinta osaamisaluetta, ellei siitä ole aikaisempaa kokemusta. Vaikka on olemassa kursseja ja materiaaleja nuorten kanssa työskentelyyn, työssä voi kuitenkin tulla vastaan haasteita. Tutkimuksessa käsitellään kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia ja ajatuksia aiheeseen liittyen, miten moniammatillinen yhteistyö on toteutunut toimipaikoilla esimerkiksi koulutuksien suhteen ja millaisia onnistumisia sekä haasteita työssä on kohdattu.

Tutkimuksessa käsiteltiin nuorten kohderyhmän lisäksi nuorisotyön perustehtävien tavoitteita ja työmuotoja sekä nuorisotilojen toimintaa. Näiden aiheiden lisäksi tarkasteltiin nuortenkirjastotyön sisältöä, mitä nuoret tekevät kirjastossa ja millaisia nuorten palveluita ja tapahtumia kirjastot tarjoavat. Moniammatillisuuteen liittyen tutkittiin kirjaston ja nuorisotilan yhteistä toimintaa. Tutkimusmenetelmien avulla selvitettiin Oulun alueen sekä Seinäjoen pääkirjaston kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia sekä oululaisten nuorten näkökulmaa heille suunnatuista palveluista.

2 OULUN ALUE, KIRJASTOT JA NUORISOTILAT

2.1 Oulu ja kaupunginosat

Tutkimusta varten kerättiin perustietoa Oulusta ja kaupunginosista Jäälissä, Kaijoharjasta ja Karjasillasta, joiden kirjastot ja nuorisotilat ovat tutkimuksen kohteena. Tilastojen avulla etsittiin tietoa liittyen väestön ikäjakaumaan, sillä tutkimuksessa käsitellään nuoria eli noin 13–24-vuotiaita. Tilastojen avulla tarkasteltiin, kuinka paljon nuoria on kolmessa kaupunginosassa ja millaisia eroja Jäälissä, Kaijoharjun ja Karjasillan tilastoista löytyi liittyen väestön määrään ja ikäjakaumaan.

Pohjois-Pohjanmaalla sijaitseva Oulu on Suomen viidenneksi suurin kaupunki, jossa on yli 200 000 asukasta. Ouluun on kuntaliitoksella liitetty Ylikiiminki vuodesta 2009 lähtien ja vuonna 2013 Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo ja Yli-li (Oulun kaupungin tilastollinen vuosikirja 2019 2020, 12). Oulussa 13–24-vuotiaita nuoria on yhteensä 35 419, tilastojen mukaan eniten heitä on 19–24-vuotiaita ja vähiten 16–18-vuotiaita (Oulun kaupungin tilastollinen vuosikirja 2019 2020, 26).

Jääli sijaitsee noin 16 kilometriä Oulun keskustasta ja noin 8 kilometriä Kiimingistä. Jäälissä suuralueeseen kuuluu myös Välikylä. Tilastojen mukaan Jäälissä kaupunginosassa on yhteensä 4 378 asukasta. 0–6-vuotiaita on 338, 7–12-vuotiaita 438, 13–15-vuotiaita 228 ja 16–18-vuotiaita on 196. 19–24-vuotiaita on 199, 25–64-vuotiaita 2 288 ja yli 65-vuotiaita 691. (Oulun kaupungin tilastollinen vuosikirja 2019, 26.) Jäälissä 13–24-vuotiaita oli yhteensä 623, eniten nuoria oli 13–15-vuotiaita ja vähiten 16–18-vuotiaita.

Jäälissä toimii Jäälissä koulu, joka oli entiseltä nimeltään Laivakankaan koulu. Jäälissä yhtenäisperuskoulussa opiskelevat vuosiluokat 1–9 Jäälissä ja Välikylän alueelta. Yleisopetuksen lisäksi koululla toimii pienryhmät, JOPO eli joustavan opetuksen perusopetuksen luokka ja toiminta-alueittain etenevien luokat. Koululla työskentelee noin 750 oppilasta ja 80 opetuksen sekä muun henkilöstön edustajia. (Koulun esitely, [viitattu 17.7.2020].) Jäälissä koulun lisäksi Jäälissä suuralueella on Välikylän opetuspiste.

Kaijonharju sijaitsee noin 6 kilometriä Oulun keskustasta. Kaijonharjun suuralueeseen kuuluu Kaijonharjun lisäksi Linnanmaa, Ritaharju, Kuivasjärvi ja Liikanen. Kaijonharjussa on yhteensä 3 777 asukasta, joista 0–6-vuotiaita on 264, 7–12-vuotiaita 195, 13–15-vuotiaita 78 ja 16–18-vuotiaita on 73. 19–24-vuotiaita on 634, 25–64 vuotiaita 2 181 ja yli 65-vuotiaita on 352. (Oulun kaupungin tilastollinen vuosikirja 2019, 25.) Kaijonharjussa 13–24-vuotiaita on yhteensä 785, eniten nuoria on 19–24-vuotiaita ja vähiten 16–18-vuotiaita.

Kaijonharjun suuralueella sijaitsee kaksi Oulun normaalikoulun toimipistettä Linnanmaalla, missä ovat perusopetuksen vuosiluokat 1–6 ja 7–9 sekä lukio. Oulun normaalikoulu on Oulun yliopiston harjoittelukoulu, missä opiskelee noin 850 oppilasta perusasteilla ja lukiossa noin 250 opiskelijaa. (Kumpulainen, [viitattu 30.8.2020].) Muita lähialueen kouluja ovat Pöllönkankaan koulu ja Kuivasjärven yksikkö, minkä lisäksi Linnanmaalla toimii Oulun yliopisto.

Karjasilta sijaitsee noin kilometrin etäisyydeltä Oulun keskustasta. Karjasilta kuuluu Höyhtyän suuralueeseen, mihin kuuluu Höyhtyä, Nokela, Lintula ja Mäntylä. Karjasillassa on yhteensä 3 358 asukasta. Tilastojen mukaan 0–6-vuotiaita on 147, 7–12-vuotiaita 156, 13–15-vuotiaita 94 ja 16–18-vuotiaita 138. 19–24-vuotiaita 2 377, 25–64-vuotiaita 1 577 ja yli 65-vuotiaita 869. (Oulun kaupungin tilastollinen vuosikirja 2019, 24.) Karjasillassa 13–24-vuotiaita on yhteensä 2 609, nuoria on eniten 19–24-vuotiaita ja vähiten 13–15-vuotiaita. Karjasillassa on selvästi eniten nuoria verrattuna Jääliin ja Kaijonharjuun.

Karjasillassa sijaitsee Pohjankartanon koulu, missä toimii perusopetus vuosiluokille 7–10. Pohjankartanon rakennuksessa sijaitsevat myös Madetojan musiikkilukio ja Oulu-opiston toimisto. Madetojan musiikkilukio järjestää erilaisia musiikkitapahtumia ja toteuttaa projekteja sekä tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa. (Ouluun lukioon 2020–2021, [viitattu 30.8.2020].) Oulu-opisto on Oulun kaupungin vapaan sivistystyön oppilaitos ja Suomen neljänneksi suurin kansalaisopisto (Oulu-opisto, [viitattu 30.8.2020]). Alueella on myös Teuvo Pakkalan koulu, missä toimii 1–6-vuosiluokkien perusopetus.

2.2 OUTI-kirjastot

Tutkimuksessa tutustuttiin Oulun kolmeen kaupunginosan lähikirjastoihin ja samoissa tiloissa toimiviin nuorisotiloihin. Tarkoituksena oli havainnoida, minkälaiset kirjaston tilat ovat ja millaisia palveluita toimipaikat tarjoavat nuorille. Kaijonharju sijaitsi pohjoisella, Karjasilta keskisellä ja Jääli itäisellä alueella, minkä lisäksi Jäälin ja Karjasillan kirjastot toimivat myös omatoimikirjastoina. Tutkimusta varten kerättiin tietoja kolmen lähikirjaston toiminnasta paikan päällä ja havainnoinnin avulla tarkkailtiin kirjastojen tiloja ja arkea yleisen toiminnan lisäksi nuortenkirjastotyön näkökulmasta.

Oulun kaupunginkirjasto ja lähikirjastot kuuluvat OUTI-kirjastoihin. Kaupunginkirjaston lisäksi Oulussa on yhteensä 23 lähikirjastoa. OUTI-kirjastoihin kuuluu lisäksi Pohjois-Pohjanmaan alueelta 15 kaupungin ja kunnankirjastoa, joissa on 54 yksikköä mukaan lukien 5 autoa ja monipalveluauto. Oulun kaupunginkirjasto hoitaa alueellista kehittämistehtävää Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella, minkä on myöntänyt Opetus- ja kulttuuriministeriö vuonna 2017. Kehittämistehtävällä tuetaan toimialueiden yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista edistäen kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. (Kirjastossa tavataan, [viitattu 16.5.2020.]

Jäälin lähikirjasto sijaitsee Jäälin monitoimitalossa nuorisotilan yhteydessä. Vuonna 2017 Jäälin kirjaston toiminta siirtyi Jäälin ostoskeskuksesta Jäälin kouluun samoihin tiloihin nuorisotilan kanssa (Toimintakertomus 2017, 9). Jäälin kirjastossa työskentelee yksi kirjastotyöntekijä, joka tekee yhteistyötä nuorisotyöntekijän kanssa ja lisäksi kirjastotyöntekijä työskentelee aktiivisesti mukana yhteistyössä koulun kanssa kuten esimerkiksi tekee kirjavinkkauksia koulun puolella ja on mukana koulun toiminnassa. (Kakko & Kaukko 28.8.2020.) Jäälin koulu ja Välikylän opetuspiste ovat kirjaston yhteistyökouluja (Yhteistyökirjastot, [viitattu 18.11.2020]).

Kirjastosta löytyi infonäyttö, lainausautomaatti ja palautuslaatikko sekä asiakaspalvelutiski, missä sijaitsi kirjastotyöntekijän työpiste. Lasten ja nuorten aineistot löytyivät nuorisotilan läheisyydestä ja aikuisten kaunokirjallisuus oli sijoitettu käytävälle ja erilliseen lukutilaan, missä sijaitsivat myös varaushyllyt. Lasten ja nuorten aineistoja oli lajiteltu hyllyittäin esimerkiksi lukudiplomien kirjalistojen mukaan, helppolukuisiin ja uutuuksiin. Kirjaston puolella ikkunoiden äärellä on nojatuoleja ja pyöreitä pöytiä

sekä pienille lapsille erillinen pöytä ja tuolit. Ikkunoiden tasolla on esillä lasten ja nuorten kirjallisuutta erilaisten teemojen mukaan.

Kaijonharjun lähikirjasto sijaitsee monitoimitalossa Kaijonharjun nuorisotalon vieressä. Kaijonharjun kirjasto aloitti toimintansa vuonna 1985 (Niskala 2007, 37). Kirjastossa työskentelee 3 kirjastotyöntekijää, jossa esimiehen lisäksi työskenteli määräaikaisia työntekijöitä (Heinonen & Oikarinen 3.9.2020). Kirjastotyöntekijät ovat tehneet yhteistyötä Kaijonharjun nuorisotalon työntekijöiden ja koulujen kanssa. Kaijonharjun kirjastossa on järjestetty muun muassa peli-iltoja, satutuokioita ja kirjailijavierailuja. Kirjaston yhteistyökouluja ovat Oulun normaalikoulu, Pöllökankaan koulu ja Kuivasjärven yksikkö (Yhteistyökirjastot, [viitattu 18.11.2020]).

Kirjaston asiakaspalvelutiskin takana sijaitsivat kirjastotyöntekijöiden työtilat. Kirjastotilassa oli palautus- ja lainausautomaatit sekä infonäyttö. Aikuistenosastolla sijaitsivat aikuisten kauno- ja tietokirjallisuus, osaston päädyssä sijaitsi lehtisali. Musiikkiosaston vieressä sijaitsi Kaijon kammari, mistä pääsi erilliseen nuorille suunnattuun tilaan. Lastenosastolla oli pyöreä pöytä ja ympärillä kirjahyllyjä, jossa oli lajiteltuna lasten aineistoja ja erillisissä laatikoissa oli kuvakirjoja eri teemojen mukaan. Lasten ja nuorten tietokirjallisuus sijaitsi nuortenosastolla, missä aineistoja oli lajiteltu muun muassa genren ja iän mukaan kuten yli 15-vuotiaille suunnattuja kirjoja. Nuorten osastolla oli mustat sohvut ja raheja, missä oli lisäksi ilmoituksia ja mainoksia varten sermi.

Karjasillan lähikirjasto mikä sijaitsee Pohjankartanon koululla. Karjasillan kirjasto aloitti toimintansa vuonna 1951 Teuvo Pakkalan koululla ja muutti vuonna 1967 kirjasto Pohjankartanoon. (Niskala 2007, 39–40.) Pohjankartanon peruskorjauksen myötä vuonna 2019 Karjasillan kirjastoon asennettiin omatoimijärjestelmä, minkä lisäksi asiakaspalvelutiski, lainaus- ja palautusautomaatit uusittiin (Toimintakertomus 2019, 10). Kirjastossa työskenteli yksi vakituinen kirjastotyöntekijä ja lisäksi muita kirjastotyöntekijöitä vaihtelevasti 1–3 päivää viikossa (Mikkonen 4.9.2020). Pohjankartanon koulun ja Teuvo Pakkalan koulu ovat kirjaston yhteistyökouluja (Yhteistyökirjastot, [viitattu 18.11.2020]).

Kirjaston aulassa asiakaspalvelutiskin läheisyydessä oli palautus- ja lainausautomaatit sekä infonäyttö. Tilasta löytyivät tietokoneet, monitoimitulostin ja hiljainen tila,

missä sijaitsivat muun muassa musiikkiaineistot. Aikuistenosastolla oli genrekirjallisuutta ja parvella oli aikuisten tieto- ja kaunokirjallisuus sekä muut aineistot kuten aikuisten sarjakuvat. Lastenosastolla oli suuri pyöreä pöytä ja oransseja raheja, mistä löytyi ala-asteen lukudiplomikirjat sekä muut lasten aineistot. Nuortenosastolla oli oransseja tuoleja ja pöytiä, mistä löytyi nuorten lukudiplomikirjat, elokuvat, lasten ja nuorten sarjakuvat sekä nuorten aikuisten kirjallisuutta. Samassa tilassa oli liikuntarajoitteisille asiakkaille tarkoitettu hissi.

Tutkimuksen kolmella lähikirjastolla oli eroavaisuutensa esimerkiksi tilojen suhteen. Kirjastojen tilat olivat pieniä, mutta osastot oli helppo erottaa toisistaan. Aineistojen suhteen OUTI-kirjastot ovat yhteneviä esimerkiksi lukudiplomikirjojen ja selkokielisten aineistojen suhteen, mitkä löytyivät merkittynä hyllyistä. Lisäksi tiloista löytyi mainoksia liittyen esimerkiksi nuorten Kirjаметroon ja lukuhaasteisiin. Jäälin ja Karjasillan kirjastot sijaitsivat samassa rakennuksessa koulujen kanssa, mutta Kaijonharjun kirjasto ja nuorisotalon tilat sijaitsivat erillään toisistaan. Kuitenkin kaikki kolme lähikirjastoa olivat tekemisissä lähialueiden koulujen kanssa.

2.3 Oulun nuorisotyö ja nuorisotilat

Oulu on saanut UNICEFin myöntämän tunnuksen lapsiystävällisimmistä kunnista vuosina 2017 ja 2020. Lapsiystävällinen kunta- työn tavoitteena on alle 18-vuotiaiden lasten oikeuksien toteutuminen yhteiskunnassa. (Lapsiystävällinen kunta, [viitattu 5.8.2020].) Oulun kaupungin nuorisotyön suunnitelmassa kerrotaan nuorisopalveluiden tehtävästä edistää lasten ja nuorten oikeuksia sekä tukea yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia vahvistetaan sekä tuetaan heidän kasvuaan, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. (Tietoa, tukea tekemistä – Nuorisotyötä Oulussa, [viitattu 5.8.2020]).

Oulussa nuorisotiloja on yhteensä 22 eri puolilla kaupunkia. Nuorisotyöllä on lisäksi palveluvastaavat neljää aluetta kohti ja nämä alueet ovat eteläinen, pohjoinen, keskinen ja itäinen alue. Eteläisellä alueella ovat Kaakkuri, Kaukovainio, Maikkula ja Oulunsalo. Pohjoisessa ovat Haukipudas, Pateniemi, Rajakylä ja Ritaharju. Keskiällä alueella ovat Oulun ydinkeskustan toimipisteet sekä Kaijonharju, Karjasilta,

Kastelli, Puolivälinkangas ja Toppila. Itäisellä alueella ovat Hiukkavaara, Jääli, Kii-
minki, Myllyoja, Talvikangas, Yli-li ja Ylikiiminki. (Nuorisotilat, [viitattu 25.3.2020].)

Tutkimuksen kohteena olevien kaupunginosien nuorisotilat ovat osana kirjastoja ja tekevät yhteistyötä keskenään sekä muiden tahojen kuten lähialueella olevien kou-
lujen kanssa. Nuorisotilat ovat toisiinsa verrattuna erilaisia tilojen suhteen, mutta toimijoilta löytyy myös yhteisiä asioita. Nuorisotilojen työntekijät ovat aktiivisia sosi-
aalisisessa mediassa ja nuoret voivat ottaa yhteyttä heihin esimerkiksi Whatsapp-so-
velluksen kautta. Nuorisotiloilla on aukioloajat eri-ikäisille kävijöille 7–17-vuotiaisiin ja heillä on puitteet erilaisiin aktiviteetteihin kuten ruoanlaittoon ja harrastuksiin.

Jäälin nuorisotila toimii samoissa tiloissa kirjaston kanssa Jäälin koululla. Nuorisotila aloitti toimintansa Jäälin monitoimitalossa vuonna 2013 ja myöhemmin Jäälin kir-
jasto siirtyi samoihin tiloihin (Kakko & Kaukko 28.8.2020). Nuorisotilassa työskenteli yksi nuorisotyöntekijä, jonka lisäksi toinen nuorisotyöntekijä työskenteli pari kertaa viikossa. Nuorisotila oli auki arkisin 1–6-luokkalaisille maanantaista perjantaihin klo 12–16 ja 7-luokkalaisista 17-vuotiaisiin nuoriin keskiviikkoisin klo 16–18 ja torstaista perjantaihin klo 16–20. (Jäälin nuorisotila, [viitattu 9.9.2020].)

Nuorisotilassa oli kulmasohva, tv, biljardipöytä ja keittiötaso pöytineen. Lisäksi käytävän toisella puolella oli oranssi tila, missä sijaitsee nuorisotyöntekijöiden työpiste ja iso televisio sekä pehmeitä raheja. Nuorisotilaan ilmoitauduttiin tabletilla, missä oli merkitty ikäluokat ja kävijä ilmoitti halutessaan sukupuolen. Ilmoittautumisen avulla voitiin tarkastella tilastoja, kuinka paljon nuorisotilassa käy kaikenikäisiä lapsia ja nuoria (Kakko & Kaukko 28.8.2020). Jäälin nuorisotilalla oli tilit sosiaalisessa mediassa muun muassa Facebookissa, Instagramissa ja Snapchatissa.

Kaijonharjun nuorisotalo sijaitsi samassa rakennuksessa Kaijonharjun kirjaston vie-
ressä. Kaijonharjun nuorisotalossa oli yhteensä 6 työntekijää, jotka tekivät kirjasto-
työntekijöiden kanssa yhteistyötä tapahtumien parissa ja pitivät välillä yhteisiä ko-
kouksia (Juppi 3.9.2020). Kaijonharjun nuorisotalo on auki arkisin 1–6-luokkalaisille klo 12–16.30 ja 7-luokkalaisista 17-vuotiaisiin klo 16.30–20.00 (Kaijonharjun nuori-
sotalo, [viitattu 9.9.2020]). Nuorisotalolta pääsi nuorille suunnattuun tilaan Kaijon kammariin, mikä sijaitsi kirjaston ja nuorisotalon välillä.

Nuorisotalolla järjestettiin iltapäivätoimintaa ja ulkopuoliset tahot varasivat tiloja omaan käyttöön viikon aikana. Nuorisotalolla oli järjestetty esimerkiksi lukutuokioita ja ryhmien tapaamisia (Juppi 3.9.2020). Nuorisotalon tilassa oli muun muassa biljardipöytä, keittiötila, sohvapöytä, iso televisio ja kaksi liikuntasalia. Kaijon kammarissa oli myös keittiötaso ja tilassa on muun muassa valkokangas, tuoleja ja pöytiä. Kaijonharjun nuorisotalo oli myös sosiaalisessa mediassa esimerkiksi Facebookissa, Instagramissa ja Discordissa (Kaijon nuokkari, [viitattu 11.9.2020]).

Karjasillan nuorisotila Nuotti toimi Karjasillan kirjaston monitoimitilassa, minkä toiminta aloitettiin syksyllä vuonna 2019 Pohjankartanon kiinteistön remontin jälkeen (Virolainen, 12.5.2019). Nuorisotilassa työskenteli kaksi nuorisotyöntekijää, jotka työskentelivät vuorotellen viikon aikana kirjastotyöntekijöiden kanssa (Kauppi, 9.10.2020). Karjasillan nuorisotila oli auki tiistaista perjantaihin 1–6-luokkalaisille klo 14–16.30 ja 7-luokkalaisille 17-vuotiaisiin klo 14–19 (Karjasillan nuorisotila, [viitattu 9.9.2020]).

Nuorisotilassa nuoret pelasivat lautapeleillä ja konsolilla sekä viettivät aikaa kaverien ja ohjaajien kanssa. Nuorisotilassa oli pyöreitä pöytiä tuoleineen sekä kulmassa olevat oranssit penkit ja tv. Lisäksi nuorisotilassa oli mahdollista ostaa välipalaa ja keittää teetä. Nuorisotilan käytössä on myös biljardi- ja pingispöytä, mitkä sijaitsivat Pohjankartanon koulun puolella (Kauppi, 9.10.2020). Karjasillan nuorisotila on myös sosiaalisessa mediassa kuten muutkin nuorisotilat ja heidät löytää Facebookista, Instagramista, Snapchatista ja Discordista (Nuorisotila Nuotti, [viitattu 11.9.2020]).

3 NUORTEN KANSSA TYÖSKENTELEY

3.1 Kohderyhmä

Nuorisolain (L 21.12.2016/1285) mukaan nuoriksi määritellään alle 29-vuotiaat. Nuoria voidaan luokitella iän mukaan esimerkiksi varhaisnuoriksi tai nuoriksi aikuisiksi, kun hahmotetaan nuorten vaiheita murrosiästä aikuisuuteen. Mannerheimin Lastensuojeluliiton (Lapsen kasvu ja kehitys, [viitattu 25.3.2020]) määrittelyssä murrosiässä olevat varhaisnuoret ovat 12–15-vuotiaita ja keskinuoruuden vaiheessa ovat 15-18-vuotiaat. Nuoriksi aikuisiksi määritellään 17–29-vuotiaat ja siitä eteenpäin, joten nuoruus on kokonaisuudessaan laaja käsite.

IFLA:n suosituksessa 0–18-vuotiaiden lasten kirjastopalveluille mainitaan YK:n yleissopimus lasten oikeuksista, mikä määrittelee lapset alle 18-vuotiaiksi henkilöiksi. Suosituksessa käsiteltyyn ikäryhmään kuuluvat vauvat, taaperot, lapset ja nuoret aikuiset eli 0–18-vuotiaat. Nuori aikuinen määritellään henkilöksi, joka elää lapsuuden ja aikuisuuden välivaihetta. Nuorten aikuisten ikäryhmä on 12–18-vuotta, mutta toisessa määrittelyssä nuoret aikuiset voivat ulottua jopa 30 ikävuoteen. Yksittäiset kirjastot eri puolella maailmaa päättävät nuorten aikuisten määritelmänsä itse, sillä se voi vaihdella kulttuuritaustan ja maan mukaan. (IFLA Guidelines 2018, 4.)

3.2 Nuorisotyö

Nuorisolain määritelmässä kerrotaan nuorisotyön tehtävästä tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden kokemusta yhteiskunnassa. Kunnan vastuulla on luoda edellytykset nuorisotyölle ja -toiminnalle ottaen huomioon paikalliset olosuhteet sekä järjestämällä palveluja ja tiloja nuorten kansalaistoiminnan tukemiseksi. Yhteistyötä korostetaan myös nuorisolaissa kunnan vastuualueissa, missä toteutetaan tehtävää nuorten palveluja tuottavien ja nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. (L 21.12.2016/1285.) Työ on kehittynyt entistä enemmän moniammatilliseen yhteistyöhön, mikä näkyy myös kirjasto- ja nuorisotyön yhteistoiminnassa.

Nuorisotyön perustehtävien ja työmuotojen avulla kohdataan nuoria yksilöinä, tuetaan heidän kasvuaan ja liitetään heidät mukaan osaksi yhteiskuntaa, yhteisöä sekä kulttuuria. Nuorisotyön vaikutus kohderyhmään on merkittävä ja tavoitteissa näkyy, kuinka paljon työssä huomioidaan nuoria sekä heidän tarpeitaan. Nuorisotyössä nuorten hyvinvoinnin lisääminen on tärkeää, sillä nuoret tarvitsevat aikuisten sekä ammattilaisten tukea elämän eri vaiheisiin.

3.2.1 Nuorisotyön perusfunktiot

Nieminen (2007, 22) on kirjoittanut nuorisotyön tehtävistä ja tavoitteista, mitkä nuorisotyötä tekevät organisaatiot ovat voineet määrittellä tarkemmin itse. Nuorisotyöllä on omat perustehtävänsä, mitkä voidaan erottaa neljään yleiseen tehtävään eli perusfunktioihin. Nuorisotyön neljä yleistä perusfunktiota ovat sosialisatiofunktio, personalisaatiofunktio, kompensatiofunktio sekä resursointi- ja allokointifunktiot. Jokaisella perustehtävällä on omat tavoitteensa, mitkä ovat osana nuorisotyön muotoja ja vahvistavat nuorisotyön tehtävää. (Nieminen 2007, 23.)

Sosialisaatiofunktio. Niemisen mukaan (2007, 23) sosialisatiofunktion tehtävänä on sosialisatio eli nuorten liittäminen osaksi kulttuuria, yhteiskuntaa ja lähiyhteisöä. Tavoitteena on saada nuori ajattelemaan erilaisia toimintatapoja käyttäytymiseen liittyen. Tämän perustehtävän avulla tuetaan nuorta kanssakäymiseen muiden ihmisten kanssa, missä nuori oppii itse arvottamaan sekä hahmottamaan käyttäytymiseen liittyviä toimintamalleja ja tapoja. Purhonen (2015, 99) mainitsee kyseisen perustehtävän ilmenevän käytännössä erilaisissa tilanteissa kuten kirjastossa, missä kohdataan eri-ikäisiä ihmisiä ja koetaan, että ollaan tasavertaisia käyttäjiä sekä asuinyhteisön jäseniä.

Personalisaatiofunktio. Purhosen (2015, 99) mukaan personalisaatiofunktiossa ohjataan nuorten kehittymistä ja oman identiteettin kasvua. Perustehtävässä perehdytään yksilölliseen suhtautumiseen työskentelyssä nuorten parissa, mikä edellyttää jokaisen nuoren omaan kehitykseen ja identiteetin vahvistamiseen liittyvien tarpeiden tukemista. Nuoren tarpeiden tukeminen ja arvostus tukee personalisaatiota,

minkä kautta nuorta voidaan ohjata sopiviin oppimisympäristöihin sekä kiinnostuksenkohteiden ja harrastuksien pariin, mitkä kiinnostavat nuorta (Nieminen 2007, 24–25).

Kompensaatiofunktio. Perustehtävä käsittelee sosialisatiossa ja personalisatiossa ilmeneviä puutteita ja vaikeuksia. Nuorisotyön tehtävänä on tukea heikommassa asemassa olevia nuoria, joilla on ongelmia yhteiskuntaan kuulumisessa, persoonallisten mahdollisuuksien toteuttamisessa sekä elämänhallinnan kanssa. (Nieminen 2007, 25.) Purhonen (2015, 100) mainitsee kirjastossa toteutettavan nuorisotyön tavoittavan passiivisia nuoria, jotka eivät muutoin osallistu perusnuorisotyöhön eivätkä käy nuorisotaloilla. Kirjastot ja kirjastojen aineistot voivat antaa sopivan ympäristön nuorille sanoittaa ajatuksiaan sekä antaa nuorisotyöntekijälle työkaluja tehtävän toteuttamiseen.

Resursointi- ja allokoitiefunktiot. Perustehtävien kohdalla tehtävänä on vaikuttaa nuorille osoitettuihin yhteiskunnan voimavaroihin ja niiden kohdentamiseen (Nieminen 2007, 25–26). Resursointi- ja allokoitiefunktiot käsittelevät nuorille suunnattujen resurssien määrittelyä ja kohdentamista, missä huomioidaan ajankohtaisia ja nuorten hyvinvointiin heijastuvia olosuhteita. Käytännössä perustehtävässä tavoitteena on vaikuttaa nuorten kasvuun ja muuttuviin olosuhteisiin seuraten niitä, jotta nuorten olosuhteet ja mahdollisuus turvalliseen nuoruuteen pystytään turvaamaan. (Purhonen 2015, 100.)

3.2.2 Työmuodot

Yhteiskunnallinen nuorisotyö on hallinnollisella tasolla tehtävää työtä, missä tarkastellaan nuorisopoliittisia linjauksia ja työmuotoon kuuluu nuorisopalveluiden resursoiminen, kohdentaminen sekä arvioiminen. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä toimitaan paikallisesti ja valtakunnallisesti nuorisotalon toimijoiden sekä osaamiskeskusten kanssa. Tavoitteena on edistää osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa, minkä toteutumiseksi tehdään monialaista työtä muiden toimialojen ja päättäjien kanssa. (Yhteiskunnallinen nuorisotyö, [viitattu 6.8.2020].) Esimerkiksi käytännössä yhteiskunnallista nuorisotyötä tehdään kirjastojen ja nuorisotoimen välillä.

Yhteisöllinen nuorisotyö on suunnitelmallista kasvatus- ja ohjaustyötä, mitä toteutetaan ympäristöissä, missä lapset ja nuoret viettävät vapaa-aikaa ja jossa toiminta on avointa kaikille. Yhteisöllisen nuorisotyön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita sekä huomioida yksilön ja ryhmän tarpeita. Työmuodossa lapset ja nuoret suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa, johon osallistuminen on vapaaehtoista ja työtä tehdään yhdessä muiden lasten ja nuorten parissa toimivien kanssa. (Yhteisöllinen nuorisotyö, [viitattu 6.8.2020].)

Yksilöllinen nuorisotyö on kohdennettua ja suunnitelmallista kasvatus-, ohjaus ja neuvontatyötä. Työmuodon tavoitteena on tukea lasten ja nuorten yksilöllistä kehitystä liittyen kasvuun, osallisuuteen ja itsenäistymiseen, mitä toteutetaan henkilökohtaisesti lasten ja nuorten kanssa erilaisin työmenetelmin. Esimerkiksi Oulun kaupungin nuorisopalveluissa yksilöllistä nuorisotyötä tehdään Byströmin Ohjaamalla, nuorten työpajoilla, etsivässä nuorisotyössä, nuorten tieto- ja neuvontatyössä sekä kohdennetussa nuorisotyössä. (Yksilöllinen nuorisotyö, [viitattu 6.8.2020].)

Nuorisotyötä on toteutettu ennenkin verkossa, mutta koronan myötä nuorisopalvelut ovat siirtyneet enemmän verkkoon. Nuorisotyötä tekevät ammattilaiset ja nuorisotilat toimivat myös sosiaalisessa mediassa ja järjestävät erilaisia aktiviteetteja eri kanavilla. Nuorisopalveluiden toimijat kuten esimerkiksi Ohjaamo on alle 30-vuotiaille suunnattu palvelu, mistä nuoret saavat maksutonta apua kaikenlaisiin asioihin kuten työnhakuun ja opiskeluun, minkä toimipisteitä on 70 ympäri Suomea (Mikä on Ohjaamo, [viitattu 23.8.2020]).

Digitaalisen nuorisotyötä tekeviä osaamiskeskuksia on muun muassa Verke, mikä on Helsingin kaupungin hallinnoima digitaalisen nuorisotyön ohjaamiskeskus ja tarjoaa nuorisotyöhön liittyviä koulutuksia ympäri Suomea (Verke, [viitattu 23.8.2020]). Oulun kaupungin hallinnoima Koordinaatti on nuorten tieto- ja neuvontatyön valtakunnallinen kehittäjä ja sen toiminnan tavoitteena on vahvistaa osaamista sekä yhteistyötä. Verke ja Koordinaatti ovat kaksi opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämää osaamiskeskusta, jotka toimivat yhdessä kehittäen nuorisotyötä maaliskuusta 2020 lähtien. (Koordinaatti, [viitattu 23.8.2020].)

3.3 Nuorisotilojen toiminta

Nuorisotyöllä ja nuorisotiloilla on ollut pitkä historiansa Suomessa. 1900-luvun alusta lähtien seurantalot ovat toimineet nuorisotiloina, joissa lapset ja nuoret tapasivat toisiaan sekä toteuttivat harrastuksiaan. Tuomiston & Pakkalan (2008, 10–11) mukaan järjestötoiminta vilkastui maaseudulla vuosisadan vaihteen alussa, milloin perustettiin erilaisia seuroja ja vuonna 1939 nuorisoseurantaloja oli yhteensä 861. Lisäksi koulujen tiloja oli mahdollista käyttää harrastustoimintaa varten ja nuorten kerhotoimintaa toteutettiin kyläkoulujen luokkahuoneissa, minkä lisäksi myös seuran- ja työväentaloissa (Sinervo 2007, 27).

Nuorisotilatoiminta on siirtynyt nykyaikana myös verkkoon ja esimerkkinä Netari toimii sosiaalisen mediassa. Netari on vuonna 2004 perustettu valtakunnallinen nuorisotalo, missä nuoret voivat viettää aikaa ja tavata kavereita sekä keskustella nuorisotyöntekijöiden ja muiden luotettavien aikuisten kanssa (Netarin kävijälle, [viitattu 10.9.2020]). Vaikka nuorisotyö ja nuorisotilojen toiminta on siirtynyt verkkoon, nuorisotiloilla on silti merkitystä lapsille ja nuorille. Esimerkiksi Heinämäki (2019, 10) kertoo Seinäjoen pääkirjaston nuorten tilassa Kuplassa käyneen yhteensä 3560 nuorta vuoden 2019 aikana.

Nuorisotilojen toiminta on saavuttanut kaikenikäisiä nuoria ja mahdollistanut erilaisien aktiviteettien toteutumista. Helposti saavutettava ja esteetön nuorisotalo tarjoaa nuorille hyvän ajanviettopaikan, missä nuoret voivat harrastaa eri asioita, tavata muita ihmisiä sekä kehittää taitojaan esimerkiksi kerhotoiminnan avulla. Nuorisotiloissa on mahdollisuus tehdä erilaisia asioita kuten kokata, pelata, askarrella ja kohdata uusia kavereita. Kaikista tärkeintä on nuorisotilojen turvallinen ympäristö, minne jokainen nuori on tervetullut ja missä olisi mukavaa viettää aikaa.

4 KIRJASTO JA NUORET

4.1 Nuoret kirjastossa

Kirjasto on julkinen tila ja matalan kynnyksen kohtaamispaikka kaikille kuntalaisille, missä kaikki ovat samanarvoisia ja yhdenvertaisia. Kirjastosta löytyy tilaa erilaisille tapahtumille, näyttelyille ja ryhmille, minkä lisäksi kirjasto toimii kuntalaisten olohuoneena, jossa on mukava viettää aikaa. (Hokkanen 2012, 155.) Alameri-Sajaman (2007, 12) mukaan kirjaston ja koulun yhteistyön kautta nuorista tulee kirjaston asiakkaita, minkä koetaan sopivan parhaiten kirjaston palvelukenttään. Iän mukaan voidaan räätälöidä kirjaston tarjoamia palveluita sekä tarkentaa kohderyhmiä kuten esimerkiksi alle kouluikäisistä opiskelijoihin.

Nuoret ovat yksi kirjastojen tärkeistä asiakasryhmistä ja heillä on myös omat käsitykset kirjastoista. Heillä on erilaisia tarpeita kirjaston käyttöön liittyen kuten muillakin kohderyhmillä ja nuoretkin arvostavat kirjaston rauhallisuutta sekä hiljaisuutta ja sitä, että siellä saa olla myös itsekseen. Nuoret voivat hengaila keskenään, käydä lainaamassa aineistoja tai esimerkiksi tulla odottelemaan kyytiä. Kirjastoon liittyviä käyttötarkoituksia nuorilla on hyvin paljon ja heitä pyritään myös huomioimaan eri palveluiden kautta. He liikkuvat vaihtelevasti yksin sekä eri kokoisissa ryhmissä ja useimmiten nuoret hakeutuvat sinne, missä on muitakin saman ikäisiä nuoria julkisiin tai puolijulkisiin tiloihin. (Nuorten palvelu ry 2016, 9.)

Alameri-Sajama (2007, 15) mainitsee kirjastossa nuorten osaston sijainnin olevan tärkeä, sillä sijoittelulla voidaan vaikuttaa myös siihen, kuinka häiritseväksi muut asiakkaat ja henkilökunta kokevat nuortenosaston ja itse nuoret. Nuorilla olisi hyvä olla oma tilansa ja paikkansa, missä he voivat viettää aikaa rennosti ja tehdä asioita ilman, että heitä rajoitetaan liikaa. Nuorten tilat olisi hyvä olla sopivalla etäisyydellä muista tiloista, minkä kirjastojen on hyvä ottaa huomioon nuorten tilojen suunnittelussa. (Spaces for Older Children and Tweens, 8.6.2016.) Velásquez (1.9.2016) korostaa tilojen suunnitteluun liittyen, että nuorille suunnattujen tilojen tärkeyttä pitää korostaa tekemällä tilasta nuorten tarpeita vastaava ja käytännöllinen.

Nuotio (2017, 53) toteaa, että nuoria olisi hyvä kohdata avoimella ja välittömällä asenteella, sillä työntekijöiden negatiivinen suhtautuminen voi vaikuttaa kohtaamiseen ja tämän myötä ongelmatilanteiden ratkomisen voi vaikeutua. Rajojen kokeilu on yleistä nuorten keskuudessa ja nuoret testaavat aikuisten auktoriteettia. Nuoret kokevat hyvän asiakaspalvelun merkittävänä sekä itsensä tasavertaisena asiakkaana, kun heitä kuunnellaan ja huomioidaan. On tärkeää, että kirjastoissa nuoria kohdeltaisiin yksilöinä avoimesti eikä ennakkoluulojen kautta, sillä heidän kokemuksensa asiakaspalvelusta ja henkilökunnasta vaikuttavat myöhemmin siihen, kuinka paljon he käyttävät kirjastoa tulevaisuudessa. (Nuorten palvelut ry 2016, 9.)

Pahimmassa tapauksessa nuorilla voi olla hyvin huonoja kokemuksia, jolloin tilanne voi kärjistyä esimerkiksi ilkivaltaan kirjastoissa. Osalle nuorista kirjasto voi olla paikkana epämiellyttävä, missä heitä vahditaan ja kielletään tekemästä mitään. Nuoriin saatetaan suhtautua negatiivisesti aikaisempien kokemusten pohjalta, minkä myötä nuorilla voi tulla sellainen tunne, etteivät he ole tervetulleita ja heillekin syntyy negatiivisia tuntemuksia. Sara Soimasuo kertoi Nuoret kirjastossa-esityksessään, mitä kirjasto nuorille merkitsee ja millaisia vaikutuksia voi olla esimerkiksi nuorten osaston sijainnin suhteen.

Ja kirjasto nimenä on siis semmoinen paikka, mikä tiettyä nuoriryhmää ei vaan kiinnosta. Että niinku siis se on paikka, joka tuntuu nololta, joka ei tunnu omalta. Jossa heitä ei hyväksytä, jossa ei ole mitään heille, joka ei ole heidän paikkansa. Ja silloin jos ainoa paikka missä nuoret voi olla on siinä lastenosaston vieressä, niin nuoret ei tuu sinne. Nuorilla on entistä vähemmän tekemistä ja nuoret keksii entistä enemmän syitä tehdä ilkivaltaa sen takia, ettei ole mitään muuta tekemistä. (Nuoren kirjasto 2019, 11:02.)

Oulun alueellisen kehittämistehtävän lasten ja nuorten kirjastotyön työryhmän Kääk! Nuoria kirjastossa- videosarja käsittelee nimensä mukaan nuorten kohtaamista kirjastossa, minkä opetusmateriaali on suunnattu kirjastotyöntekijöille, joilla on vähän kokemusta nuorista. Videoilla käsitellään muun muassa kirjastotyöntekijöiden kokemuksia nuorten kanssa työskentelystä, nuorten käyttäytymistä ja nuorten omia kirjastokäyntikokemuksia. (Toimintakertomus 2019, 14.) On tärkeää ottaa huomioon, miten nuorten kanssa työskentely vaikuttaa työntekijöiden kokemuksiin sekä nuorten kokemuksia siitä, millainen paikka kirjasto on nuorten näkökulmasta.

4.2 Nuortenkirjastotyö

Kirjastolain (29.12.2016/1492) mukaan yleisten kirjastojen tehtävänä on muun muassa tarjota pääsy aineistojen ja tiedon äärelle sekä tukea tiedon hankintaan ja käyttöön, mikä on tärkeää nuorten kohdalla. YALSA:n eli American library associationin alajärjestön nuorten aikuisten kirjastopalveluiden yhdistyksen verkkojulkaisussa käsiteltiin sitä, että nuoret tarvitsevat nykyään laajemmin erilaisia palveluita, kokoelmia ja tiloja verrattuna entiseen (Braun ym. 2014, 4). Lisäksi julkaisuissa myös korostettiin, että kirjastot auttavat nuoria kasvamaan tuotteliaiksi ja menestyviksi yhteiskunnan jäseniksi. Kirjastot ovat osana lasten ja nuorten oppimisen tiellä, jolloin on hyvä katsoa myös kohderyhmien näkökulmasta, mitä he tarvitsevat.

Kirjasto on nuorille ajanviettopaikan lisäksi oppimisympäristö, sillä kirjastoissa järjestetään erilaisia tuokioita nuorille kuten esimerkiksi kirjavinkkauksia, tiedonhaun opetusta ja verkkopalveluiden käytön opetusta. Kirjastot tarjoavat palveluita nuorille kartoittaen omaa osaamistaan medialukutaidon parissa, vastuulliseen viestintään sekä vuorovaikutukseen. (Nuotio 2017, 57.) Kirjastoammattilaiset tulevat myös vierailemaan kouluihin eikä toiminta ole keskitetty täysin pelkästään itse kirjastoon, vaan nuortenkirjastotyö ulottuu pidemmälle koulujen lisäksi tapahtumiin. Kirjastoissa on usein panostettu nuorille suunnattuihin aineistoihin, tiloihin sekä palveluihin riippuen kirjastojen ja asiakasryhmien koosta.

Nuortenkirjastotyön ammattilaiset vastaavat nuorille suunnatuista palveluista ja työtehtävistä, missä tarkastellaan kyseisen osa-alueen kirjastotyössä ilmeneviä ongelmia sekä kehittämiskohteita. Lasten- ja nuortenkirjastotyössä on huomioitu kehittämistä vaille olevia asioita kuten esimerkiksi kohderyhmien osallistamista heille suunnattujen palvelujen kehittämiseen. Kirjastot tarjoavat myös materiaaleja nuortenkirjastotyöhön jonkin verran käsitellen kohderyhmää, heille suunnattuja palveluiden suunnittelua sekä vinkkejä opetus- ja ohjaustilanteiden pitämiseen.

Suomen Kirjastoseuran työryhmissä toimii Nuortenkirjastotyöryhmä, johon kuuluu tällä hetkellä kuusi kirjastoalan ammattilaisia eri puolilta Suomea. Nuortenkirjastotyöryhmä tekee erilaisia materiaaleja käytännön työn tueksi, järjestää valtakunnallisia koulutuksia ja ohjelmaa joka toinen vuosi järjestettäville Kirjastopäiville. Esimerkiksi vuonna 2019 nuortentyöryhmä tuotti ammattitapaamisen, missä käsiteltiin

nuortenkirjastotyön stereotypioita ammattilaisten kyselyyn perustuvassa paneelikeskustelussa. (Laitala 2020.) Nuortenkirjastotyöryhmä on lisäksi Instagramissa ja Facebookissa, missä nuortenkirjastotyötä tekevät käyvät keskustelujäseniä.

4.3 Nuorten palvelut ja tapahtumat

Kirjavinkkaukset, tiedonhaun ja kirjaston käytön opetukset ovat luultavasti tutuimpia palveluita ja tapahtumia on erilaisia kuten esimerkiksi Yökirjasto, elokuva- ja peliillat. Kirjastoissa suunnitellaan ja toteutetaan lasten ja nuorten yhteisiä tapahtumia, mutta nuorille suunnattuja tapahtumia järjestetään vähemmän verrattuna lasten tapahtumiin. Oulussa nuorten tapahtumia järjestettiin kirjastossa yhteensä 26 kertaa vuoden 2018 toimintakertomuksen mukaan. Niistä 18 oli kirjallisuustapahtumia, 6 muita tapahtumia ja 2 pop up -tapahtumaa. Lasten tapahtumia järjestettiin yhteensä 636. Kirjallisuusaiheisia tapahtumia oli järjestetty 121 kertaa, mikä on nuorten kirjallisuustapahtumiin verrattuna iso ero. (Toimintakertomus 2018, 18.)

Oulun kaupunginkirjastolla on erilaisia lukuhaasteita ja kampanjoita kuten esimerkiksi Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteinen kampanja Luetaan! – Lukuiltoa liikkeellä, minkä avulla innostetaan kaikenikäisiä lukemaan (Luetaan! – Lukuiltoa liikkeellä, [viitattu 19.8.2020]). Kampanjan tapahtumakonsepteja ovat luoneet eri tahot ja esimerkiksi nuorille suunnattuja tapahtumaideoita olivat muun muassa Yökirjasto, Somehaasteet ja Vinkkinurkka (Luetaan! Lukuiltoa liikkeellä- tapahtumakonseptit, [viitattu 19.8.2020]). Oulun kaupunginkirjaston järjestämässä Kirjasaari-tapahtumassa kirjastoammattilaiset esittelevät lasten- ja nuortenkirjallisuutta sekä muita aiheistoja. (Mäkelä, [viitattu 5.8.2020].)

Hyttinen ja Tanskanen (2018, 82) käsittelevät artikkelissaan Näkymättömät – Nuorten digitarinat-hanketta, jossa järjestettiin työpajoja opiskelun ja työelämän ulkopuolelle jääneille 15–29-vuotiaille nuorille aikuisille. Hankkeen selvityksen mukaan kirjastolla ja kohderyhmällä oli haasteita kohtaamisen kanssa, jolloin kirjasto ei tavoittanut nuoria ja nuoret eivät käyneet kirjastossa (Hyttinen, [viitattu 14.11.2020]). Lukutaidon heikentyminen on ollut läsnä lasten ja nuorten keskuudessa, mikä voi myös vaikuttaa avun hakemiseen, sillä oppivelvollisuuden ohittaneille ei ole paikkaa, mistä saa apua lukutaidon kehittämiseen (Hyttinen & Tanskanen 2018, 81).

Nuorille suunnattujen kirjastopalveluiden muutokseen liittyen YALSA:n julkaisussa käsiteltiin uusia lähestymistapoja, jossa luotiin valikoima materiaaleja kirjaston henkilökunnan tueksi nuorten palveluiden suunnittelussa, mihin sisältyi muun muassa webinaareja, kirjoja, artikkeleita ja tapaustutkimuksia. (Braun ym. 2018, 7.) Nuorille suunnattujen kirjastopalveluiden suunnittelun kohdalla on huomioitava enemmän nuorten tarpeita kuten esimerkiksi lukutaidon kehittämistä. Suurimpana haasteena on nuorten tavoittaminen kirjastoon, mihin pitäisi saada apua nuorisotoimijoilta, jotka ovat yhteyksissä nuoriin.

5 KIRJASTON JA NUORISOTYÖN YHTEISTYÖ

5.1 Yhteistyö

Kirjastot ja nuorisotyö tekevät paljon toiminnallista yhteistyötä keskenään. Siirtyminen monitoimikeskuksiin on lisännyt yhteistyötä entisestään ja esimerkiksi toimintaa on järjestetty sivistys- ja kulttuuripalveluiden hallinnoimissa monitoimikeskuksissa, minkä yhteydessä on muita palveluita ja toimintaa (Tiitinen & Turunen 2017, 205). Jossain vaiheessa kirjastot ja nuorisotilat joutuivat kuntien palvelurakenteiden muutoksien myötä tarkastelun kohteiksi ja pahimmassa tapauksessa sivukirjastoja lakkautettiin eikä nuorisotiloja uudistettu tai remontoitu ollenkaan. Tässä huomattiin tilaisuus hyödyntää vähäiset resurssit ja yhdistää toimintaa samoihin tiloihin. (Purhonen 2015, 100.)

Kaikki nuoret eivät välttämättä käyneet nuorisotaloissa tai tutustuneet toimintaan, vaan he saattoivat viettää aikaansa esimerkiksi kauppakeskuksissa ja kauppojen edustoilla. Nuorisotoiminta ei houkutellut eikä ollut nuorten suosiossa ja sama koski myös kirjastoakin, vaikka kirjastokin oli osalle heistä hyvä ajanviettopaikka. Tämän myötä kirjastojen oli markkinoitava toimintaansa nuorille ja nuorisotyö mainosti toiminnan mahdollisuutta nuorisotalon ulkopuolelle. (Purhonen 2015, 101.) Tässä yhdistyi kahden osaamisalan muodostama toiminta, mikä tarjoaa nuorelle mahdollisuuksia käyttää monipuolisia palveluita saman katon alla.

Kirjastot ovat olleet nuorille suosittuja paikkoja kokoontua ja viettää aikaa, mikä on tavoittanut nuoria kirjasto- ja nuorisopalveluiden äärelle. (Tiitinen & Turunen 2017, 205.) Nykyään monet nuorisotilat löytyvät samasta rakennuksesta kirjastojen kanssa ja tässä on huomioitu myös nuorille suunnattuja aineistoja sekä tapahtumia. Esimerkiksi Espoon kirjaston Pointti on 12–20-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettu erillinen tila, missä kirjasto- ja nuorisopalvelut yhdistyivät samaan tilaan (Pointti, [viitattu 11.9.2020]). Jäppinen (2007, 22) kertoo, kuinka Pointti edusti aikanaan uudenlaista kirjastoajattelua erillisenä nuorille suunnattuna osastona. Kokoelmien suhteen aineistonvalinnassa huomioitiin nuoria kiinnostavat aiheet ja lisäksi monikulttuurisuutta, mitä korostettiin myöskin toiminnan suunnittelussa (Jäppinen 2007, 24).

Seinäjoen pääkirjaston ja Aallon kirjaston välissä sijaitseva nuorten tila Kupla perustettiin keväällä vuonna 2019 ja tila on vapaasti kaikkien asiakkaiden käytössä, mutta iltaisin tila oli suunnattu 5-9-luokkalaisille nuorille. Kuplassa työskentelee kirjastotyöntekijöitä sekä nuoriso-ohjaajia. Kuplassa järjestetään erilaista tekemistä nuorten toiveiden mukaan kuten esimerkiksi leffailtoja, tietovisoja ja leivontaa. Kuplassa on järjestetty aiemmin muun muassa tyttöjen iltoja ja joulukalenteri-tapahtumaa sosiaalisessa mediassa. (Heinämäki 2019, 10.)

5.2 Moniammatillisuus

Purhonen (2015, 90) kertoo kolmannen työn käsitteestä eli kirjasto- ja nuorisotyön yhteisestä työstä. Kyseisessä työssä on yhdistetty kaksi eri osaamisalaa ja oppimisprosessin avulla työ olisi perinteiseen yhteistyöhön verrattuna kehittyneempää työskentelyä. Sen kautta täydennetään omaa osaamista toisen ammattialueen avulla sekä kunnioitetaan kummankin osapuolen kokemusta. Jokaisella ammattilaisella on oma perustehtävänsä, verkostojen välinen yhteistyö ja eri alojen ammattilaisten osaamisesta muodostunut kolmas työ. Kyseinen tapa toimia on yleistynyt ja kirjastoalalla tutustutaan nuorisotyöhön koulutuksen sekä eri opetusmateriaalien kautta.

Mikkelin kaupunginkirjaston, Etelä-Savon maakuntakirjaston sekä Mikkelin ammatikorkeakoulun Kirjavaa-kehittämishanke vuodelta 2013-2014 käsitteli kirjasto- ja nuorisotyön monialaisen yhteistyön kehittämistä. Hankkeessa kehitettiin monialaisen yhteistyön kehittämisen lisäksi nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämistä tiedonhaun, kriittisen lukutaidon ja osallistumisen avulla. Kehittämishankkeessa keskityttiin ammattilaisten yhteistyöhön ja osaamiseen, jossa kirjasto- ja nuorisotyön käytänteitä kehitettiin. Tämän kautta hankkeessa pyrittiin parantamaan nuorten tiedonhaku-, medialuku- ja kansalaistaitoja, minkä lisäksi huomioitiin myös erityisryhmien osallistamista. (Purhonen 2015, 107.)

Yhteisöpedagogiikan vahvuutena on laaja-alaisuus ihmisten kohtaamiselle ja ikäryhmien aktivoimiseen kapean profiloitumisen eli kohderyhmän määrittämisen sijaan, mitä Tiitinen ja Turunen (2017, 212) nostivat esille. Nuorten osallisuuden edistäjäksi kirjastossa työskentelevä yhteisöpedagogi voisi tuoda laajemmin esille koh-

deryhmään kuuluvien yksilöiden erityispiirteitä sekä laajentaa näin kirjastoammattilaisten näkökulmia, mitä Hokkanen (2012, 158) käsitteli alun perin artikkelissaan. Kirjaston henkilökunnan osaamisen lisääminen koulutuksien avulla nuorten kohtaamiseen liittyen olisi paikallaan, vaikka kirjastossa työskentelisi nuorisoalan ammattilaisia.

Vaikka kirjastot ja nuorisotoimi tekevät nykyään tiiviimpää yhteistyötä, pääasiassa kirjastoissa työskentelee nuorten parissa enemmän kirjastoalalle kouluttautuneita ammattilaisia kuin nuorisotyöntekijöitä. Vaikka eri alan työntekijöillä on omat työtehtävänsä, ammattilaiset voivat yhdistää osaamisensa. Nuorisotyöntekijät tietävät enemmän kohderyhmästä käytännön työn kautta ja korostavat nuorten osallisuuden lisäämistä kirjastoihin, sillä nuoretkin viettävät kirjastossa aikaa ja asiakasryhmänä nuorten pitäisi tuntea itsensä arvostetuiksi.

Kirjastoammattilaiset tuntevat enemmän nuorille suunnattuja kirjaston tarjoamia aineistoja ja palveluita, kun taas käytännön kokemusta nuorten kanssa on saattanut kertyä jonkin verran työn kautta. Kirjastojen ja nuorisotilojen muodostama yhteistyö mahdollistaa kahden eri osaamisalueen yhdistämistä, missä hyödynnetään eri alojen ammattilaisten kokemuksia ja taitoja sekä antaa mahdollisuuksia myös käyttäjille. Näkymättömät – hankkeessa huomattiin, että nuorisotoimijoilla oli merkittävä rooli saattaa nuoria kirjastoon ja kirjaston olisi aktiivisemmin osoitettava potentiaalisuutensa toiminnan laajuuden suhteen sekä halukkuutensa osallistua yhteistyöhön kolmannen sektorin toimijoiden kanssa (Hyttinen, [viitattu 14.11.2020]).

6 TUTKIMUSONGELMA JA -MENETELMÄT

6.1 Tutkimusongelma- ja kysymykset

Opinnäytetyö käsittelee moniammatillista työtä ja yhteistyötä kirjasto- ja nuorisotiloissa. Opinnäytetyön tutkimusongelmaksi muodostui kysymys siitä, mitä mieltä kirjastoammattilaiset ja nuorisotyöntekijät ovat moniammatillisesta yhteistyöstä ja olisiko nuortenkirjastotyössä sekä moniammatillisessa yhteistyössä jotain kehitettävää. Kyselyiden ja haastattelujen kysymykset käsittelevät kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden mielipiteitä moniammatillisesta yhteistyöstä, kehitettäviä asioita liittyen moniammatilliseen työhön ja yhteistyöhön sekä miten nuoria voisi huomioida paremmin asiakasryhmänä ja palveluiden kehittämisessä.

6.2 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa hyödynnetään usein haastattelua ja havainnointia. Haastattelu on ollut yksi suosituimmista laadullisen tutkimuksen menetelmistä esimerkiksi nuorisotutkimuksessa, sillä sen avulla voidaan tarkastella nuorten näkökulmia ja elämäntilannetta (Honkatukia 2018, 149). Nuoria voidaan haastatella eri tavoin kuten esimerkiksi osallistavan toiminnan kautta palveluiden arviointia varten ja kartoittamalla nuoria kiinnostavia aiheita. Lisäksi haastatteluita on mahdollista toteuttaa yksilö- tai ryhmähaastatteluina.

Haastatteluja voidaan toteuttaa monella tavalla teemahaastattelun, narratiivisen haastattelun ja ryhmähaastattelun avulla. Teemahaastattelu on yksi käytetyimmistä haastattelutyypeistä, missä haastattelun teemat ja kysymykset suunnitellaan etukäteen. Tällöin kyseessä on puolistrukturoitu menetelmä. Narratiivinen haastattelu keskittyy elämäkerralliseen keskusteluun, mikä sopii esimerkiksi nuorten elämäntilanteita koskevaan tutkimukseen. Ryhmähaastattelussa voidaan perehtyä ryhmän dynamiikkaan ja miten esimerkiksi nuoret keskustelevat yhdessä annetusta aiheesta. (Honkatukia 2018, 153–155.)

Teemahaastattelun teema-alueet ovat ennalta rajatut, mutta haastattelun aikana järjestys ja laajuus voivat vaihdella haastateltavien välillä. Haastateltavilla voi olla erilaisia työnkuvia, jolloin teemojen painotus voi poiketa toisistaan ja tähän on myös hyvä valmistautua haastattelussa. (Eskola, Lätti & Vastamäki 2018, 29–30.) Teemahaastattelu on joustava haastattelumuoto, kun voidaan esittää lisäkysymyksiä ja täsmennyksiä. Haastattelussa on tavoitteena löytää henkilöitä, joilla on kokemusta ja tietoa tutkimuksen aiheesta.

6.3 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa kohteena on ilmiö, mitä tutkitaan mittaamalla tekijöitä eli muuttujia sekä niiden välisten vuorovaikutusten ja esiintymisten määrällistä laskentaa (Kananen 2011, 12). Vilkan (2007, 14–15) mukaan kvantitatiivisessa tutkimuksessa tarkastellaan numeraalista tietoa ja tunnuslukuja sekä hyödynnetään esimerkiksi kyselylomaketta, missä tavoitteena on kartoittaa tutkimuksen ilmiötä. Määrällisessä tutkimuksessa Kananen (2011, 12) korostaa edellytyksenä olevan tekijöiden tuntemisen, sillä mittaaminen on mahdotonta, jos ei tiedetä mittaamisen kohdetta.

Kanasen (2011, 13) mukaan tutkimuksessa tekijät muutetaan muuttujiksi, joita käsitellään tilastollisin menetelmin ja tutkimuksen avulla selvitetään esimerkiksi tekijöiden vaikuttavuutta. Tilastollinen tutkimus perustuu tilastotieteen käyttöön, jossa tilastot ovat tutkimuksesta kerätyjä yhteenvetoja taulukoiden ja kuvioiden muodossa, kun tilastotieteessä suunnitellaan aineiston hankintaa ja keräämistä, esittämistä sekä analysointia (Valli 2015, 15–16). Lisäksi Valli (2015, 16) mainitsee tilastotieteen toimivan hyvin apuvälineenä muun muassa tulosten tarkastelussa, tiedon tiivistämisessä ja tarjoavan eri menetelmiä päätelmiä varten.

Tutkimusaineiston keräämisen suhteen Vilka (2015, 95) kertoo kyselylomakkeen soveltuvan monipuolisesti erilaisiin tilanteisiin kuten esimerkiksi verkkoon tai käyn-tihaastatteluna paikan päällä. Kyselyitä voidaan toteuttaa painettuina lomakkeina tai verkossa esimerkiksi sähköpostin välityksellä. Kyselylomakkeen suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon tutkimuksen tarkoitus ja kohderyhmä, kenelle

kysely on suunnattu. Kysymyksien tulee olla ymmärrettäviä kohderyhmille sekä niiden on oltava sidoksissa tutkimuksen tavoitteisiin ja tutkimusongelmiin, mitä lähde-tään ratkomaan (Valli 2015, 42).

Valli (2015, 43) korostaa kyselyn pituuden ja kysymysten määrän vaikuttavan vastaajien määrään, minkä lisäksi myös kyselyn ulkoasu ja selkeys ovat myös tärkeitä asioita. Kyselyn ulkoasun ja asettelun tärkeydestä mainitsee myös Kananen (2011, 44), joka toteaa hyvin suunnitellun ja esteettisen kyselylomakkeen houkuttelevan tutkimuksen kohderyhmää vastaamaan, kun taas päinvastainen voi aiheuttaa kieltäytymisen. Kyselyssä on siis tärkeää huomioida tutkimuksen kohderyhmät, kysymykset, looginen eteneminen, selkeys ja ulkoasu, mitkä tekevät kyselystä houkuttelevan vastaajille.

6.4 Toteutus ja tutkimusetiikka

Tutkimuksessa hyödynnettiin määrällistä sekä laadullista tutkimusmenetelmää, jotta tutkimusta varten saatiin tilastollista tietoa sekä tuoreita näkökulmia tutkimuksen kohderyhmiltä tutkimuksen aiheeseen liittyen. Tavoitteena oli tutkia kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia liittyen moniammatilliseen työhön ja yhteistyöhön sekä nuorten näkökulmaa heille suunnattujen palveluiden suhteen. Määrällisten kysymysten avulla tarkasteltiin arviointia ja lukuja, kun taas laadullisten kysymysten kohdalla vastaajilla oli mahdollisuus kertoa laajemmin asioista.

Tutkimuksessa toteutettiin ensimmäiseksi teemahaastattelu, missä tutkittiin perusteellisemmin kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia tutkimuksen aiheista ja haastattelu suunnattiin Oulun ulkopuolelle, koska haluttiin saada vertailutietoa Oulun tilanteeseen. Tutkimusta varten haastateltiin neljää Seinäjoen pääkirjaston työntekijää. Haastattelu toteutettiin 30.4.2020 yksilöhaastatteluina verkossa Microsoft Teamsin kautta. Haastattelun kysymykset olivat samankaltaisia kuin Oulun lähikirjastojen nuortenkirjastotyötä ja moniammatillista työtä tekeville suunnatussa kyselyssä.

Tutkimusta varten kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille toteutettiin anonyymi Webropol-kysely, mikä sisälsi määrällisen ja laadullisen tutkimusmenetelmän mukaisia kysymyksiä liittyen tutkimuksen aiheeseen. Kysely kohdistettiin Jäälin, Kaijonharjun sekä Karjasillan lisäksi muiden Oulun alueen kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille. Tässä huomioitiin nykyisten työntekijöiden lisäksi muita kirjasto- ja nuorisotyöntekijöitä, jotka ovat työskennelleet aiemmin mainituissa toimipaikoissa tai joilla on kokemusta moniammatillisesta yhteistyöstä ja nuorten kanssa työskentelystä.

Ammattilaisille suunnattu kysely oli auki ensimmäisen kerran 4.–18.6.2020 ja kyselyn linkkiä jaettiin sähköpostin välityksellä Oulun kirjastoihin ja nuorisotyöntekijöille. Kesän aikana kyselyyn tuli vain muutamia vastauksia ja osa kirjastoista oli kiinni eikä sähköpostin kautta tavoitettu henkilökuntaa. Kysely aukaistiin toisen kerran 1.–15.9.2020 ja kyselyn linkkiä jaettiin edelleen sähköpostin välityksellä. Syksyn aikana kyselyyn tuli lisää vastauksia ja kyselyyn osallistui 20 vastaajaa Oulun kirjastoista ja nuorisotoimesta.

Nuorille suunnattu kysely toteutettiin Google Formsin avulla. Kysely avattiin ensimmäisen kerran 28.9.–2.10.2020, mutta JHL:n ja Jytyn lakon vuoksi kirjastot ja nuorisotilat menivät kiinni ja kysely siirtyi seuraavalle viikolle 5.–9.10.2020. Kyselyä varten tehtiin mainos Instagramiin ja kyselyn linkki sekä QR-koodi jaettiin paikan päällä. Kyselyyn saivat osallistua 7-17-vuotiaat lapset ja nuoret, jotka kävivät tutkimuksessa mukana olevissa toimipisteissä. Tutkimusta varten haluttiin ottaa selvää, kuinka paljon tietyn ikäisiä kävijöitä kirjastoissa ja nuorisotiloissa käy. Lisäksi kyselyn avulla selvitettiin lasten ja nuorten kokemuksia toimipaikoista ja heillä oli myös mahdollisuus esittää toiveita toiminnan kehittämiseksi.

Tutkimuseettiset näkökulmat otettiin opinnäytetyössä huomioon. Tutkimuksen kyselyä, haastatteluja ja nuorten työpajoja varten haettiin tutkimuslupa Oulun kaupungilta maaliskuussa ja lupa myönnettiin huhtikuussa. Tutkimuksessa kuitenkin tuli muutos liittyen nuorten työpajoihin, kun ne vaihdettiin kyselyyn COVID-19 aiheuttaman tilanteen vuoksi. Tutkimusta varten kerättyjä tietoja käsiteltiin anonyymisti ja pääsy tietokoneelle suojattiin salasanalla. Haastattelu toteutettiin Seinäjoen pääkirjaston työntekijöille, mihin ei tarvittu tutkimuslupaa ja litteroinnin jälkeen tallenteet poistettiin. Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille sekä nuorille suunnatuista kyselyistä kerätyt tiedot poistettiin analysoinnin jälkeen.

7 TULOKSET

7.1 Haastattelut

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina, joissa tutkittiin perusteellisemmin kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia tutkimuksen aiheista. Tutkimusta varten haastateltiin kolmea Seinäjoen kirjastoalan ammattilaista ja yhtä nuorisotyöntekijää, joilla oli kokemusta moniammatillisesta yhteistyöstä ja jotka työskentelivät nuorten parissa. Haastattelun kysymykset olivat peräisin Oulun lähikirjastoille suunnatusta kyselystä ja sisälsivät samoja teemoja tutkimuksen aiheeseen liittyen, mutta kysymykset olivat vapaamuotoisempia.

Haastattelussa käsiteltiin kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden yhteistyötä, vastuualueita ja työnjakoa. Kysymykset koskivat yhteistyön sujuvuutta ja moniammatillisuutta sekä yhteistyön tärkeyttä. Lisäksi haastattelusta kysyttiin nuorille suunnatuista palveluista ja tiloista. Näissä nousi esille haastateltavien työnkuvaa ja kokemuksia kyseisestä yhteistyöstä, millaista yhteistyö ja nuorten kanssa työskentely on ollut. Kolme heistä työskenteli lasten ja nuorten osastolla sekä nuortentila Kuplassa ja yhden työntekijän vastuualueena oli nuoret aikuiset.

7.1.1 Yhdessä työskentely

Ensimmäisenä haastateltavat kertoivat omista työnkuvistaan ja siitä, millaista kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden yhteistyö on käytännössä. Tässä ilmeni pieniä eroavaisuuksia, sillä H1 vastuualueena olivat nuoret aikuiset ja toisen asteen opiskelijat. H2 ja H4 työskentelivät lasten ja nuorten osastolla sekä nuortentila Kuplassa. H3 vastuualueena oli nuortentila Kupla, missä hän päivysti ja teki mahdollisuuksien mukaan myös vuoroja lasten osastolla.

Yhteistyötä nuorisotyöntekijöiden kanssa on toteutettu eri tavoin. H1 kertoi hankeyhteistyöstä ja työpajoista, mitä he ovat välillä toteuttaneet eri tahojen kanssa. H2 ja H4 kertoivat, ettei heillä ole erityisemmin kokemusta muusta nuorisopuolen yhteis-

työstä vaan yhdessä työskentelystä H3 kanssa, jolla on kokemusta nuorisoalan koulutuksesta ja kohderyhmästä. H3 kertoi omasta työnkuvastaan nuorisotilassa ja lasten osastolla, missä hän käy päivystämässä sekä tekemässä kirjastoalan töitä kuten hyllyttämistä ja neuvoo asiakkaita. H4 mainitsi lisäksi kaupungin nuorisopuolen tavoittamisesta mukaan tapahtumiin, että heitä ei jostain syystä saavuteta.

No meillä on ollut hankeyhteistyötä nyt aika paljon. Esimerkiksi etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa on ollut lähinnä heidän kanssaan on ollut semmoista yhteistyötä, että ollaan heitä kutsuttu kahville ja markkinoitu meidän palveluita nuorille aikuisille kun niillähän on kohderyhmänä 16–29-vuotiaat ja meillä on menossa semmoinen hanke, missä on kohderyhmänä 16–35-vuotiaat. (H1.)

Työnjaosta haastateltavilla oli selkeät näkemykset ja H1 mainitsi omalla kohdallaan, ettei työnjakoa ole erityisemmin rajattu. H2, H3 ja H4 ovat päivystäneet nuortentilalla vuorotellen työvuorolistojen mukaan ja he mainitsivat näistä erilaisista tilanteista, missä toisen ammattitaidot osoittautuivat todella tarpeellisiksi. Lisäksi yhteistyön sujuvuuden suhteen kaikki olivat yksimielisiä ja haastattelussa nousi esille esimerkiksi kommunikaation tärkeys ja ajatusten vaihto sekä toisten osaamisen arvostaminen. Avoin suhtautuminen toisiin ja toisten osaamisalueisiin lisää yhteistyön sujuvuutta.

No siis mehän päivystetään siellä nuortentila Kuplassa aina silleen vuorotellen tai yhdessä tai miten työvuorolistojen mukaan meneekin. Ja no (H3) on nyt enemmän kokemusta noitten teinien kanssa pelaamisesta ja niitten ongelmien ratkomisesta ja tämmöisestä, että kun sillä on niin hyvä koulutus pohja siihen ja kokemusta. Siis me keskustellaan, jos on joku ongelma niin me keskustellaan niistä yhdessä. (H4.)

Yhteistyön kehittämiseen liittyen H1 kertoi nuorisotyöntekijöiden kontakteista syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin, mitä voisi hyödyntää kohderyhmän tavoittamisessa kirjastoon ja kynnyksen madaltamisesta, jotta nuorten olisi helppoa tulla kirjastoon sekä tulla tutuiksi henkilökunnan kanssa. H2 nosti esille suunnittelua ja ideointia myös kirjastotyöntekijän näkökulmasta, mikä voisi tuoda näkökulmaa nuorisotyöhön. H3 ehdotti koulutuksien lisäämistä sekä kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille, missä opetetaan kummankin alan perusasiat. H4 mainitsi kaupungin nuorisotyöntekijöiden tavoittamisesta mukaan tapahtumiin, mutta tämä on koettu haastavaksi aikataulujen tai muiden syiden vuoksi.

No tietysti olisi hyvä, että jonkin verran niille, jotka tuossa nuortentilassa päivystää iltaisin, niin niille olisi joku pienimuotoinen nuorisotyön perusteet semmoinen kurssi. On tiettyjä juttuja nuorisotyöstä, mitkä olisi hyvä tietää tai että miten reagoidaan, jos nuori tuo jotakin sellaista hirveen huolestuttavaa puhetta tai käytöstä. Jotenkin sellaisiin tilanteisiin olisi hyvä, että vois saada kirjastotyöntekijät koulutusta. (H3.)

Yhteistyössä tärkeintä on tausta-ajatus nuorten ja nuorten aikuisten lukutaidosta, mikä on H1 mielestä tärkein tavoite yhteistyölle. Kommunikointi oli H2 mielestä tärkeää ja se on ratkaiseva tekijä yhteistyön sujuvuuden suhteen. Avoin ilmapiiri ja kuulumisten vaihto nousi H3 kohdalla, missä hän korosti yhteisten ajatusten purkua ja toisten auttamista haastavien nuorten kanssa. H4 kertoi tärkeintä olevan H3 ammattitaito nuorten parissa ja kuinka H3 pystyy luovimaan ongelmallisissa tilanteissa, mikä osoittautuu hyvin merkittäväksi.

No juuri se, että pystytään kommunikoimaan, koska sehän on tosi tärkeä juttu. Muuten ei luonnistu mikään mukaan, jos ei se kommunikointi pelaa keskenään työntekijöiden välillä. No sekin liittyy tietysti kommunikointiin se semmoinen kokemusten vaihtaminen ja mitä tulee eteen milloinkin, niin tärkeää että niistä puhuu. (H2.)

7.1.2 Nuortentila

H2, H3 ja H4 työskentelivät nuortentila Kuplassa, joten tästä aiheesta kysyttiin heiltä. Nuorisotila Kupla sijaitsee Aallon kirjaston puolella kellarissa, minkä nuoret ottivat haltuun ja siitä lähti idea nuortentilan syntyyn. Nuortentila sijaitsee nurkkauksessa, missä on hyllyt, pari sohvaa ja lähistöllä keittiö, mitä nuoret voivat käyttää. Nuortentilassa ole erityistä ikärajaa H2 mukaan, mutta nuortentilalla käy eniten 6-7-luokkalaisia sekä välillä muilla luokka-asteilla olevia varhaisnuoria.

Se lähti oikeastaan siitä ideasta, että nuoret tavallaan ottivat sen tilan ensin omakseen, että ne rupesivat hengailemaan siellä. Ja sitten ajateltiin, että josko me saadaan sinne sitten, kun he ovat kerran sen tilan valinneet. Nimenomaan vähän niin kuin semmoisessa hengailutarkoituksessa eli eivät välttämättä esimerkiksi lainanneet kirjoja tai muuta. Sitten ajateltiin, että sitten se voisi rauhoittaa myös tuota muuta kirjastoa, jos siellä olisi heidän kanssaan joku aikuinen. Ja siitä sitten lähti tämä ajatus nuoriso-ohjaajan palkkaamisesta meille. (H2.)

Tilan sisustamisessa henkilökunta on hankkinut kalusteet ja etsivän nuorisotyön kanssa nuoret tekivät pajoissa maalauksia ja graffititaidetta akustolevyihin, mitkä roikkuvat seinillä. Tilassa on myös tietokirjoja nuorille ja ilmoitustaulu, missä tiedotetaan Kuplan ja alueen tulevista tapahtumista. Tilan sisustamisessa ja kalusteiden koonnissa nuoret ovat olleet mukana, mutta nuortentilassa saattaa käydä myös muitakin asiakkaita ikäryhmästä riippumatta. Haastavaksi tilan käytössä on koettu nuortentilan sijainti ja nuorten kielenkäyttö sekä melutaso.

Elikkä siis sohvat ja kaikki tällaiset kalusteet toimivat hyvin, mutta sitten se on siinä tavallaan kulkukäytävän varrella elikkä siitä vierestä mennään tuonne Aallon kirjastoon ja sitten toisaalta sieltä Aallon kirjastosta pääsee sitten tänne uuteen kirjastoon. Niin se on avointa tilaa se tila, niin sitten jos siellä on joskus äänekkäämpää menoa niin sitten se herkästi kuuluu sinne yläkertaan Aallon kirjastoon. Se ääniongelmia on ollut siinä semmoinen yksi ja sitten toki, jos siinä on hyvinkin riehakasta menoa välillä, aina ei saa sitä toppuuteltua niin paljon. Niin sitten voi olla, että jotkut asiakkaatkin on siitä sitten vähän närkästynyt. (H2.)

7.1.3 Nuoret

Haastateltavat työskentelivät nuorten kanssa vaihtelevasti joko viikoittain tai päivittäin. H1, H2 ja H4 työskentelivät viikoittain nuorten kanssa ja H3 päivittäin joko kasvotusten paikan päällä tai sosiaalisessa mediassa. H1 on työskennellyt toisen asteen ryhmäkäyntien ja nuorten aikuisten kanssa hankkeiden yhteydessä. H2 ja H4 työskentelevät pari iltaa viikossa Kuplassa ja välillä muilla työpisteillä. Lisäksi heillä on nuortenkirjastotyöhön liittyviä tehtäviä kuten kirjavinkkauksia. H3 työskenteli päivittäin nuorten kanssa joko paikan päällä nuortentilassa tai sosiaalisessa median kanavilla kuten Instagramissa, missä ollaan aktiivisesti yhteyksissä nuoriin.

No tämän Kuplan tiimoilta niin kyllä minä siellä työskentelen ehkä parina iltana viikossa. Se on aina auki iltaisin elikkä kolmesta seitsemään, siellä on aina aikuinen paikalla. Ja tuota niin ehkä parina iltana näin keskimäärin voisi sanoa. Sitten on erikseen vielä nämä varsinaiseen kirjastotyöhön liittyvät nuoret eli kirjavinkkaukset ja muut. Mutta ne tulee sitten aina kausittain, että syksyllä on osa ja keväällä osa. (H2.)

Nuorten palveluihin ja tapahtumiin liittyen H1 mainitsi yli 16-vuotiaiden siirtyvän aikuisten puolelle 35 vuoteen asti Seinäjoen kaupunginkirjaston käytäntöjen mukaisesti. H2 ja H4 mainitsivat nuortentilan keittiön käytöstä ja siitä, että nuorten on

myös mahdollista katsoa elokuvia studiotilassa. H2 kertoi, että nuorten kirjastopalveluiden lisäksi järjestetään genrevinkkauksia sekä kirjaston käytön tai tiedonhaun opetusta yläasteikäisille. Kirjastolla on myös järjestetty tapahtumia kuten Kumma-jaisten kirjasto ja Harry Potter-päivä. H3 ja H4 kertoivat järjestetystä Yökirjastosta, mikä jouduttiin vähäisen osallistujamäärän takia perumaan. Nuorisotilalla on myös pidetty muun muassa Tyttöjen iltaa, minkä lisäksi suunnitteilla on Poikien Ilta. Lisäksi sosiaalisessa mediassa on ollut aktiviteetteja kuten joulukalentereja.

Tavallaan kaikki aikuisten palvelut on sitten ajateltu koskevan myös tätä minun kohderyhmää. Meillähän on verstaista, sitten on musatapahtumia ja leffailtoja ja kaikennäköisiä kirjallisuusvierailijoita, musavieraita, luentoja ja että niitä kyllä riittää. Mutta ihan sellaisia nuorille aikuisille kohdennettuja ei ehkä ole hirveästi ollut. (H1.)

Nuorten palveluiden kehittämisen suhteen H1 korosti nuorille aikuisille suunnattuja tapahtumia, mitkä voisivat kohdentua kohderyhmään paremmin. H2 huomioi haastetta nuorten tapahtumien suhteen, miten nuoria voitaisiin saada mukaan. H3 oli samoilla linjoilla H1 kanssa nuorten aikuisten tapahtumista, minkä lisäksi hän toi esille haasteen ajan rajallisuuden ja töiden kanssa. H3 mainitsi vielä, että nuoret viihtyvät nuortentilalla ilman suuria aktiviteetteja, etteivät he kaipaa mitään suurta menoa ja meininkiä. H4 kiinnitti huomiota ajan tasalla pysymiseen, mitä mielenkiinnonkohteita nuorilla on ja kuinka erilaisia nuoria joukkoon kuuluu.

Kyllähän niitä tarvitsee koko ajan ja sitten olla silleen vähän tuntosarvet pystyssä, kun ne muuttuu niin paljon sitten. Esimerkiksi vaikka nyt sometuskanavat ja tällaiset näin ja sitten mielenkiinnonkohteet, niin niitähän tuossa vaiheessa ne rupeaa pikkuhiljaa löytämään sitä, että mistä ne itse tykkää tehdä ja kaikkea tämmöistä. Niin kun se ei ole enää semmoinen homogeeninen ryhmä, että tässä on teinit ja ne tykkää näistä asioista vaan se rupeaa jakaantumaan sitten semmoisiksi pienemmiksi alueeksi, että riippuu tietysti minkä ikäisistä puhutaan. (H4.)

Parasta nuorten kanssa työskentelystä nousi haastattelussa positiiviset kokemukset nuorista. H1 mielestä kaikki nuoret ovat olleet kivoja, H4 mielestä vielä hauskoja ja energisiä. H2 mainitsi nuorten maailmaan tutustumisesta, minkälaisia erilaisia asioita ja ongelmia nousee esille nuorten keskuudessa. Lisäksi H2 nostaa esille nuorten luottamuksen ansaitsemisen, mistä myös H3 kertoi. Hyvän suhteen luominen nuoreen koettiin tärkeäksi ja nuorten auttaminen esimerkiksi koulutehtävien kanssa on ollut antoisaa.

No siinä kyllä vahvasti pitää elää hetkessä, että siinä tilanteessa, kun ne tilanteet ja jutut vaihtuu niin nopsaa, niin se on ehkä siinä parasta. Ja totta kai siinä sitten tavallaan, kun omista teinivuosista on niin kauan aikaa eikä ole omia lapsia, niin siinä kyllä sitten aika hyvin pääsee siihen maailmaan sitten mukaan, että mikä on nyt se juttu ja mistä puhutaan ja mitkä on ne ongelmat, mitä nuorilla on sillä hetkellä ja tällaista. Ja sekin on ehkä hyvä, jos liittyy nimenomaan tuohon Kuplaan, että kun ne tulee ne Kuplan asiakkaat sitten tosi paljon tutummiksi ja se työ on ihan erilaista kuin esimerkiksi tuolla perusasiakaspalvelussa kirjaston puolella niin sitten tavallaan siinä saa myös niiden luottamuksen sitten ansaittua hyvällä onnella. (H2.)

Nuorten kanssa työskentelyssä korostui suhteiden muodostaminen nuoriin, joiden kanssa voidaan tulla tutummaksi, mikä myös helpottaa nuorten kanssa työskentelyä. H3 korosti lisäksi nuorten tunteiden käsittelyä, että nuorten on normaalia osoittaa erilaisia tunteita. Nuorilla on omat elämäntilanteensa ja taustansa, mitkä voivat vaikuttaa kanssakäymiseen ja asioiden käsittelyyn. Tärkeintä on, että nuorille on helposti saavutettavissa turvallinen paikka, mihin he ovat tervetulleita.

Ehkä se on parasta semmoiset onnistumisen tilanteet, mutta myös sitten tavallaan on kiva, että välillä nuorten kanssa vähän kuohahtaa. Joillakin on tietysti monenmoista elämäntapahtumaa saattaa olla yhtä aikaa ja saattaa olla vähän paha mieli jostakin. Ja sitten se, kun ne voi tuntee olonsa niin turvallisiksi, että ne saa tulla sinne nuortentilaan ja saa siellä itkeä tai ne saa siellä vähän kiukutella meille tai ne saa juutiinsa sillain vähän teinien kuohahtamalla tulla ne tunteet. Ne tajuaa, että se on ihan fine, että niin saa tehdä ja sitten siitä yhdessä puhutaan ja että seuraava päivä voi olla parempi. Mutta jotenkin se, että sillä lailla, kun huomaa että nuorilla on turvallinen olla siellä niin silloin tietää, että jossakin on onnistuttu. (H3.)

Nuoriin liittyen kysyttiin viimeisenä mahdollisista haasteista kohderyhmän kanssa. Nuorten tavoittamisen H1 koki suurimmaksi haasteeksi, kuinka syrjäytymisvaarassa olevia voitaisiin tavoittaa parhaiten. H2 mainitsi, että nuorten kanssa työskentely on opittu kantapään kautta, mikä on tuonut omat haasteensa. H3 mielestä haasteita on ilmennyt tietynlaisesta suhtautumisesta nuoriin ja myös nuorten käyttäytymisestä työntekijöitä ja asiakkaita kohtaan. H4 kohdalla nousi haastavuus nuorten kanssa luovimisesta, että kuinka voidaan toimia oikein esimerkiksi nuorten riitatilanteissa.

Sitten taas tietysti aina kun tämmöinen uusi tila avataan, niin sitten nuoret hakevat vähän rajoja ja hakee sitä, että miten täällä voi käyttäytyä, onko täällä turvallisia aikuisia. Niin sitten siinä tulee myös haasteita, että nuoret saattavat käyttäytyä tosi rumastikin aikuisia tai toisiaan tai muita

asiakkaita kohtaan, että sitten niitä pitää vähän muistutella, että mitenkä täällä käyttäydytään. Mutta nämäkin on onneksi aina sellaisia ohimeneviä vaiheita. Aina välillä on niitä sitten, että tulee uusia ja ne kanssa tekee samat temput ja koittaa, että onnistuuko tämmöinen ja no ei, ei-hän se ikinä onnistu. Mutta joskus se käydään vähän kantapään kautta kokeilemassa. (H3.)

7.1.4 Moniammatillisuus

Ajatukset moniammatillisesta työstä ja yhteistyöstä herättivät monipuolisia kokemuksia. Yhteistyökumppaneiden tärkeys nousi H1 kohdalla, kuinka heidän avullaan voidaan tavoittaa nuoria, jotka eivät käytä kirjastoa, minkä lisäksi hän mainitsi yhteistyökumppaneiden välisestä yhteydenpidosta. H2 näki myös moniammatillisuuden hyvänä asiana ja mainitsi erilaisten osaamisten hyödyt. Yhteydenpidon suhteen H3 toivoi matalampaa kynnystä ottaa yhteyttä muihin toimijoihin ja lisäksi lisää avoimuutta nuorisotalon toimijoiden kesken. H4 kertoi Ankkuri-tiimistä, missä työskentelee eri alan toimijoita ja koki moniammatillisuuden myös positiivisena.

Koska noilla nuorisopalveluilla ja nuorisopalveluiden hankkeilla niin niillähän on paljon- siis tämä ei ole mitenkään tieteellisesti todistettua, mutta minä uskon, että heillä on paljon nuoria, jotka ei käytä kirjastoa eikä seuraa mitenkään kirjaston viestintäkanavia mitenkään. Niin heillä on varmaan paljon niitä nuoria asiakkaina, että onhan se tosi tärkeää. Ja sitten se on ollut musta jotenkin kiva oppia tuntemaan myös ihan kaupungin sisällä eri toimijoita silleen henkilökohtaisella tasolla. Että sitten voi aina kysyä ja pyytää apua ja vinkkejä ja pyytää johonkin, jos on sitten ollut joitakin tämmöisiä strategioita, ohjelmia, toimintoja tai palaverieja, missä mietitään näitä asioita niin sitten on jotakin henkilöitä, ketä voi kutsua siihen miettimään näitä asioita. (H1.)

Moniammatillisen työn koulutukseen liittyen haastateltavilla oli tietoa esimerkiksi Verken järjestetyistä koulutuksista. Haastateltavien keskuudessa nousi kuitenkin esille, ettei koulutuksissa moniammatillisuutta oltu varsinaisesti korostettu. H1 mainitsi pedagogiset opinnot, missä tapaa opettajia eri toimipaikoilta. H2 ja H4 kertoivat eri tahoista kuten Verke ja AVI, jotka järjestävät koulutuksia. Näiden lisäksi myös Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri järjestää koulutusiltapäiviä liittyen esimerkiksi mielen-terveys- ja päihdeongelmiin. H3 mainitsi käyneensä mahdollisimman monessa koulutuksessa, mutta koki saavutettavuuden haastavaksi.

Viime talvena olin semmoisessa koulutuksessa, missä oli just kirjasto- ja nuorisotyön yhteistyöstä puhetta, tällainen yksi koulutuspäivä. Pyrin käymään, mutta kyllä niitä minun mielestä vähän enemmän ehkä saisi olla. Yritän kyllä parhaani mukaan, mutta sitten taas minusta tuntuu välillä, että on tosi hankala löytää niitä kanavia, että mistä minä niitä koulutuksia löydän. Kun on aluehallintovirastoa ja on erinäisiä yhdistyksiä. Pitäisi osata ajatella, että okei mistä minä nyt etsisin ja onkohan tällaista koulutusta tulossa. Se on yks semmoinen, mitä voisi tietysti kehittää. (H3.)

Taitojen kertymisen suhteen moniammatillisen työn kautta haastateltavilta tuli erilaisia huomioita. Työelämän perustaidot yhteistyöhön, ryhmätöihin ja sosiaalsiin taitoihin nousi H1 kohdalla, mitä hän kertoi saaneensa työelämän lisäksi myös pedagogisista opinnoista. H2 mainitsi käytännön kokemuksesta ja H3 totesi näkökulmien vaihdosta, mistä voi ottaa inspiraatiota arjen työelämään ja suunnitteluun. H4 kertoi koulutuksien hyödyistä, kuinka opitaan kohtaamaan nuoria ja ymmärtämään heitä enemmän.

Siis pääasiassahan se on yhteistyö- ja sosiaalisia taitoja ja ryhmätöitä, mitä siinä tarvitaan. Että kyllä minä olen varmasti saanut niitä ainakin kyllä noista pedagogisista opinnoista, mutta kyllä minä olen siis muutenkin ihan työelämässä ja varsinkin kun ollut aikaisemmin pienemmissä kirjastoissa niin siellä on hyvin semmoista, että tehdään koko porukalla, vähän kaikki tekee kaikkea. Kyllä siinä tarvitsee semmoisia ryhmätöitä ja sosiaalisia taitoja. Ja tietenkin, kun noita ryhmiä on vetänyt ja tutustunut noihin nuoriin, niin kyllähän siinä oppii koko ajan ihan siitäkkin kohderyhmästä, että on ne toisen asteen opiskelijat ihan erilaisia kuin kolmasluokkalaiset. (H1.)

Lisäkoulutukseen liittyen haastateltavat olivat sitä mieltä, että lisäkoulutus olisi paikallaan. Kohderyhmästä ja työstä voi olla vähemmän kokemusta, joten nuorten kanssa työskentelyyn liittyvä opintokokonaisuus voisi olla tarpeen. Kaikki mainitsivat kaipaavansa mahdollisia lisäkoulutuksia, mikä voisi lisätä varmuutta nuorten kanssa työskentelyyn. H3 mielestä kirjastoalan koulutuksessa voitaisiin käsitellä enemmän nuorten kohtaamista. H4 mainitsi vielä siitä, että lyhyessä ajassa kokemusta ei kerry tarpeeksi, jos nuorten kanssa työskentelee vähän ja hän koki koulutukset erittäin tarpeellisina.

No kyllähän aina, että ei niin kuin varsinkaan sitten, kun ei ole ollut pidempää aikaa nuorten kanssa työskennellyt ja niin intensiivisesti. Se kun joskus voi olla tosiaan, että on vaan kerran viikossa siellä niiden teinien kanssa, niin kun mulla ei ole koulutusta tähän nuorisotyöhön niin

sitten se on tullut tässä kokemuksen pohjalta. Ja sitten kun jos joskus on vaan kerran tai kaksi siellä Kuplassa, niin sitten se kokemuksen ker-
tyminenkin venyy pidemmälle ajalle. Niin sitten kaikki niin kun tommoi-
set koulutukset, jotka jotenkin auttaa siinä asiassa niin kyllä minä koen
ne hyväksi. (H4.)

Lopuksi käsiteltiin moniammatilliseen työn ja yhteistyön kehitettäviä asioita. H1 mai-
nitsi yhteistyöverkoston laajentamisesta, mihin kuuluisi paljon eri toimijoita. H2 to-
tesi, että voisi järjestää enemmän koulutuksia, missä tuodaan yhteen kirjasto- ja
nuorisopuolen asioita. H3 kertoi, että yhteistyötä pitäisi tehdä konkreettisesti yh-
dessä ja toivoi nuoriin suhtautumisen muuttuvan ajan mittaan myönteisemmäksi. Eri
alojen osaaminen ja alojen omat jutut nousivat H4 kohdalla, minkä lisäksi hän mai-
nitsi myös yhteistyötahojen molemminpuolisesta aktiivisuudesta.

Ehkä varmaan minun mielestä yhteistyössä on kehitettävää se, että pi-
täisi enemmän tehdä siis oikeasti konkreettisesti yhdessä ja jotenkin
sellaista ymmärrystä nuoriin ja nuorisotyöhön ja sellaiseen olisi hyvä,
jos saisi vähän muutosta. No kyllä se tässä pikkuhiljaa vuosien saa-
tossa muuttuu ajatus nuoria kohtaan, mutta tietysti vanhemmilla työn-
tekijöillä on enemmän sitä, että nuorista on vaan haittaa ja on vaan me-
lua ja sellaista. Jotenkin siitä toivoisi, että se asenne vähän vuosien
saatossa muuttuisi. Kyllä niissä nuorissa on paljon sellaista, jotka tar-
vitsevat vähän tukea ja apua ja välillä ihan vaan juttuseuraa. (H3.)

Kaikkeahan voi aina kehittää. Asioita voi aina parantaa, mikään ei ole
valmista ja täydellistä, koska sitä ei ikinä saavuteta. Sitten se niin kun
vaikka kaupungin sisäisesti vaikka nuorisopalvelut ja kirjastopalvelut,
niin sitten kuitenkin se enimmäkseen on, että me tehdään sitä omia jut-
tujamme. Ja se sitten taas, että oltaisi yhdessä aktiivisia niin se vaatisi
niiden yksilöiden niin kuin tällä hetkellä vaatii, että sieltä molemmilta
puolilta löytyy aktiiviset yksilöt, jotka haluaa tehdä yhteistyötä. Että sit-
ten jos toisella puolella ei ole, niin sitten niin kuin ei ole sitä vuoropuhe-
luakaan ei hirveästi ole. (H4.)

7.2 Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kysely

Kirjasto- nuorisotyöntekijöiden kysely toteutettiin Webropolissa. Kysely suunnattiin
kolmen lähikirjaston ja nuorisotilojen lisäksi kaikkiin Oulun alueen lähikirjastoihin ja
nuorisotyöntekijöille. Kysely avattiin ensimmäisen kerran kesällä 4. –18.6.2020 ja
toisen kerran syksyllä 1. –15.9.2020 kahden viikon ajaksi, jonka aikana vastauksia

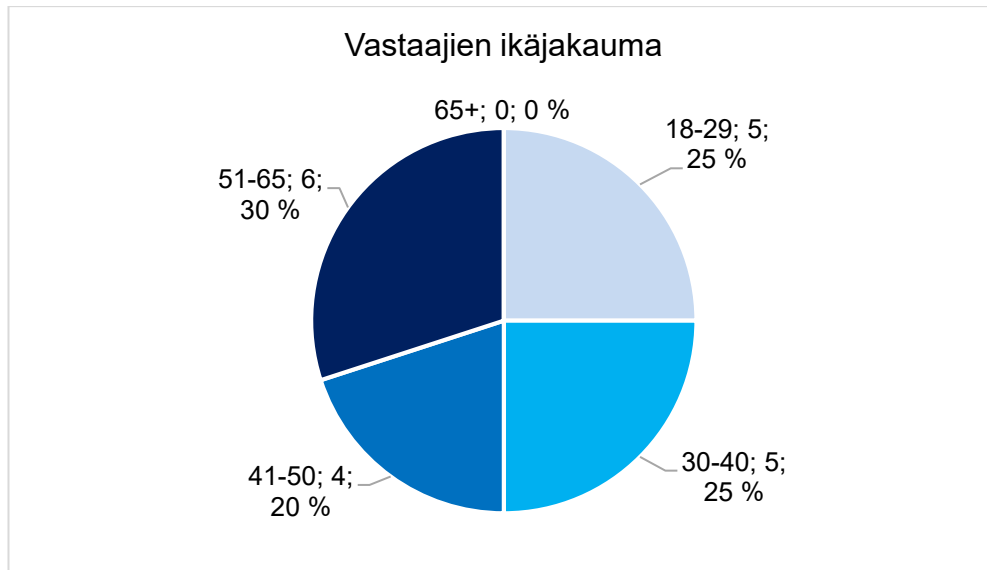
tuli yhteensä 20. Kesäkuussa vastauksia tuli 7 kappaletta, jolloin ei saavutettu riittävää määrää vastaajia. Tilanne johtui luultavasti työtilanteista ja osa kirjastoista oli kiinni kesän aikana. Syksyllä kyselyyn tuli 13 vastausta lisää, jolloin tutkimukseen tavoitettiin enemmän nuorisotyöntekijöitä.

Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kyselyyn vastattiin Jäälin, Kaijonharjun ja Karjasillan lisäksi myös muista Oulun kaupunginosista. Kyselyyn tavoiteltiin mahdollisimman monia kirjasto- ja nuorisotyöntekijöitä, joilla oli jonkin verran kokemusta moniammatillisesta yhteistyöstä ja nuorten kanssa työskentelystä. Tutkimusta varten tavoitteena oli kerätä mahdollisimman paljon erilaisia kokemuksia työntekijöiltä, sillä tutkimusongelmaa ajatellen haluttiin saada selville vastaajien kokemuksia liittyen moniammatillisuuteen ja nuorten kanssa työskentelyyn.

Kyselyssä oli yhteensä 25 kysymystä, joissa käsiteltiin moniammatillista yhteistyötä sekä nuorten kanssa työskentelyä. Kyselyn tarkoitus oli kartoittaa Oulun alueen sellaisten kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden mielipiteitä, joilla on kokemusta kyseisestä työmuodosta ja nuorten kanssa toimimisesta. Kyselyssä käsiteltiin toimipaikkojen ja työkokemuksen lisäksi työympäristöä, työilmapiiriä, onnistumisia ja haasteita nuorten kanssa sekä arvioitiin nuorille suunnattuja palveluita ja tiloja. Moniammatillisuuteen liittyen kysyttiin muun muassa koulutuksista ja olisiko moniammatillisessa yhteistyössä jotain kehitettävää.

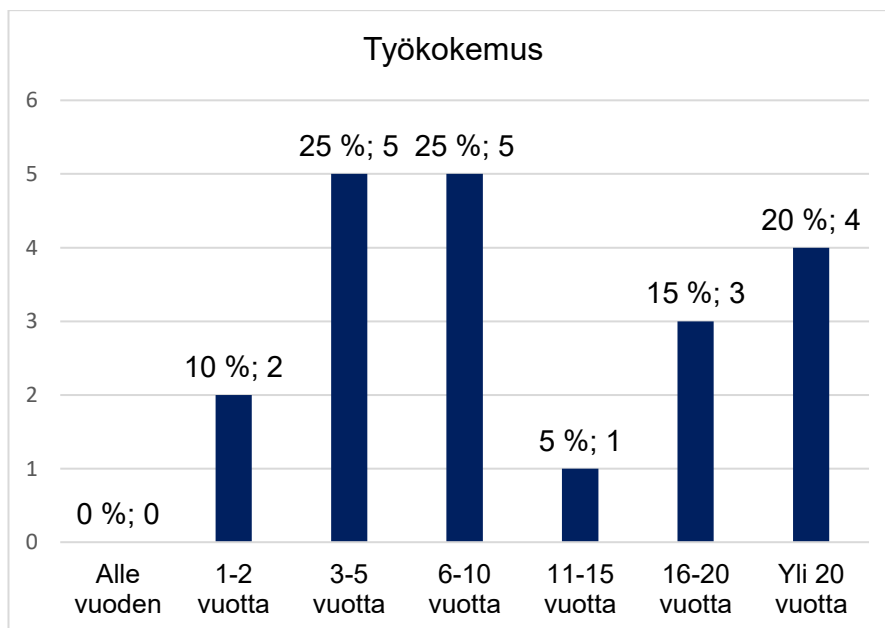
7.2.1 Taustakysymykset

Kyselyssä ensimmäiseksi tutkittiin vastaajien ammattialaa (kysymys 1), ovatko he kirjastoalalta vai nuorisotyöalalta. Kyselyyn vastanneista 10 oli kirjastoalalta ja 10 nuorisotyöalalta, mikä jakaantui tasaisesti. Seuraavaksi kysymyksessä 2 vastaajilta kysyttiin ikää, jossa vaihtoehdot oli jaettu eri ikäluokkiin. Kuvion 1 avulla tarkasteltiin kyselyyn vastanneiden ammattilaisten ikää, josta eniten vastaajista oli 51–65-vuotiaita. Yhteensä 10 vastaajaa oli 18–29 ja 30–40-vuotiaita, joita oli toiseksi eniten. 4 vastaajaa oli 41–50-vuotiaita ja yli 65-vuotiaita ei ollut lainkaan.

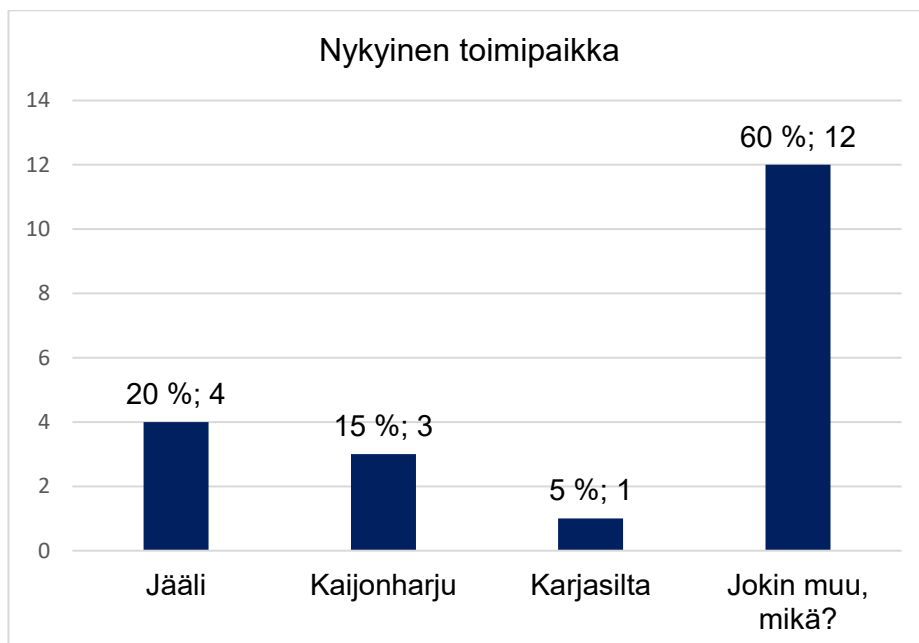
Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma

Seuraavaksi kysymyksessä 3 kartoitettiin vastaajien työkokemusta, kuinka monta vuotta vastaajat ovat työskennelleet. Työkokemuksen suhteen kuvio 2 näyttää, että eniten yhteensä 10 vastaajaa oli työskennellyt 3–5 vuotta ja 6-10 vuotta. 4 vastaajista oli työskennellyt yli 20 vuotta, 3 vastaajaa 16–20 vuotta, 2 vastaajaa 1–2 vuotta ja 1 vastaaja 11–15 vuotta. Kukaan vastaajista ei ollut työskennellyt alle vuoden.

Kuvio 2. Työkokemus

Kysymyksessä 4 tarkasteltiin, kuinka moni työskenteli Jäälin, Kaijonharjun tai Karjasillan toimipaikassa. Kuvion 3 mukaan Jäälissä työskenteli 4 vastaajista, Kaijonharjussa 2 ja Karjasillalla 1. Suurin osa vastaajista kertoi työskentelevänsä jossain muualla (12). Vastaajia oli Kiimingistä (3), Kastellista (2) sekä loput Hiukkavaarasta, Myllyojasta, Tuirasta, Talvikankaalta ja Ylikiimingistä. Kysymyksessä 5 vastaajilta tiedusteltiin, ovatko he työskennelleet jossain näistä kolmesta toimipaikasta. 8 vastaajista oli ollut Jäälissä ja puolet Karjasillalla, 2 vastaajaa Kaijonharjussa ja loput 4 vastaajista eivät olleet työskennelleet näissä ollenkaan.

Kuvio 3. Nykyinen toimipaikka

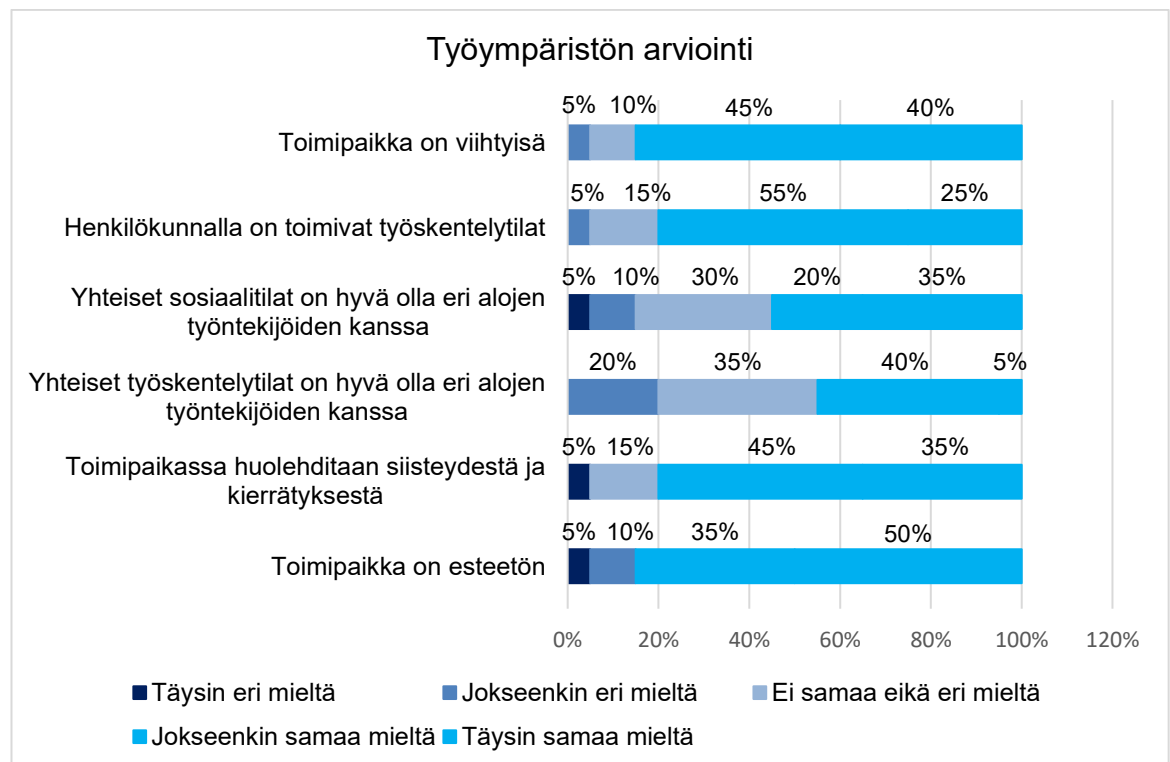
7.2.2 Työskentely

Seuraavaksi kysymyksessä 6 siirryttiin toimipaikan työympäristön arviointiin. Kysymyksessä käytettiin väitteiden apuna arviointiasteikkoa täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Kuudessa väitteessä käsiteltiin työympäristöön vaikuttavia tekijöitä kuten esteettömyyttä, työskentelytilojen arviointia ja toimipaikan viihtyvyyttä. Kuvion 4 avulla tarkasteltiin toimipaikkojen työympäristön toimivuutta ja vastaajien kokemuksia.

Toimipaikan viihtyvyyden suhteen vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (9) ja täysin samaa mieltä (8), loput vastaajista olivat ei samaa eikä eri mieltä (2) ja jokseenkin eri mieltä (1). Henkilökunnan työskentelytilojen toimivuudesta vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (11) ja täysin samaa mieltä (5), loput vastaajat olivat ei samaa eikä eri mieltä (3) ja jokseenkin eri mieltä (1).

Yhteisistä sosiaalityloista eri alojen työntekijöiden kanssa vastaajat olivat eniten täysin samaa mieltä (7) ja ei samaa eikä eri mieltä (6). Loput vastaajista olivat jokseenkin samaa mieltä (4), jokseenkin eri mieltä (2) ja täysin eri mieltä (1). Yhteisistä työskentelytiloista eri alojen työntekijöiden kanssa vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (8) ja ei samaa eikä eri mieltä (7), loput vastaajista olivat jokseenkin eri mieltä (4) ja täysin samaa mieltä (1).

Toimipaikkojen siisteyden ja kierrätyksen huolehtimisesta suurin osa oli jokseenkin samaa mieltä (9), toiseksi eniten täysin samaa mieltä (7) ja loput ei samaa eikä eri mieltä (3) tai täysin eri mieltä (1). Toimipaikan esteettömyydestä suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä (10), toiseksi eniten jokseenkin samaa mieltä (7), muutammat vastasivat jokseenkin eri mieltä (2) tai täysin eri mieltä (1).

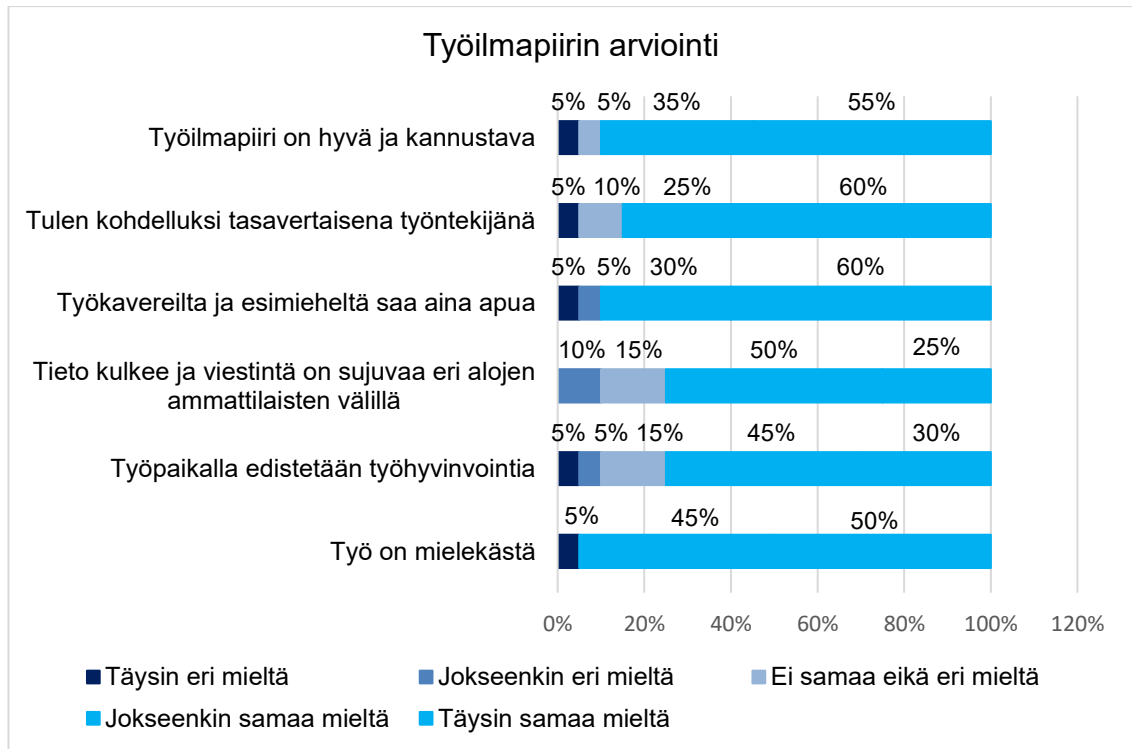

Kuvio 4. Työympäristön arviointi

Työympäristön lisäksi arvioitiin työilmapiiriä (kysymys 7) samalla arviointiasteikolla kuin edellisessä. Työilmapiiriin liittyvissä väitteissä käsiteltiin työn mielekkyyttä, työhyvinvoinnin edistämistä, viestintää, avun saantia työkavereilta ja esimieheltä sekä sitä, kokeeko vastaaja itsensä tasavertaisena työntekijänä ja onko työilmapiiri hyvä ja kannustava. Kuuden väitteen avulla tarkasteltiin toimipaikkojen työilmapiiriin vaikuttavia tekijöitä ja millaisena vastaajat kokevat työilmapiirin (kuvio 5).

Hyvästä ja kannustavasta työilmapiiristä suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä (11) ja jokseenkin samaa mieltä (7), loput vastaajista olivat ei samaa eikä eri mieltä ja täysin eri mieltä (2). Seuraavassa väitteessä suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä (12) tullessa kohdelluksi tasavertaisena työntekijänä, joista loput vastaajista olivat jokseenkin samaa mieltä (5), ei samaa eikä eri mieltä (2) ja täysin eri mieltä (2). Avun saantiin työkavereilta ja esimieheltä vastaajat olivat eniten täysin samaa mieltä (12) ja jokseenkin samaa mieltä (6), loput olivat jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä (2).

Tiedon kulkeminen ja viestintä eri alojen ammattilaisten välillä eniten vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä (10), joista loput olivat täysin samaa mieltä (5), ei samaa eikä eri mieltä (3) ja jokseenkin eri mieltä (2). Toimipaikkojen työhyvinvoinnin edistämiseen liittyen vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (9) ja täysin samaa mieltä (6), loput vastaajista olivat ei samaa eikä eri mieltä (3) tai jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä (2). Viimeisessä väitteessä suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä (10) ja jokseenkin samaa mieltä (9) työn mielekkyyden suhteen, johon vastattiin myös täysin eri mieltä (1).

Kuvio 5. Työilmapiirin arviointi

Kysymyksessä 8 otettiin selvää, kuinka moni työskentelee nuorten parissa ja vastaajista 19 työskentelivät nykyisin nuorten kanssa. Sen jälkeen kysymyksessä 9 tiedusteltiin nuorten kanssa koettuja onnistumisia, johon jätettiin 15 vastausta. Keskustelut nuorten kanssa ja nuorten antamasta palautteesta mainittiin 9 vastauksessa. Lisäksi vastauksissa kerrottiin myös moniammatillisesta yhteistyön hyödystä (3), onnistuneista kirjavinkkauksista (2) ja nuorten kasvusta ja kehityksestä (2), joissa kerrottiin nuorten kanssa työskentelyn oivalluksista.

Parhaimmat onnistumisen kokemukset nuorten kanssa työskennellessä saa, kun saa nuorilta suoraa tai epäsuoraa palautetta siitä, että nuorisotalolla on kiva käydä ja sieltä löytyy mielekästä tekemistä. (Vastaja 8.)

Jo pelkkä kohtaaminen on onnistuminen nuorten kanssa. Mutta moniammatillisen yhteistyön vastaanottaminen ollut positiivista. (Vastaja 12.)

Onnistumisten jälkeen kysyttiin nuorten kanssa kohdatuista haasteista avoimessa kysymyksessä (kysymys 10), johon 14 jätti vastauksensa. 9 vastaajan kohdalla

nousi eniten esille kovaäänisyys tiloissa ja käytösongelmat, kuten epäkunnioittava käytös aikuisia ja muita nuoria kohtaan. Yksittäisissä vastauksissa mainittiin erilaiset oppijat, levottomuuden, päihteiden käytön, eri asiakaskuntien kikkailu tilojen välillä, kiireettömän kohtaamisen mahdollistamisen sekä nuorten tasapainottelun omien halujen, ympäristön ja muiden huomioimisen välillä. Lisäksi 1 vastaaja mainitsi osaamisen tärkeydestä ottaa eri lähtökohdista tulevia nuoria huomioon.

Kirjaston tiloissa nuoret saattavat metelöidä ja häiriköidä eivätkä aina reagoi halutulla tavalla, jos heitä pyytää olemaan hiljempaa/muistuttaa käytöstavoista. Joskus häiriköinti on tahallistakin. (Vastaaja 5.)

Eri tilojen ja asiakas kuntien mahdollistama "kikkailu" tuo haasteen, milloin nuokkarin kävijä ja milloin kirjaston. Myös vastaavasti erillisessä nuorisotilassa nuorten käytös useammin suotavaa, mutta kirjaston asiakkaat huomioiden rajoitettava. (Vastaaja 11.)

7.2.3 Nuorten tilat ja palvelut

Seuraavaksi vastaajat saivat kuvailla nuorille suunnattuja tiloja. Kysymyksessä 11 pyydettiin luonnehtimaan lyhyesti nuorille suunnattuja tiloja, sijaintia, sisustusta, laitteistoa ja äänimaailmaa. Jokaiselle kohdalle oli omat tekstikentät, mihin vastaajat saivat kirjoittaa vapaamuotoisesti. Tähän kysymykseen osallistui 17 vastaajaa, mutta sisustuksen kuvailuun tuli 16 vastausta ja laitteiston kuvailuun 13 vastausta. Vastauksien pituus vaihteli ja tulokset analysoitiin sen mukaan, mitä vastauksiin oli kirjoitettu.

Ensimmäiseksi vastaajat kuvailivat yleisesti nuorille suunnattuja tiloja. Nuorten tiloja kuvailtiin adjektiiveilla monipuolinen, helppo soveltaa ja nuorten näköinen (5). Sitten osa kertoivat kirjaston ja nuorisotilojen yhteisistä tiloista tai että tilat ovat yhteyksissä toisiinsa (4). Muutamissa vastauksissa käsiteltiin tilojen kokoa (2) ja yksittäisissä vastauksissa nuorten tilojen sijainnista.

Sijaintiin liittyen vastaajat kertoivat nuorten tilojen sijaitsevan koululla ja/tai kirjastossa (7) ja osa mainitsi monitoimitalon (5). Muut vastaajista kertoivat sijainnin olevan hyvä, helppo löytää, lähellä keskustaa tai koulua (5). Nuorten tilojen sisustuk-

seen tuli 16 vastausta, jossa vastaajat mainitsivat sohvista ja tuoleista (8). Sisustusta kuvailtiin adjektiiveilla kuten omannäköinen, värikäs, moderni, kotoisa ja viihtyisä (7). Muutamassa vastauksessa mainittiin erillisistä tiloista kuten pelitilasta tai työpisteistä.

Sisustuksen jälkeen käsiteltiin tilojen laitteistoja, johon tuli 13 vastausta. Vastauksissa mainittiin pelikonsolit (6) ja tietokoneet (4). Vastauksissa lueteltiin myös karaoke-, äänen- ja mediantoistolaitteet sekä muita pelejä kuten pingis ja biljardi. Myös yhdessä vastauksessa mainittiin monitoimilaitteet, palautus- ja lainausautomaatit sekä kodinkoneet kuten jääkaappi ja mikro. Laitteistoja kuvailtiin tilaan sopiviksi, ajantasaiseksi, uudeksi ja toimivaksi (6), minkä lisäksi muutamassa vastauksessa mainittiin lisätilan tarpeesta tai laitteiden vähäisestä käytöstä.

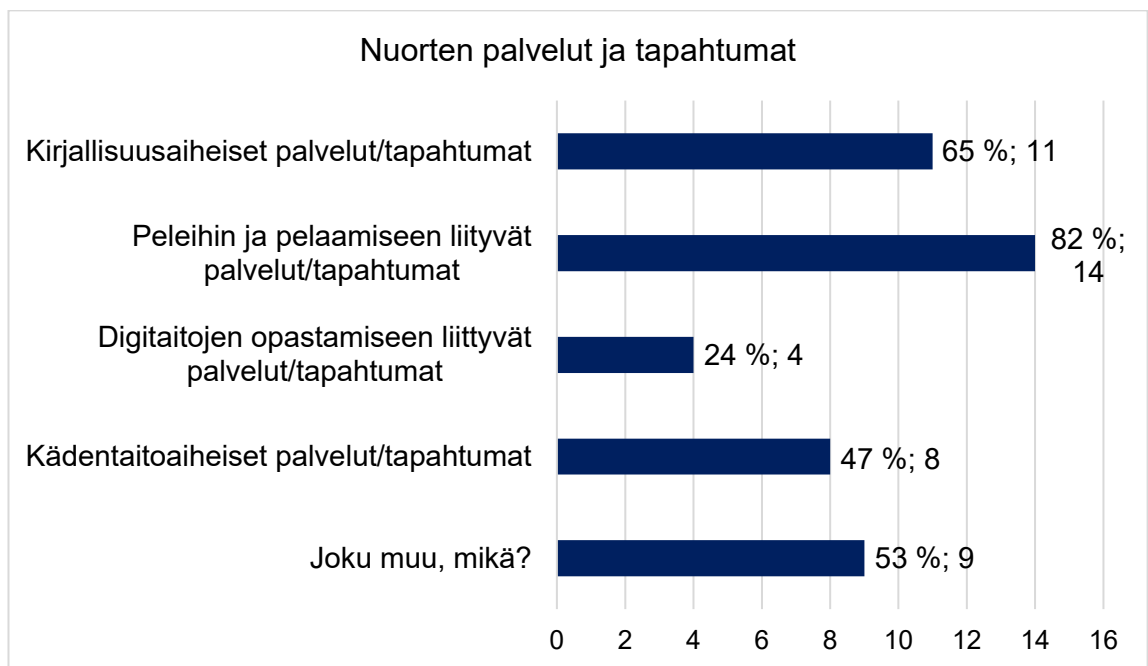
Kysymyksen lopuksi luonnehdittiin nuorten tilojen äänimaailmaa. Vastaajien mukaan tiettyyn aikaan ja/tai kävijöiden määrän vuoksi tila on äänekäs (6), josta puolet vastaajista kertoivat äänimaailman vaihtelevan. Lisäksi vastauksissa mainittiin hiljaisista tiloista tai että hiljainen tila pitäisi löytyä (2) sekä muutamat kertoivat kaikuvista tiloista (2). Muita huomioita yksittäisissä vastauksissa oli äänekkyyys, mikä voi kuormittaa muita ja tilojen akustiikasta, mitä voisi parantaa.

Kysymyksessä 12 tutkittiin miten nuoret viihtyvät heille suunnatuissa tiloissa ja mitä he tekevät. Vastauksia tuli yhteensä 18 ja eniten vastauksessa kerrottiin, että nuoret juttelevat ja hengailevat keskenään ja/tai ohjaajien ja työntekijöiden kanssa, pelaavat erilaisia pelejä ja käyttävät puhelimiaan (14). Lisäksi nuoret kuuntelevat musiikkia, katsovat televisiota, lukevat, käyttävät tietokoneita ja muutamissa vastauksissa mainittiin myös opiskelusta ja läksyjen teosta. Vastauksissa mainittiin myös, että nuoret viihtyvät hyvin tiloissa (8) tai että vanhemmat nuoret eivät viihdy nuorisotilassa pienten lasten lelujen vuoksi (1). Muutamassa vastauksessa kerrottiin erilaisista järjestetyistä tapahtumista ja toisessa kerrottiin tilojen olleen käytössä vasta hiljattain.

Yleensä nuoret juttelevat keskenään, pelaavat Uunoa tai "räpläävät puhelimiaan". Tekevät asioita, mitä nuoret nyt yleensä tekevät. Toki jotkut lukevat, tekevät läksyä tai muita töitään esimerkiksi omilla läppäreillään. meillä on asiakaskoneita, joita myös nuoret varaavat ja pelaavat niillä tms. (Vastaaja 2.)

Viettävät aikaa, juttelevat ikätovereiden ja työntekijöiden kanssa, pelaavat lauta- ja konsolipelejä, pelaavat biljardia tai pingistä, syövät, somettavat, tekevät koulutehtäviä, pötköttävät, kuuntelevat musiikkia. (Vastaaaja 6.)

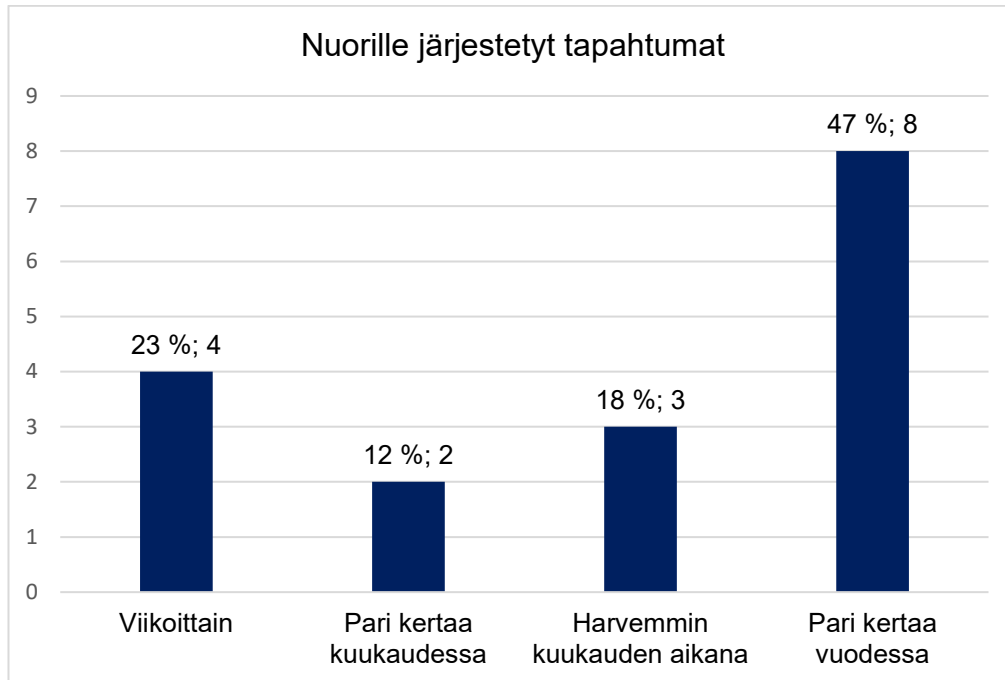
Kysymyksessä 13 vastaajilta kysyttiin monivalintavaihtoehtojen avulla, mitä nuorten palveluita ja tapahtumia on järjestetty toimipaikassa. Kuvion 6 mukaan eniten oli järjestetty peleihin ja pelaamiseen liittyviä palveluita ja tapahtumia (14). Toiseksi eniten oli järjestetty kirjallisuusaiheisia palveluita ja tapahtumia (11), joku muu (9) ja kädentaitoaiheisia palveluita ja tapahtumia (8). Digitaitojen opastamiseen liittyviä palveluita ja tapahtumia oli järjestetty vähiten (4). Joku muu-vaihtoehtoon tulivat muun muassa harraste- ja hyvinvointimessut, tiedonhaun opetus, elokuvaillat, kausitapahtumat ja omatoimikirjaston käyttö.

Kuvio 6. Nuorten palvelut ja tapahtumat

Tämän jälkeen kysymyksessä 14 vastaajilta kysyttiin, kuinka usein nuorille suunnattuja tapahtumia järjestetään toimipaikoilla. Vaihtoehtoina oli viikoittain, pari kertaa kuukaudessa, harvemmin kuukauden aikana ja pari kertaa vuodessa. Kuvion 7 avulla näkyy, että 8 vastaajan mukaan nuorille suunnattuja tapahtumia järjestettiin

pari kertaa vuodessa, 4 vastaajan mukaan viikoittain, 3 vastaajan mukaan harvemmin kuukauden aikana ja 2 vastaajan mukaan pari kertaa kuukaudessa.

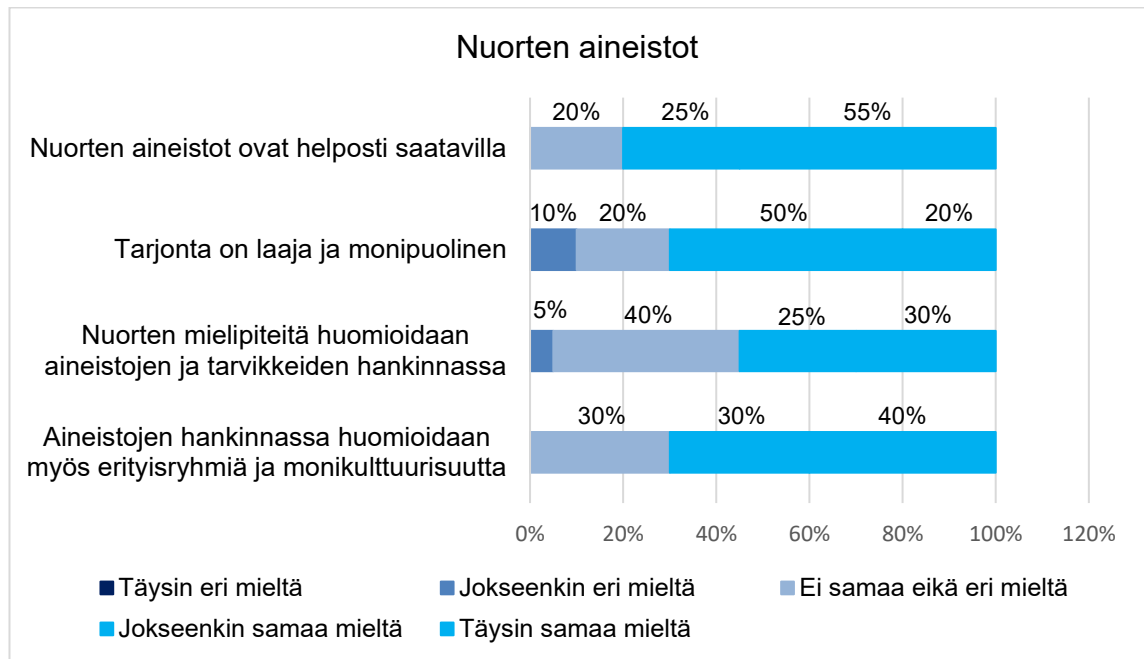

Kuvio 7. Nuorille järjestetyt tapahtumat

Seuraavaksi käsiteltiin nuorille suunnattuja aineistoja arviointiasteikon avulla. Kysymyksessä 15 käytettiin asteikkoa täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Neljässä väitteessä käsiteltiin aineistojen saatavuutta, tarjonnan laajuutta ja monipuolisuutta sekä miten aineistojen ja tarvikkeiden hankinnassa huomioidaan nuorten mielipiteitä, erityisryhmiä ja monikulttuurisuutta.

Kuvion 8 mukaan nuorten aineistojen saatavuuden suhteen eniten vastaajat olivat täysin samaa mieltä (11), joista loput olivat jokseenkin samaa mieltä (5) ja ei samaa eikä eri mieltä (4). Aineistojen laajasta ja monipuolisesta tarjonnasta vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (10) ja toiseksi eniten täysin samaa mieltä tai ei samaa eikä eri mieltä (8), joista muutamat olivat jokseenkin eri mieltä (2).

Nuorten mielipiteiden huomiointi aineistojen hankinnassa vastaajat olivat eniten ei samaa eikä eri mieltä (8), toiseksi eniten täysin samaa mieltä (6) ja loput vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä (5) ja jokseenkin eri mieltä (1). Erityisryhmien ja monikulttuurisuuden huomiointi aineistojen hankinnassa-kysymykseen vastaajat olivat eniten täysin samaa mieltä (8) ja loput vastaajat olivat tasaisesti joko jokseenkin samaa mieltä tai ei samaa eikä eri mieltä (12).

Kuvio 8. Nuorten aineistot

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin avoimessa kysymyksessä (kysymys 16) nuorille suunnattujen palveluiden, tapahtumien, tilojen ja aineistojen kehittämiseen liittyviä asioita. Tähän avoimeen kysymykseen tuli 11 vastausta. Vastauksissa käsiteltiin nuorten mielipiteiden huomiointia ja tavoittamista palveluiden ja tapahtumien järjestämiseen, jossa ehdotettiin nuorten osallistamista mukaan suunnitteluun ja ideointiin (6). Lisäksi tässä käsiteltiin tiloja, kuinka tilat soveltuvat käyttöön ja esitettiin myös haasteita tilojen koon ja resurssien suhteen (4). Yksittäisissä vastauksissa kerrottiin myös tiedotuksen ja markkinoinnin lisäämisestä liittyen palveluihin sekä siitä, että tapahtumia on järjestetty vähän.

Tilojen yhteiskäyttö (kirjasto, koulu, nuorisotoimi) harmonisoiminen kaikkia käyttäjiä parhaiten palvelevaksi. (Vastaaaja 5.)

Ehkä kuitenkin vielä paremmin voisi yrittää tavoittaa nuorten mielipiteet ja ajatukset ja ottaa nuoria mukaan suunnitteluun. Vaikkakin ovat monesti mukana järjestämässä ja tekemässä talon toimintaa. (Vastaaja 10.)

Tiloissa voisi panostaa vielä enemmän rauhallisiin soppimaisiin tiloihin. Äänekkäämmille toiminnoille olisi oma paikkansa. Tapahtumiakin voisi järjestää enemmän, erityisesti sellaisia joita nuoret itse toivovat. Koko kirjaston puitteissa on nuorten palveluja kyllä kehitetty. (Vastaaja 11.)

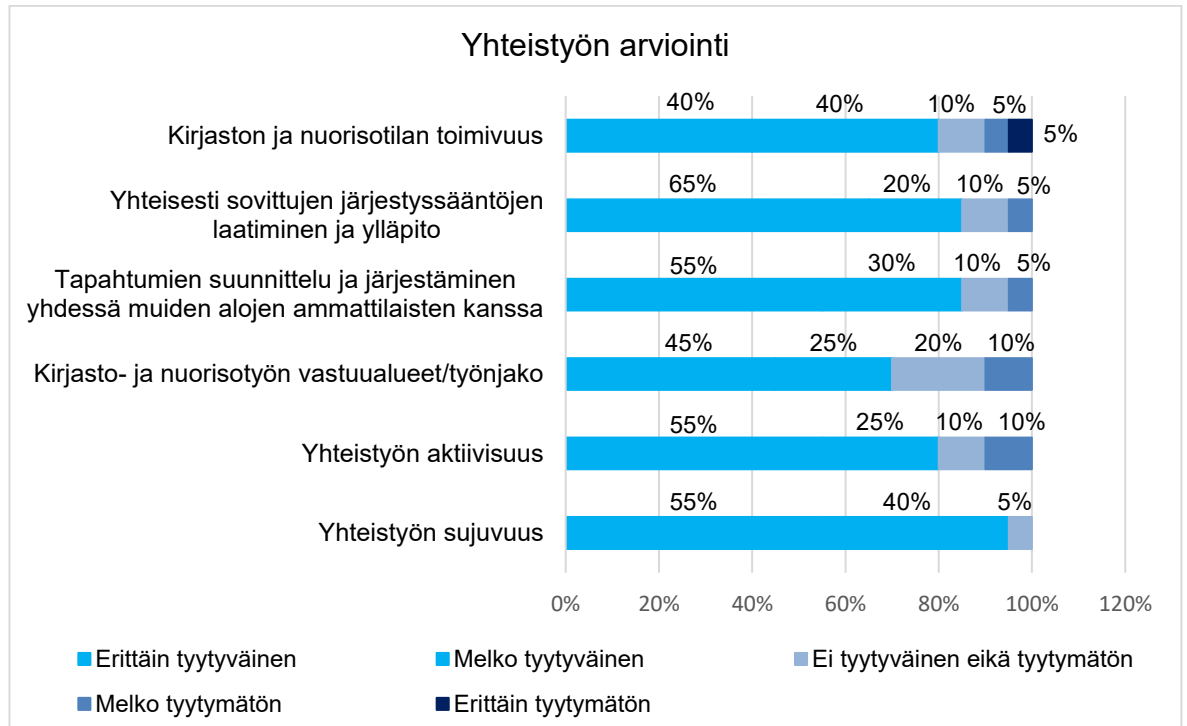
7.2.4 Yhdessä työskentely ja koulutukset

Kysymyksessä 17 tiedusteltiin, ovatko vastaajat osallistuneet kirjaston ja nuorisotilan yhteistyötoimintaan. 12 vastaajaa osallistui usein, 7 vastaajista joskus ja 1 vastaaja harvoin. Kysymyksessä 18 vastaajat arvioivat kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden yhteistyötä arviointiasteikolla erittäin tyytyväinen, melko tyytyväinen, ei tyytyväinen eikä tyytymätön, melko tyytymätön ja erittäin tyytymätön. Väitteissä käsiteltiin kirjaston ja nuorisotilojen tilojen toimivuutta, yhteisesti sovittujen sääntöjen laadintaa ja ylläpitoa, tapahtumien suunnittelua ja järjestämistä, vastuualueita ja työnjakoa, yhteistyön aktiivisuutta sekä sujuvuutta.

Kuvion 9 mukaan kirjaston ja nuorisotilan toimivuudesta suurin osa vastaajista oli erittäin tyytyväinen ja melko tyytyväinen (16), joista loput olivat ei tyytyväinen eikä tyytymätön (2) tai melko tyytymätön ja erittäin tyytymätön (2). Yhteisistä järjestys-säännöistä vastaajat olivat erittäin tyytyväisiä (13), loput vastaajista olivat melko tyytyväisiä (4), ei tyytyväinen eikä tyytymätön (2) ja melko tyytymätön (1). Tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen liittyen eniten vastaajista oli erittäin tyytyväisiä (11), loput vastaajista olivat melko tyytyväisiä (6), ei tyytyväinen eikä tyytymätön (2) ja melko tyytymätön (1).

Kirjasto- ja nuorisotyön vastuualueista ja työnjaosta vastaajat olivat eniten erittäin tyytyväisiä (9), joista loput olivat melko tyytyväinen (5), ei tyytyväinen eikä tyytymätön (4) ja melko tyytymätön (2). Yhteistyön aktiivisuudesta suurin osa vastaajista oli erittäin tyytyväisiä (11), joista loput olivat melko tyytyväisiä (6) ja ei tyytyväinen eikä tyytymätön tai melko tyytymätön (6). Sujuvasta yhteistyöstä vastaajat olivat myös

erittäin tyytyväisiä (11) ja melko tyytyväisiä (8), joista muutamat olivat ei tyytyväisiä eikä tyytymättömiä (1).

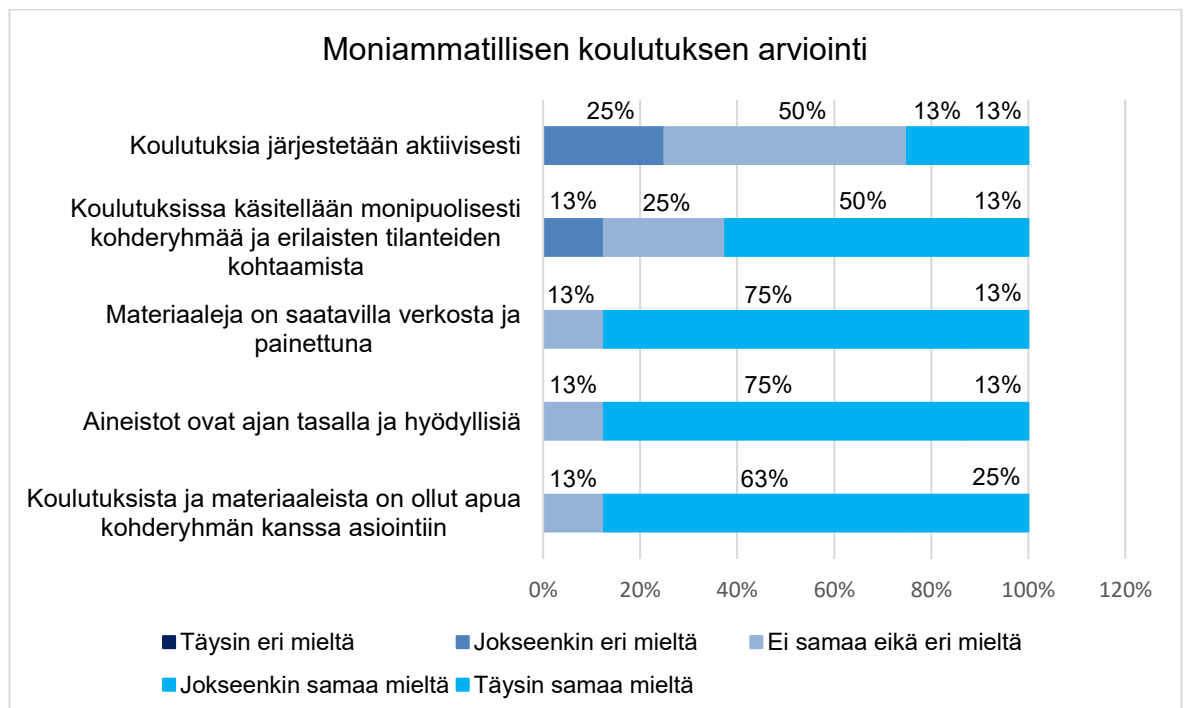
Kuvio 9. Yhteistyön arviointi

7.2.5 Moniammatillisuus

Kysymyksessä 19 kartoitettiin, kuinka moni on osallistunut moniammatilliseen työhön liittyviin koulutuksiin, joista 7 vastasi kyllä ja 13 vastaajaa ei. Kysymyksessä 20 kysyttiin arviointiasteikon avulla, mitä mieltä he olivat moniammatillisen työn koulutuksista ja materiaaleista asteikolla täysin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Väitteissä käsiteltiin aktiivisuutta liittyen koulutuksien järjestämiseen, koulutuksien sisällöstä, materiaalien saatavuudesta, aineistojen ajankohtaisuudesta ja koulutuksien hyödyistä.

Kysymykseen osallistui 8 vastaajista ja kuvion 10 avulla voidaan tarkastella tuloksia. Koulutuksien aktiivisuuden suhteen oltiin jokseenkin eri mieltä (4), joista muutamat vastasivat jokseenkin eri mieltä (2) ja loput jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä (2). Koulutuksien sisällöstä vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (4) ja ei samaa eikä eri mieltä (2), joista loput olivat jokseenkin eri mieltä tai täysin samaa mieltä (2). Materiaalien saatavuudesta suurin osa oli jokseenkin samaa mieltä (6), joista loput olivat ei samaa eikä eri mieltä tai täysin samaa mieltä (2).

Aineistojen ajantasaisuuden ja hyödyllisyyden suhteen vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (6) kuin aiemmassakin väitteessä, jossa loput vastaajista olivat myös ei samaa mieltä eikä eri mieltä tai täysin samaa mieltä (2). Viimeisessä väitteessä käsiteltiin koulutuksien ja materiaalien hyödyistä nuorten kanssa työskentelyyn, jossa eniten vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä (5) ja loput täysin samaa mieltä (2) tai ei samaa eikä eri mieltä (1).

Kuvio 10. Moniammatillisen koulutuksen arviointi

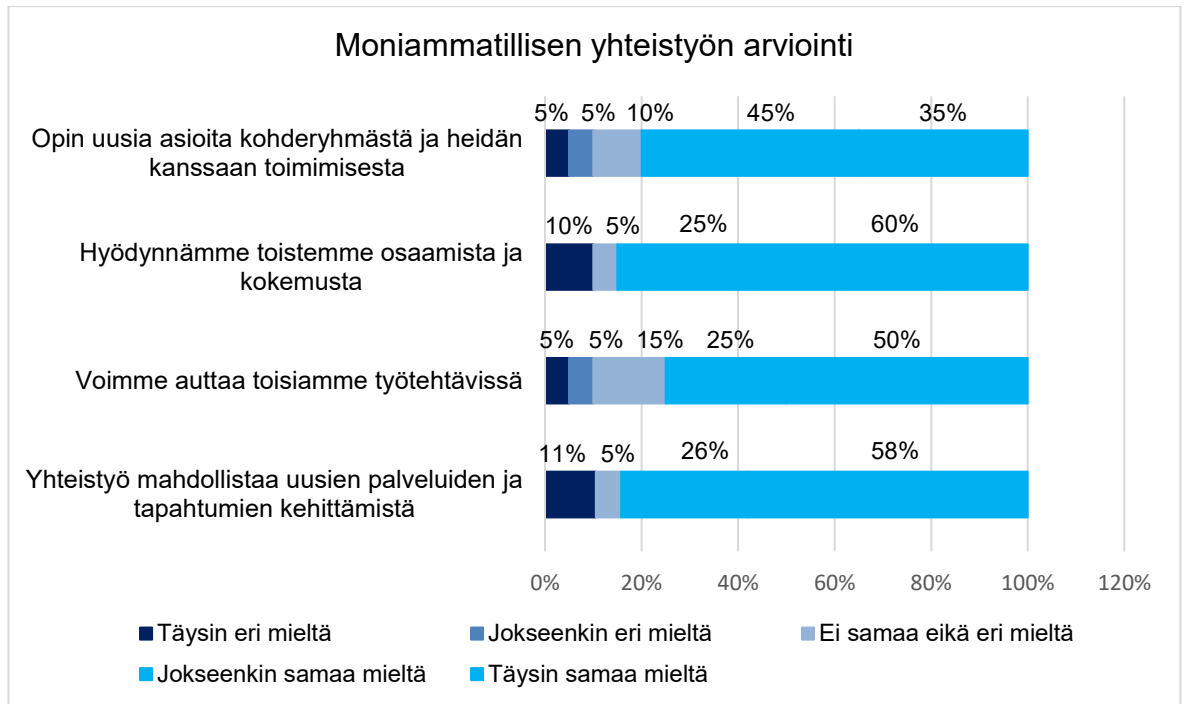
Avoimessa kysymyksessä 21 tiedusteltiin, millaisia työskentelyn taitoja vastaajat ovat saaneet koulutuksista ja materiaaleista. 5 vastaajaa kertoivat, että koulutuksissa on käsitelty lapsia ja nuoria koskettavia ilmiöitä, heidän kanssa työskentelyä, kirjaston ja muiden toimijoiden yhteistyön kehittämistä, erilaisten asiakkaiden kohtaamista liittyen etnisyyteen ja rajoitteisiin. Yhdessä vastauksessa mainittiin myös, kuinka saman katon alla olevien moniammatillisten toimijoiden kanssa voidaan yhdessä löytää sopivia keinoja nuorten auttamiseksi. Toisessa vastauksessa kerrottiin verkkotapaamisesta eri kaupunkien välillä, mikä oli vastaajan mukaan todella hyödyllinen.

Lähinnä nuorten elämään liittyvien asioiden ymmärrystä. Tietoa nuorten käsityksistä kirjastosta ja muistakin palveluista. Enemmän tietoa kuin ihan konkreettisia työkaluja. (Vastaaja 5.)

Seuraavaksi kysymyksessä 22 moniammatillista yhteistyötä arvioitiin asteikolla täysin eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Neljässä väitteessä käsiteltiin sitä, mitä vastaajat ovat oppineet nuorista ja heidän kanssaan toimimisesta, osaamisen ja kokemusten hyödyntämistä, toisten auttamista työtehtävissä sekä kuinka yhteistyö mahdollistaa uusien palveluiden ja tapahtumien kehittämistä.

Kuvion 11 avulla tarkasteltiin kysymyksen tuloksia. Kohderyhmästä oppimiseen liittyen vastaajat olivat eniten jokseenkin samaa mieltä (9) ja täysin samaa mieltä (7), joista loput olivat ei samaa eikä eri mieltä (2) tai jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä (2). Toisten osaamisen ja kokemuksen hyödyntämisen suhteen vastaajat olivat täysin samaa mieltä (12), loput olivat jokseenkin samaa mieltä (5), täysin eri mieltä (2) ja ei samaa eikä eri mieltä (1).

Toisten auttaminen työtehtävissä eniten vastaajista oli täysin samaa mieltä (10), joista loput olivat jokseenkin samaa mieltä (5), ei samaa eikä eri mieltä (3) ja jokseenkin eri mieltä tai täysin samaa mieltä (2). Viimeisessä väitteessä käsiteltiin yhteistyön mahdollistavan uusien palveluiden ja tapahtumien kehittämistä, joista eniten vastaajista oli täysin samaa mieltä (11). Loput vastaajista olivat samaa mieltä (5), täysin eri mieltä (2) ja ei samaa eikä eri mieltä (1).

Kuvio 11. Moniammatillisen yhteistyön arviointi

Kysymyksessä 23 tiedusteltiin, onko moniammatillisessa työssä tai yhteistyössä jotain kehitettävää, johon 15 vastasi kyllä ja 5 ei. Kyllä-vaihtoehdon valinneilta kysyttiin tarkemmin avoimessa kysymyksessä (kysymys 24) mitä pitäisi kehittää. 11 vastaajaa jätti vastauksensa, jossa vastaajista 3 mainitsi, että työssä on aina kehitettävää, joista 2 kertoi toimipaikoissa pidettävän myös palavereita. Lisäksi yksittäiset vastaukset koskivat tarvetta yhteisiin tapaamisiin, työparityöskentelyn tarkempaa määrittelyä, monipuolisempaa ja tiiviimpää yhteistyötä, työaikojen yhteneväisyyttä, lisää aikaa ja arjen tasolle menemistä.

Työparityöskentelyn tarkempi määrittely ylemmällä tasolla - miten kirjastovirkailija ja nuorisotyöntekijä toimisivat parhaalla mahdollisella tavalla työparina niin, että perusteena ei olisi vain taloudellinen hyöty? Osaamisen kehittäminen molemmin puolin olisi mahtavaa. (Vastaaja 3.)

Lisää arjen tasolle menemistä: miten erilaiset toimintatavat, säännöt, rajoitukset vaikuttavat ja miten yhteinen sävel löydetään. Mitä nuoret haluaisivat kirjaston ja nuokkarin yhteistyöltä? (Vastaaja 11.)

Lopuksi kysymyksessä 25 vastaajilta pyydettiin antamaan kouluarvosana moniammatillisesta työstä ja yhteistyöstä numeroista 4–10. Kysymykseen osallistui 18 vastaajaa, josta eniten vastaajista (8) antoi arvosanaksi 9. Toiseksi eniten vastaajat (6) antoivat arvosanan 8. Muutamat vastaajista (2) antoivat täydet 10 ja loput vastaajista antoivat arvosanoiksi 7 ja 6. Suurin osa vastaajista oli ilmeisesti tyytyväinen moniammatilliseen työhön ja yhteistyöhön, mutta kuitenkin kyseisessä työmuodossa on ilmeisesti vielä kehitettävää.

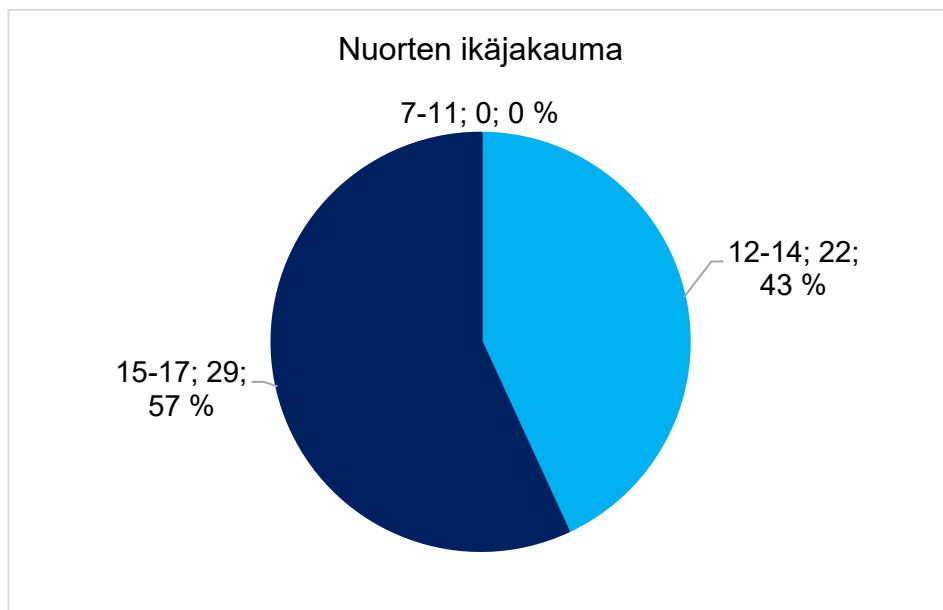
7.3 Nuorten kysely

Nuorten kysely toteutettiin Google Forms -alustalla, mikä jaettiin Jäälin, Kaijonharjun ja Karjasillan kirjastoihin sekä nuorisotiloihin. Kyselyä varten tehtiin mainos nuorisotilojen omiin tileihin Instagramiin ja kyselyyn pääsi linkin tai QR-koodin kautta, minkä sai paikan päällä. Kysely järjestettiin aluksi 28.9.–2.10.2020, mutta samalla viikolla kirjastot ja nuorisotilat menivät kiinni lakon takia. Kysely siirrettiin seuraavalle viikolle 5.–9.10.2020 väliselle ajalle. Kyselyyn saivat osallistua 7–17-vuotiaat kävijät, jotka kävivät jossain tutkimuksessa mukana olevasta kolmesta kirjastosta tai nuorisotilasta.

Nuorten kysely sisälsi 11 kysymystä, joiden avulla kerättiin perustietoa kävijöiden iästä, kaupunginosista sekä toimipaikoista, missä lapset ja nuoret käyvät. Kyselyssä tiedusteltiin, käyvätkö he kirjastossa ja nuorisotilassa vai pelkästään toisessa ja kuinka usein. Heiltä kysyttiin myös, mikä saisi heidät käymään kirjastossa ja nuorisotilassa. Sen jälkeen kävijöiltä kysyttiin, mitä he yleensä tekevät, mikä on parasta kirjastossa ja nuorisotilassa ja viimeisenä heillä oli mahdollisuus esittää toiveita kirjastoon ja nuorisotilaan liittyen.

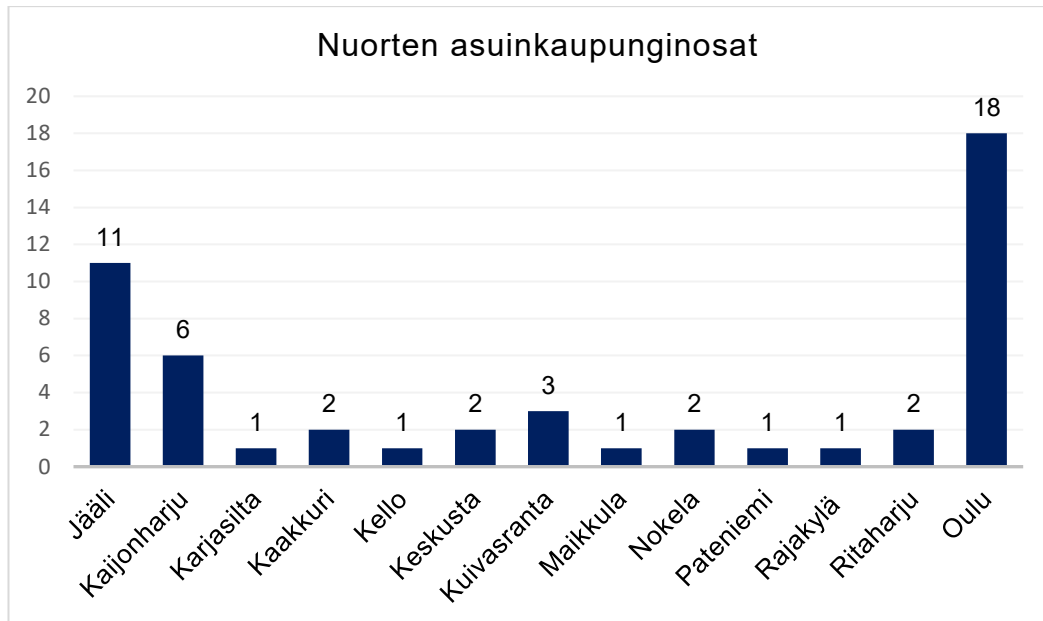
Nuorten kyselyyn tuli yhteensä 58 vastausta viikon aikana ja kyselyn tulokset tarkastettiin Microsoft Excelin avulla. Kyselystä jouduttiin hylkäämään pois 7 vastausta, koska ne olivat täysin identtisiä aiemmin lähetettyjen vastauksien perusteella. Vastaukset kerättiin toimipaikkojen aukioloaikoina ja nuoret vastasivat suoraan paikan päällä, mutta muutamat niistä oli lisäksi lähetetty kirjastojen ja nuorisotilojen aukioloaikojen ulkopuolella. Lopulta kyselyyn jäi yhteensä 51 vastausta, mikä oli riittävä määrä tutkimusta ajatellen.

Ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin kirjasto- ja nuorisotilojen kävijöiden ikää. Tässä otettiin huomioon kaikki 7–17-vuotiaat, sillä tutkimusta varten haettiin tietoa kävijöiden ikäjakaumasta. Kuvion 12 mukaan eniten kyselyyn vastanneista oli 15–17-vuotiaita (29). Toiseksi eniten vastaajia oli 12–14-vuotiaita (22), mutta 7–11-vuotiaita ei ollut lainkaan. Tämä johtunee koronan aiheuttamasta tilanteesta, sillä nuorisotiloissa on käynyt aikaisemmin myös nuorempia kävijöitä.

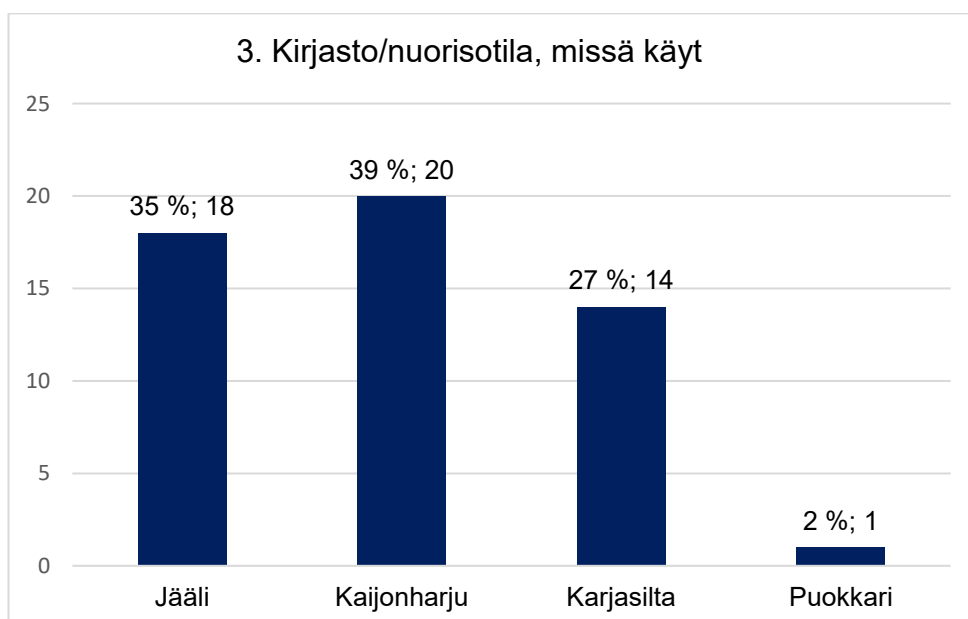
Kuvio 12. Nuorten ikäjakauma

Seuraavaksi tutkittiin Oulun kaupunginosia, missä nuoret asuvat. Avoimessa kysymyksessä (kysymys 2) vastaajat kertoivat kaupunginosansa ja heistä 18 asui Oulussa kuvion 13 mukaan. Kysymyksen tarkoitus oli kartoittaa, mistä eri Oulun kaupunginosista nuoret tulevat ja tässä kohdassa asia jää epäselväksi, tarkoittavatko vastaajat Oulun keskustaa vai jotain muuta. Toiseksi eniten vastaajia oli Jäälän alueelta (11) ja kolmanneksi eniten Kaijonharjusta (6). Karjasillalta oli yksi vastaaja, mutta vastaajia oli myös muista Oulun kaupunginosista.

Kuvio 13. Nuorten asuinkaupunginosat

Tämän jälkeen seuraavassa monivalintakysymyksessä (kysymys 3) tiedusteltiin kirjastoja ja nuorisotiloja, missä vastaajat käyvät ja heillä oli myös mahdollisuus kertoa muistakin toimipaikoista. Vaihtoehtoina olivat Jääli, Kaijonharju ja Karjasilta, minkä lisäksi muuhun vaihtoehtoon sai kirjoittaa toisenkin paikan. Eniten vastaajat kävivät Kaijonharjussa (20), toiseksi eniten Jäälissä (18) ja kolmanneksi eniten kävi Karjasillalla (14) kuvion 14 mukaan. Yksi vastaajista kävi myös Puokkarilla eli Puolivälin-kankaalla.

Kuvio 14. Kirjasto/nuorisotila, missä käyt

Seuraavassa kysymyksessä 4 kartoitettiin sitä, kuinka monet nuoret käyvät kirjastossa ja nuorisotilassa vai pelkästään toisessa niistä. Jäälin ja Karjasillan toimipaikat olivat koulujen yhteydessä ja samoissa tiloissa, kun Kaijonharjun kirjasto ja nuorisotalo toimivat erillään toisistaan. Kuvion 15 avulla näkyy, että suurin osa vastaajista (28) kävi pelkästään nuorisotilassa ja loput vastaajista (23) kertoivat käyneensä sekä kirjastossa että nuorisotilassa. Pelkästään kirjastossa käyneitä nuoria ei ollut lainkaan.

Kuvio 15. Käytkö kirjastossa vai nuorisotilassa

Seuraavaksi kysymyksessä 5 tarkasteltiin, kuinka usein vastaajat käyvät kirjastossa tai nuorisotilassa. Vaihtoehtoina olivat joka päivä, pari kertaa viikossa, pari kertaa kuukaudessa tai harvoin. Kuvion 16 mukaan suurin osa vastaajista (26) kävi pari kertaa viikossa, joka päivä kävi 13 vastaajaa ja pari kertaa kuukaudessa 8 vastaajista tai harvoin 4 vastaajaa. Vaikka korona vaikutti kävijämääriin kirjastoissa ja nuorisotiloissa, paikan päällä kävi yllättävän paljon nuoria.

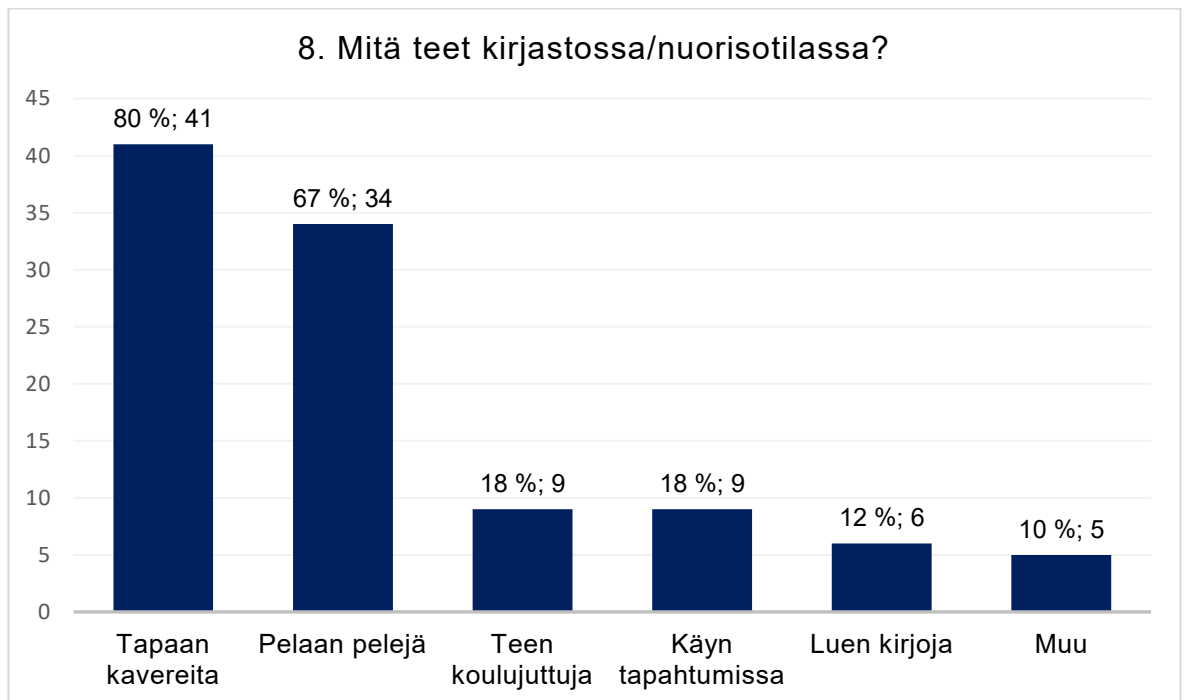
Kuvio 16. Kuinka usein käyt kirjastossa/nuorisotilassa

Kysymyksessä 6 vastaajilta kysyttiin, mikä saisi heidät käymään kirjastossa, jos he eivät käy siellä. Avoimeen kysymykseen tuli yhteensä 35 vastausta. Eniten vastauksissa oli ei mikään tai ei tiedä (18). Muissa vastauksissa ehdotettiin parempia kirjoja (7) ja 1 vastaaja kertoi käyvänsä, jos pitää palauttaa kirjoja. Muissa vastauksessa nostettiin esille kaverit (4), joista 1 mainitsi toisen henkilön nimen ja muutamassa vastauksessa toivottiin 3D-printteriä (2). Yksittäisissä vastauksissa mainittiin myös pingis ja tapahtumat, loput vastauksista sisälsivät epämääräisiä kommentteja.

Kysymyksessä 7 vastaajilta kysyttiin nuorisotilan suhteen, mikä saisi heidät käymään siellä. Tähän kysymykseen tuli 31 vastausta. Vastauksissa toivottiin ruokaa kuten esimerkiksi parempia eväitä ja teetä (5). Muissa vastauksissa mainittiin kaverit (4) ja yksittäisissä vastauksissa mainittiin henkilön nimi, kirjat, pingis, pelikoneet, hauska puuha, kaikki tai jos on tylsää. Osa vastaajista ilmoitti jo käyvänsä nuorisotilalla (6) ja loput vastaajat eivät osanneet sanoa aiheeseen mitään (7).

Kysymyksen 8 avulla otettiin selvää monivalintavaihtoehdoilla, mitä kävijät tekevät kirjastossa ja nuorisotilassa. Vaihtoehtoina oli kavereiden tapaaminen, pelien pelaaminen, koulujuttujen tekeminen, tapahtumissa käyminen, kirjojen lukeminen ja

lisäksi vaihtoehto muu. Kuvion 18 mukaan eniten vastauksia sai kavereiden tapaaminen (41) ja toiseksi suosituin vaihtoehto oli pelaaminen (34). Muutamat tekevät myös koulujuttuja (9) ja käyvät tapahtumissa (9), lukevat kirjoja (6) ja muuhun osallistujat vastasivat muun muassa, että käyttävät puhelinta tai ovat hiljaa (5).

Kuvio 17. Mitä teet kirjastossa/nuorisotilassa

Seuraavaksi kysymyksessä 9 vastaajilta tiedusteltiin, mitä kirjaston palveluita he käyttävät. Kysymykseen tuli yhteensä 35 vastausta ja 11 vastasi, etteivät tiedä tai eivät käytä mitään. Kirjastoa käyttävät mainitsivat yleisesti kirjaston käytön (2) ja varsinkin lainaaminen nousi vahvasti esille (9). Vastauksissa kerrottiin myös oma-toimijasta (3) ja muut mainitsivat lukemisen tai kirjat (3). 4 vastaajaa kävivät nuorisotilalla ja 1 vastaus koski pingistä. Pari vastausta sisälsivät epämääräisiä kommentteja, jotka eivät liittyneet kysymykseen.

Tämän jälkeen kysymyksessä 10 vastaajilta kysyttiin, mikä on parasta kirjastossa ja nuorisotilassa. Kysymys oli avoin ja pakollinen. Kavereiden kanssa oleminen

nousi vahvasti suosituimmaksi (19), toiseksi eniten pelaamiseen ja peleihin liittyen mainittiin muun muassa pleikkari, pingis ja futis (8). Muissa vastauksissa mainittiin ohjaajat ja hyvä ilmapiiri tai yhteishenki (5). Yksittäisissä vastauksissa kerrottiin tiloihin liittyviä asioita kuten sohva ja sali, kirjat, ruoka ja hyvä tunnelma. Loput vastaajista eivät tieneet, mitä vastata.

Se, että näkee kavereita koulun jälkeen ja pystyy tulla puhumaan asioista nuokkarille. (Vastaja 8.)

Ilmapiiri on aina hyvä ja olo tervetullut. (Vastaja 25.)

Viimeisessä kysymyksessä (kysymys 11) vastaajilla oli mahdollisuus kertoa vapaa-muotoisesti toiveita ja kehittämisideoita liittyen kirjastoon ja nuorisotilan tiloihin, välineisiin, henkilökuntaan ja tapahtumiin. Avoimeen kysymykseen tuli yhteensä 42 vastausta. Suosituimmaksi nousivat erilaiset pelit ja pelikoneet (12). Näissä toivottiin esimerkiksi pingistä, Playstation 5, flipperiä tai lautapelejä. Osa vastaajista toivoi lisää tapahtumia ja tekemistä, pidempiä aukioloaikoja tai enemmän ohjaajia (4). Muutamat toivoivat myös 3D-printteriä, tankotanssitankoa, ruokaa, kirjoja ja liikuntasalia. Osa vastaajista olivat tyytyväisiä tai ei ollut erityisiä toiveita (5) ja loput vastaajista eivät osanneet sanoa (9).

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

8.1 Haastattelut

Tutkimusta varten haastattelu kohdistettiin eri toimipaikkaan ja alueelle, jotta tutkimukseen saatiin erilaista vertailupohjaa kirjaston ja nuorisotilan yhteisestä toiminnasta. Haastatteluun osallistui yhteensä 4 henkilöä, joista 3 työskenteli kirjastoalalla ja yksi oli nuorisotyöntekijä. Haastattelussa olisi ollut mielenkiintoista kuulla lisää nuorisoalan työntekijöiden kokemuksia, mutta haastattelun ajankohtana ei ollut muita haastateltavia tavoitettavissa. Vaikka osallistujia oli vähän, haastattelun materiaaleista kertyi hyviä huomiota liittyen tutkimuksen aiheeseen ja tutkimuskysymyksiin.

Yhteistyössä korostui vahvasti toisten ammattilaisten osaamisen arvostus ja kokemusten jakaminen nuorten kanssa työskentelyssä. Nuorisotyöntekijöiden osaaminen nousi haastattelussa hyvin tärkeäksi, sillä heidän avullaan nuoria voidaan tavoittaa enemmän kirjastoon. Nuorisotyötä tekevillä on paremmat yhteydet nuoriin ja kokemusta heidän kanssaan työskentelystä, mitä havaittiin myös Näkymättömät-hankkeessa (Hyttinen, [viitattu 14.11.2020]). Haasteena oli kuitenkin se, millaiset tapahtumat kiinnostavat nuoria ja mistä nuoret ovat ylipäättään kiinnostuneita.

Idea nuortentilaan syntyi, kun nuoret ottivat Aallon kirjaston puolella olevan nurkkauksen haltuun. Tilan sisustukseen henkilökunta hankki kalusteita ja nuoret olivat mukana sisustamisessa sekä kalusteiden koonnissa, minkä lisäksi etsivän nuorisotyön toimijoiden kanssa nuoret tekivät seinillä roikkuviin akustolevyihin taidetta. Tilassa oli hyllyt, sohvut ja keittiö, mitä nuoret saivat käyttää. Nuortentilassa kävi eniten 6–7-luokkalaisia ja välillä varhaisnuoria eri luokka-asteilta. Haasteena tilan käyttöön liittyen oli sijainti, melutaso ja nuorten kielenkäyttö.

Nuorista haastatelluilla oli positiivinen vaikutelma ja nuorten kanssa luodut suhteet koettiin merkittävänä, sillä se helpotti työskentelyssä ilmeneviä haasteita. Nuorten auttaminen koettiin antoisana kuten myös se, että nuoret saivat käsitellä eri tunteitaan turvallisessa ympäristössä. Niemisen (2007, 23) listaamat perusfunktiot toteutuvat kirjaston ja nuorisotilan toiminnassa kuten esimerkiksi sosialisatiofunktion

avulla nuoret liitetään osaksi kulttuuria ja yhteiskuntaa, minkä myötä he oppivat kanssakäymistä kirjastossa sekä nuorisotilassa. Haasteiden kohdalla nousi esille syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tavoittaminen, kantapään kautta opittu työskentely ja luoviminen nuorten kanssa, nuorten huono käyttäytyminen aikuisia kohtaan sekä haitalliset ennakkoluulot nuoria kohtaan.

Moniammatilliseen työhön ja yhteistyöhön liittyvät vaikutelmat olivat haastattelujen perusteella positiivisia. Moniammatillisia koulutuksia on järjestetty eri tahojen toimesta ja taitoja moniammatilliseen työskentelyyn on kertynyt koulutuksien ja työn kautta. Lisäkoulutuksen suhteen toivottiin nuorten kanssa työskentelyyn liittyvää opintokokonaisuutta, jos kohderyhmästä ja työstä on vähemmän kokemusta. Moniammatillisen työn ja yhteistyön kehittämiseen liittyen nousi esille yhteistyöverkoston laajentaminen, kirjasto- ja nuorisotyön yhteisten koulutuksien lisääminen, konkreettinen yhdessä tekeminen ja näiden kahden eri alojen osaaminen sekä yhteistyötahojen aktiivisuus.

Haastattelussa kävi ilmi, että edelleen moniammatillista yhteistyötä on kehitettävä ja kehittämistä tapahtuu, sillä työmuoto oli aika uusi myös Purhosen (2015, 90) artikkelin mukaan. Esimerkiksi koulutuksien suhteen on huomioitava alojen eroja ja opintojen sisältöä, mitä koulutuksissa voitaisiin käsitellä ja mitä pitäisi kehittää niiden suhteen. Tutkimusta varten olisi voinut haastatella kirjasto- ja nuorisotyöntekijöitä myös muualta Suomesta, jotka ovat tehneet moniammatillista yhteistyötä kirjastossa ja nuorisotilassa.

8.2 Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kysely

Tutkimuksen ajankohta sijoittui COVID-19- aikaan, jolloin tilanne vaikutti luultavasti kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille suunnatun kyselyn vastaajamäärään. Kyselyä jaettiin linkillä sähköpostin kautta, mikä ei tavoittanut kaikkia vastaanottajia, jotka olivat poissa töistä. Kuitenkin kyselyyn vastanneita oli 20, mikä oli ajankohtaan nähden hyvä määrä ja kyse oli rajatusta kohderyhmästä. Vastaajia oli useista Oulun kaupunginosista, mutta tutkimusta varten olisi voitu ottaa selville tarkempia lukuja kuten esimerkiksi, kuinka monta nuorten kanssa työskenteleviä kirjastotyöntekijöitä on kokonaisuudessaan.

Kirjaston ja nuorisotilan toiminnassa oli eroavaisuuksia toimipaikkojen suhteen. Esimerkiksi tutkimuksen kohteena olleet Jäälin ja Karjasillan toimipaikat sijaitsivat koulujen yhteydessä ja Kaijonharjun monitoimirakennus sijaitsi erillään kouluista. Jäälin ja Karjasillan kirjasto-nuorisotilatoiminta oli samassa tilassa tapahtuvaa, mutta erona oli Karjasillan nuorisotilan sijainti erillisessä monitoimitilassa. Kaijonharjun kirjasto ja nuorisotalo toimivat erillään, mutta tekivät yhteistyössä tapahtumia ja järjestivät kokouksia.

Kysymyksessä 6 ja 7, missä haluttiin vastaajien arvioivan työympäristön ja työilmapiiriä, valtaosa vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä, mutta muutamat vastaajat olivat eri mieltä tiettyjen väitteiden kohdalla. Yhteisistä työskentelytiloista eri alojen työntekijöiden kanssa osa vastaajista halusi yhteiset työskentelytilat, kun taas yhteisten sosiaalitilojen kohdalla suurin osa vastaajista kannatti yhteisiä sosiaalitiloja.

Nuorten kanssa työskentely koettiin hyvin antoisana kirjasto- ja nuorisotyössä. Yhteinen toiminta on tavoittanut nuoria kirjasto- ja nuorisopalveluiden äärelle, mitä käsiteltiin myös Tiitisen ja Turusen (2017, 205) artikkelissa. Onnistumisissa kerrottiin siitä, kuinka nuoret ovat antaneet palautetta ja osoittaneet luottamusta aikuisia kohtaan. Nuorten kanssa kohdatuissa haasteissa suurin osa mainitsi kovaäänisyyden ja käytösongelmat. Nuorille suunnattujen tilojen suhteen tiloilla oli eroavaisuuksia ja tässä kerrottiin myös tilojen puutteista. Tilojen viihtyvyyttä arvioidessa ilmeni, että nuoret ovat viettäneet tiloissa aikaa erilaisten asioiden parissa ja tärkeimmäksi nousi kavereiden kanssa hengailu.

Nuorten palveluita ja tapahtumia järjestettiin toimipaikoilla vaihtelevasti ja eniten aiheena olivat pelaaminen ja kirjallisuus. Nuorten aineistojen suhteen vastaajat olivat täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä, mutta suurin osa vastasi ei samaa eikä eri mieltä liittyen nuorten mielipiteiden huomiointiin aineistojen hankinnassa. Nuorten palveluiden ja tapahtumien kehittämisessä vastauksissa nostettiin esille nuorten osallistamista mukaan suunnitteluun ja ideointiin. Lisäksi kysymyksessä tuotiin esille myös tilojen puutteita ja uupuvia resursseja sekä palveluiden tiedotusta ja markkinointia, mitä pitäisi lisätä.

Vastaajista suurin osa olivat osallistuneet kirjaston ja nuorisotilan yhteistyöhön, johon enemmistö osallistui usein tai joskus. Yhteistyön arvioinnissa suurin osa olivat erittäin tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä liittyen kirjaston ja nuorisotilan toimivuuteen, järjestyssääntöjen laadintaan ja ylläpitoon, tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen, vastuualueisiin ja työnjakoon, yhteistyön aktiivisuuteen sekä sujuvuuteen. Vaikka suurin osa vastasi olleensa tyytyväisiä, muutamat vastasivat suhtautuvansa neutraalisti tai olevansa tyytymättömiä.

Vastaajat olivat tietoisia moniammatillisesta työmuodosta, mitä käsiteltiin Purhosen (2015, 90) artikkelissa uudenaikaisena työmuotona kirjasto- ja nuorisotyössä. Moniammatillisen työn koulutuksiin osallistuneet olivat jokseenkin samaa mieltä koulutuksen suhteen, jossa oli käsitelty lapsia ja nuoria koskevia ilmiöitä, työskentelyä, yhteistyön kehittämistä ja erilaisten asiakkaiden kohtaamista. Moniammatillisesta yhteistyöstä vastaajat olivat eniten täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä esitettyjen väitteiden kohdalla. Suurin osa vastaajista olivat kuitenkin sitä mieltä, että moniammatillisessa työssä ja yhteistyössä on vielä kehitettävää.

Kehitettävien asioiden suhteen vastaajat kertoivat yhteisistä kokouksista, mihin osallistuu koko talon henkilökunta. Monitoimitalojen toiminnasta ja yhteistyöstä käsiteltiin Tiitisen ja Turusen (2017, 205) artikkelissa, jossa puhuttiin kirjasto- ja nuorisotoimen lisäksi muista palveluista, mitkä sijaitsevat monitoimirakennuksien yhteydessä kuten esimerkiksi koulu. Toiveiden suhteen ehdotettiin lisää yhteisiä kokouksia, työparitoiminnan tarkempaa määrittelyä, lisää aikaa, yhteneviä työaikoja sekä tiiviimpää yhteistyötä. Moniammatillisen työn ja yhteistyön kouluarvosanoista voi päätellä, että moniammatillinen työ ja yhteistyö ovat hyvällä mallilla. Siitä huolimatta kyseisessä työmuodossa on vielä kehitettävää kuten kyselyn vastauksista on tullut ilmi erilaisten kehittämiskohteiden suhteen.

Vertaillen Seinäjoen pääkirjastolle suunnatun haastattelun ja Oulun alueen kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille suunnatun kyselyn tuloksia niistä löytyi samanlaisia huomioita ja kehitettäviä asioita liittyen esimerkiksi nuortentiloihin ja nuorten kanssa työskentelyyn, joissa ilmeni samankaltaisia onnistumisia ja haasteita. Suurin osa vastaajista oli moniammatillisen yhteistyöhön tyytyväisiä ja kummassakin toivottiin

entistä tiiviimpää yhteistyötä, mutta kyselyssä otettiin vielä esille esimerkiksi työaikoja sekä työparitoiminnan tarkempaa määrittelyä. Haastattelun sekä kyselyn tuloksien pohjalta moniammatillisessa yhteistyössä on vielä kehitettävää.

8.3 Nuorten kysely

Tutkimuksessa oli tarkoitus toteuttaa nuorten työpajat Jäälin, Kaijonharjun ja Karjasillan kirjastoissa ja nuorisotiloissa paikan päällä. Pajojen tarkoituksena oli nuorten osallistaminen heille suunnattujen palveluiden sekä tilojen arviointiin ja kehittämiseen. Työpajojen kautta tutkimusta varten oli tarkoitus saada kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden lisäksi nuorten näkökulma siihen, miten he kokevat kirjastojen ja nuorisotilojen tarjoamat palvelut ja olisiko niissä jotain kehitettävää.

Työpajojen suunnittelu ja toteutus oli COVID-19 takia haastavaa, koska paikan päällä pidettävät työpajat vaativat huomioon otettavia asioita paljon enemmän kuten osallistujien määrä sekä turvaväleistä ja hygieniasta huolehtiminen. Pajaa oli mahdollisuus toteuttaa myös verkossa, mutta nuorten tavoittamista työpajaan oli hankala arvioida ennalta. Tutkimuksen edetessä työpaja vaihtui anonyymiin nettikyselyyn, johon lapset ja nuoret voisivat osallistua matalalla kynnyksellä.

Anonyymius antoi nuorille mahdollisuuden osallistua kyselyyn helposti, minkä lisäksi he saivat ilmaista rohkeasti ajatuksiaan ja toiveitaan liittyen kirjastojen ja nuorisotilojen palveluihin. Kyselyyn liittyi kuitenkin haasteita, sillä osa vastauksista oli hyvin samanlaisia ja oli hankalaa arvioida, oliko kyseessä kahteen kertaan annetut vastaukset. Kyselyn olisi voinut toteuttaa eri tavalla kuten järjestetyssä tuokiossa, mutta koronan aiheuttaman tilanteen myötä se olisi voinut vaatia enemmän resursseja.

Avoimiin kysymyksiin suurin osa nuorista vastasi, etteivät he tiedä tai kommentoivat jotain aiheen vierestä. Nuorten kyselyssä olisi voinut käyttää enemmän monivalintakysymyksiä avointen kysymysten sijaan, joissa vastaajat olisivat voineet valita itseä kiinnostavia vaihtoehtoja kuten kirjaston käyttöön ja mahdollisiin toiveisiin liittyen. Avointen kysymyksiä analysointi oli jokseenkin haastavaa ja osalla vastaajista ei ollut mitään erityistä sanottavaa, mikä ei tuonut selkeää tulosta.

Purhonen (2015, 101) mainitsi kirjaston ja nuorisotyön toiminnan markkinoinnista, jossa tavoitetaan nuoria paikoista, missä he viettävät usein aikaa. Opinnäytetyön Oulun kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille tehdyn kyselyn perusteella markkinointi on sujunut toimipaikoilla ja nuoria käy eri Oulun kaupunginosista. Tuloksien pohjalta voi kuitenkin päätellä, että nuoret käyvät nuorisotiloissa enemmän, mutta kirjastoa käytetään esimerkiksi lainaamisen puitteissa. Kaverit ja pelaaminen olivat suurin syy käydä kirjastossa ja nuorisotilalla, minkä lisäksi mainittiin myös ohjaajat, hyvä ilmapiiri ja yhteishenki. Toiveiden suhteen nuoret ehdottivat eniten uusia pelejä ja pelikoneita, minkä lisäksi toivottiin muun muassa lisää tapahtumia ja tekemistä sekä pidempiä aukioloaikoja.

Nuorille suunnatusta kyselystä voidaan päätellä, ettei nuorilla ole välttämättä uusia ideoita ja toiveita liittyen kirjastojen ja nuorisotilojen palveluihin. He käyvät paikan päällä tapaamassa kavereita ja ohjaajia, pelaavat erilaisia pelejä, tekevät läksyjä, käyvät tapahtumissa, lukevat ja käyttävät puhelimiaan. Kirjastoilla ja nuorisotiloilla on omat puitteensa sen suhteen, mitä tiloissa voi tehdä ja nuoret tuntuvat sopeutuvan tiloihin sen mukaan. Viimeisen kysymyksen toiveissa oli mainittu 3D-printteristä, mikä on hyvä idea kirjaston palveluihin liittyen.

Kyselyn kautta selvisi, että kyselyyn vastanneet nuoret käyvät aktiivisesti toimipaikoilla. Nuorisotilat ovat kuitenkin enemmän nuorten suosiossa tuloksien mukaan, mitä olisi hyvä jatkaa tutkimalla kyseistä ilmiötä, miksi nuoret käyvät kirjastossa vähemmän. Hyttinen ([Viitattu 14.11.2020]) nosti tärkeän huomion nuorisotoimijoiden yhteyksistä nuoriin, mitä kannattaa hyödyntää jatkossakin nuorten tavoittamisessa kirjastoon. Kirjaston ja nuorisotilojen yhteinen toiminta tuo nuoria kumpienkin palveluiden äärelle, mikä on tärkeä tavoite moniammatillisessa yhteistyössä sekä nuorten saavuttamisessa.

Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöille suunnatun haastattelun ja kyselyn avulla tarkasteltiin, millaista nuorten kanssa työskentely on ollut. Työssä on kohdattu erilaisia onnistumisia ja haasteita, mutta pääosin nuorten kanssa työskentely on ollut antoisaa ja kohtaamiset nuorten kanssa ovat olleet tärkeitä. Nuorten kyselyn mukaan suurin osa nuorista viihtyvät toimipaikoilla kavereiden ja pelaamisen parissa, minkä lisäksi muutama mainitsi myös ohjaajat ja hyvän ilmapiirin. Kirjasto- ja nuorisotilojen toimintaan liittyen on hyvin tärkeää, että tällaisia tiloja on olemassa nuorille.

LÄHTEET

- Alameri-Sajama, R. 2007. Tervetuloa sitten aikuisina! Nuoret kirjaston asiakkaina. Teoksessa Alameri-Sajama, R (toim.) Nuortenkirjastotyön käsikirja. Helsinki: BJT Kustannus, 12–20.
- Braun, L W., Hartman, M L., Hughes-Hassell, S. & Kumasi, K. 2014. The Future of Library Services for and with Teens: A Call to Action. [Verkkojulkaisu]. Yalsa: Young Adult Library Services Association. [Viitattu 29.5.2020]. Saatavana: http://www.ala.org/yaforum/sites/ala.org/yaforum/files/content/YALSA_national_forum_Final_web.pdf
- Braun, L W., Cooke, N A., Lyons, Ryan, S. & Yoke, B. 2018. Transforming Library Services for and with Teens through continuing education. [Verkkojulkaisu]. Yalsa: Young Adult Library Services Association. [Viitattu 29.5.2020]. Saatavana: http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/YALSA_TransformingLibServicesThruCE_report.pdf
- Eskola, J., Lätti, J. & Vastamäki, J. 2018. Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa: Valli, R (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 27–51.
- Heinonen, P. & Oikarinen, H. 2020. Kirjastotyöntekijät. Kaijonharjun kirjasto. Keskustelu 3.9.2020.
- Heinämäki, J. 2019. [Verkkojulkaisu]. Seinäjoen kaupunginkirjaston toimintakertomus 2019. [Viitattu 11.9.2020]. Saatavana: https://issuu.com/sjk-kirjasto/docs/toimintakertomus_2019
- Hokkanen, L. 2012. Viiden tähden olohuone – Kirjastot nuorisotyön uutena toimintaympäristönä. Teoksessa: Komonen, K., Suurpää, L & Söderlund, M. (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino, 149-178.
- Honkatukia, P. 2018. Haastattelu nuorisotutkimuksen metodina. Teoksessa: Kiilakoski, T., Honkatukia, P & Aaltonen, S. 2018. Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Tampere: Vastapaino, 149-170.
- Hyttinen, R. 29.8.2018. [Verkkosivu]. Näkymättömät Nuorten digitarinat. [Viitattu 14.11.2020]. Saatavana: <http://nakymattomat.turkuamk.fi/arkisto/index.html>
- Hyttinen, R & Tanskanen, I. 2018. Kirjasto osallisuuden ja yhteistyösuhteiden solmukohtana. [Verkkolehtiartikkeli]. Informaatiotutkimus 37 (2), 76–92. Saatavana: <https://journal.fi/inf/article/view/71159/35074>

- IFLA Guidelines for Library Services to Children aged 0-18. 2018. [Verkkajulkaisu]. IFLA Library Services to Children and Young Adults Section. [Viitattu 29.5.2020]. Saatavana: <https://www.ifla.org/files/assets/libraries-for-children-and-ya/publications/ifla-guidelines-for-library-services-to-children-aged-0-18.pdf>
- Juppi, T. 2020. Ohjaaja. Kaijonharjun nuorisotalo. Keskustelu 3.9.2020.
- Jäppinen, E. 2007. Erilaisia kirjastonkäyttäjiä? Pointti on nuorten oma paikka. Teoksessa Alameri-Sajama, R (toim.) Nuortenkirjastotyön käsikirja. Helsinki: BTJ Finland, 21–32.
- Jäälin nuorisotila. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 9.9.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/nuoret/laivakankaan-nuorisotila>
- Kaijon nuokkari. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Linktree. [Viitattu 11.9.2020]. Saatavana: <https://linktr.ee/kaijonnuokkari>
- Kaijonharjun nuorisotalo. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 9.9.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/nuoret/kaijonharjun-nuorisotalo>
- Kakko, S & Kaukko, E. 2020. Kirjastovirkailija & nuoriso-ohjaaja. Jäälin nuorisotila-kirjasto. Keskustelu 28.8.2020.
- Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Karjasillan nuorisotila. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 9.9.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/nuoret/karjasillan-nuorisotila>
- Kauppi, M. 2020. Nuoriso-ohjaaja. Karjasillan nuorisotila. Keskustelu 9.10.2020.
- Kiilakoski, T., Kinnunen, V. & Djubsund, R. 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Kirjastossa tavataan. Ei päiväystä. Alueellinen kehittämistehtävä. [Verkkosivu]. [Viitattu 16.5.2020]. Saatavana: <https://kirjastossatavataan.fi/toiminta/alueellisenkehittamistehtava/>
- Koordinaatti. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Koordinaatti. [Viitattu 23.8.2020]. Saatavana: <https://koordinaatti.fi/fi/koordinaatti>
- Koulun esittely. Ei päiväystä. Oulun kaupunki. [Viitattu 17.7.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/jaalin-koulu/koulun-esittely>

- Kumpulainen, K. Ei päiväystä. Tervetuloa. [Blogikirjoitus]. Oulun normaalikoulu. [Viitattu 30.8.2020]. Saatavana: <https://nk oulu.fi/tervetuloa>
- L 21.12.2016/1285 Nuorisolaki.
- L 29.12.2016/1492 Laki yleisistä kirjastoista.
- Laitala, R. 19.8.2020. Nuortenkirjastotyöryhmän toiminta. Henkilökohtainen sähköpostiviesti. Vastaanottaja: Johanna Tornio. [Viitattu 20.8.2020].
- Lapsen kasvu ja kehitys. 10.12.2019. [Verkkosivu]. Mannerheimin lastensuojeluliitto. [Viitattu 25.3.2020]. Saatavana: <https://www.mll.fi/vanhemmille/lapsen-kasvu-ja-kehitys/>
- Lapsiystävällinen kunta. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 5.8.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-tietoa/lapsiystavallinen-kunta>
- Luetaan! Lukuiloa liikkeellä-tapahtumakonseptit. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Kirjastossa tavataan. [Viitattu 19.8.2020]. Saatavana: <https://kirjastossatavaan.fi/markkinointi/kampanjat/luetaan-lukuiloa-liikkeella/luetaan-lukuiloa-liikkeella-tapahtumakonseptit/>
- Mikkonen, H. 2020. Kirjastovirkailija. Karjasillan kirjasto. Keskustelu 4.9.2020.
- Mikä on Ohjaamo? Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Ohjaamo. [Viitattu 23.8.2020]. Saatavana: <https://ohjaamot.fi/mika-on-ohjaamo-1>
- Mäkelä, H. 10.2.2020. Superpäivät. [Blogi]. Kirjastossa tavataan. [Viitattu 5.8.2020]. Saatavana: <https://kirjastossatavataan.fi/blog/superpaivat/>
- Netarin kävijälle. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Netari.fi. [Viitattu 10.9.2020]. Saatavana: <https://www.netari.fi/netarista/>
- Nieminen, J. 2007. Vastavoiman hahmo – Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa: Hoikkala, T & Sell, A (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä – Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 21–43.
- Niskala, K. 2007. Tietoa & tarinoita: Oulun kaupungin kirjastolaitos 130 vuotta. Oulu: Oulun kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto.
- Nuoren kirjasto. 31.10.2019. [Video]. S. Soimasuo, Stream P. Somerma & M. Helander; Tuottaja R. Taarasti. Helsinki: Kirjastokaista. [Viitattu 11.7.2020]. Saatavana: <https://www.kirjastokaista.fi/sara-soimasuo-nuoren-kirjasto/>

- Nuorisotila Nuotti. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Linktree. [Viitattu 11.9.2020]. Saatavana: <https://linktr.ee/nuorisotilanuotti>
- Nuorisotilat. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 25.3.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/nuoret/nuorisotilat>
- Nuorten Palvelu ry. 2016. Nuoret kirjastossa: työntekijän opas. 2. päivitetty p. Kuopio: Nuorten Palvelu ry.
- Nuotio, J. 2016. Muuttuva kirjasto kohtaa monenlaisia nuoria. Teoksessa: Lampela, P., Leppävuori, M & Puomilahti, I. (toim.) Hengailua, kohtaamisia ja yhdessä olemista – nuoruuden elementtejä ja työmuotoja julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. Kuopio: Nuorten Palvelu ry, 48–58.
- Oulu-opisto. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 30.8.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-opisto>
- Ouluun lukioon 2020-2021. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. [Viitattu 30.8.2020]. Saatavana: https://issuu.com/city-ofoulu/docs/ouluun_lukioon_2020-2021_issuu
- Pointti. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Espoo. [Viitattu 11.9.2020]. Saatavana: https://www.espoo.fi/fi-fi/nuoret/kivaa_tekemista/nuorisotilat/pointti
- Purhonen, K. 2015. Muuttuva työ – kirjaston hyllynvälistä ja nuorisotalon ikkunasta kurkistaa kolmas työ. Teoksessa: Hokkanen, L. (toim.) Sosiaalinen kirjasto – Lukemattomien mahdollisuuksien maailma. Helsinki: Avain, 88–119.
- Sinervo, V. 2007. Minusta tulikin nuorisotyöntekijä. Anjalankoski: Solver-palvelut.
- Spaces for Older Children and Tweens. 8.6.2016. [Verkkosivu]. Model Programme for Public Libraries. [Viitattu 29.5.2020]. Saatavana: <https://modelprogrammer.slks.dk/en/challenges/zones-and-spaces/spaces-for-older-children-and-tweens/>
- Tietoa, tukea, tekemistä – Nuorisotyötä Oulussa. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupungin nuorisotyön suunnitelma – NUPS. [Viitattu 5.8.2020]. Saatavana: https://www.ouka.fi/documents/78453/17050249/Nuorisoty%C3%B6t%C3%A4_Oulussa_esite.pdf/0c991c95-5bf4-4092-89c5-63f3e66be30b
- Tiitinen, A & Turunen, V. 2017. Nuorisotyötä kirjastossa. Teoksessa: Hoikkala, T & Kuivakangas, J. (toim.) Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Humanistinen ammattikorkeakoulu, Julkaisuja 42, 205–217.

- Toimintakertomus 2017. Ei päivystä. Oulun kaupunginkirjasto. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 13.11.2020]. Saatavana: https://www.ouka.fi/documents/78400/596635/kirjaston_toimintakertomus+2017_netti.pdf/55ab00c5-da99-455c-9bf5-2872cf86e9ab
- Toimintakertomus 2018. Ei päivystä. Oulun kaupunginkirjasto. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 21.4.2020]. Saatavana: https://www.ouka.fi/documents/78400/596635/kirjaston_toimintakertomus+2018_nettiin.pdf/01f99e1d-7e71-41e9-b3c3-f25d3cbc47e2
- Toimintakertomus 2019. Ei päivystä. Oulun kaupunginkirjasto. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 13.11.2020]. Saatavana: https://www.ouka.fi/documents/78400/596635/kirjaston_toimintakertomus+2019_sa.pdf/6d673519-f1a7-4447-9647-5a1e46dc75f3
- Tuomisto, T & Pakkala, L. 2008. Teoin ja lahjoituksin. Teoksessa: Halme, A-M & Pakkala, L. (toim.) Yhdessä rakennetut: suomalaiset seurantalot. Helsinki: Suomen kotiseutuliitto. Suomen kotiseutuliiton julkaisuja A:18, 10–16.
- Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Velásquez, J. 1.9.2016. A place to their own: Creating spaces where teens can thrive. [Verkkajulkaisu]. American libraries. [Viitattu 15.11.2020]. Saatavana: <https://americanlibrariesmagazine.org/2016/09/01/library-teen-spaces-place-of-their-own/>
- Verke. Ei päivystä. [Verkkosivu]. Verke. [Viitattu 23.8.2020]. Saatavana: <https://www.verke.org/verke/>
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.
- Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Virolainen, T. 12.5.2019. Karjasillan kirjasto avataan viimein kesäkuun aikana – nuorisotilat aloittavat toimintansa syksyllä. [Verkkajulkaisu]. Kaleva. [Viitattu 1.10.2020]. Saatavana: <https://www.kaleva.fi/karjasillan-kirjasto-avataan-viimein-kesakuun-aika/1714615>
- Yhteiskunnallinen nuorisotyö. Ei päivystä. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 5.8.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/documents/78453/17050249/Yhteiskunnallinen+nuorisoty%C3%B6+2019.pdf/265cd33a-847f-43ba-8744-8884f9c2608e>

Yhteistyökirjastot ja kirjastovierailun ABC. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 18.11.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/oulu/kirjasto-reitti/yhteistyokirjastot>

Yhteisöllinen nuorisotyö. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 5.8.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/documents/78453/17050249/Yhteis%C3%B6llinen+nuorisoty%C3%B6+2019.pdf/37d4871d-c229-48ac-9063-a6b61aa44237>

Yksilöllinen nuorisotyö. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Oulun kaupunki. [Viitattu 5.8.2020]. Saatavana: <https://www.ouka.fi/documents/78453/17050249/Yksil%C3%B6llinen+nuorisoty%C3%B6+2019.pdf/8c354e98-c8d6-41a9-9c4e-70e6e76b02d3>

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

Liite 2. Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kyselyn saatekirje

Liite 3. Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden Webropol-kysely

Liite 4. Nuorten kyselyn mainos ja saateteksti

Liite 5. Nuorten Google Forms-kysely

Liite 1. Haastattelurunko

Alkukysymykset

Kuka olet ja mitä teet työksesi?

Toimipaikka

Työkokemus

Yhdessä työskentelystä

Miten työskentelette yhdessä kirjasto/nuorisotyöntekijöiden kanssa?

Millainen työnjako teillä on (kirjastotyöntekijät/ nuorisotyöntekijät)?

Mikä yhteistyössä sujuu hyvin?

Miten sitä voisi kehittää?

Mikä yhteistyössä on tärkeää?

Kirjastotila / nuorisotila

Millainen nuorten tila on? (tilan nimi, sijainti, toteutus, onko ikärajaa?)

Kuka on sisustanut tilan, mitä tilassa on yms.

Mikä tilassa on toimivaa/ mikä ei?

Kohderyhmänä nuoret

Kuinka paljon työskentelet nuorten kanssa?

Mitä aktiviteetteja/palveluita/tapahtumia nuorille tarjotaan?

Pitäisikö nuorten palveluita/ tapahtumia kehittää?

Mikä on parasta nuorten kanssa työskentelyssä?

Onko kohderyhmän kanssa jotain haasteita, mitä?

Moniammatillinen työ & yhteistyön kehittäminen

Millaisia ajatuksia sinulla on moniammatillisesta työstä ja yhteistyöstä?

Oletko osallistunut moniammatillisen työn koulutuksiin? Kuinka paljon niitä järjestetään? (toimipaikassasi tai verkossa yms.)

Oletko saanut koulutuksesta/ käytännön työstä taitoja moniammatilliseen työskentelyyn?

Millaista lisäkoulutusta kaipaisit?

Olisiko moniammatillisessa työssä/ yhteistyössä jotain kehitettävää?

Liite 2. Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden kyselyn saatekirje

Hei!

Olen kolmannen vuoden kirjasto- ja tietopalvelualan opiskelija Johanna Tornio Seinäjoen ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyötä liittyen kirjastoammattilaisten ja nuorisotyöntekijöiden moniammatilliseen yhteistyöhön. Tutkin kolmea Oulun lähi-kirjastoa (Jääli, Kaijonharju ja Karjasilta), joissa kirjaston tiloissa/samassa rakennuksessa toimivat nuorisotilat.

Tavoitteena on tutkia kirjastoammattilaisten ja nuorisotyöntekijöiden kokemuksia, mitä mieltä ammatilliset ovat moniammatillisesta yhteistyöstä, onko kyseisessä työmuodossa jotain kehitettävää ja miten nuoret voidaan huomioida paremmin asiakasryhmänä ja palveluiden kehittämisessä.

Toteutan tutkimuksessa nettikyselyn, mihin kutsun teitä osallistumaan. Kyselyyn voi osallistua kaikki Oulun alueen kirjasto- ja nuorisotyöntekijät, jotka ovat olleet mainituissa toimipaikoissa tai joilla on kokemusta kyseisestä yhteistyötoiminnasta sekä nuorten kanssa työskentelystä.

Tutkimusta varten on saatu lupa. Kyselyyn osallistutaan vapaaehtoisesti ja toteutetaan nimettömästi. Lisäksi annetut vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kysely sisältää muun muassa monivalinta- ja avoimia kysymyksiä sekä asteikkoja. Kyselyyn vastaamiseen menee noin 15 minuuttia ja kysely on auki kaksi viikkoa 4.-18.6.2020.

Tässä linkki kyselyyn:

<https://link.webpolsurveys.com/S/D0B8F7221535B6D1>

Vastaukset ovat erittäin toivottuja tutkimusta ajatellen ja tätä viestiä/kyselyn linkkiä saa jakaa eteenpäin kaikille Oulun alueen kirjastoammattilaisille ja nuorisotyöntekijöille.

Suuri kiitos etukäteen osallistumisesta!

Ystävällisin terveisin,

Johanna Tornio

Liite 3. Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden Webropol-kysely

Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillinen yhteistyö

1. Ammattiala *

- Kirjastotyö
- Nuorisotyö

2. Ikä *

- 18-29
- 30-40
- 41-50
- 51-65
- 65+

3. Työkokemus *

- Alle vuoden
- 1-2 vuotta
- 3-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-15 vuotta
- 16-20 vuotta
- Yli 20 vuotta

4. Nykyinen toimipaikka *

- Jääli
- Kaijonharju
- Karjasilta
- Jokin muu, mikä?

5. Jos vastasit jokin muu, oletko työskennellyt mainituissa toimipaikoissa?

- Jääli
- Kaijonharju
- Karjasilta
- En missään näistä

6. Arvioi asteikolla nykyisen toimipaikan työympäristöä *

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Toimipaikka on viihtyisä	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilökunnalla on toimivat työskentelytilat	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteiset sosiaalitilat on hyvä olla eri alojen työntekijöiden kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteiset työskentelytilat on hyvä olla eri alojen työntekijöiden kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Toimipaikassa huolehditaan siisteydestä ja kierrätyksestä	☐	☐	☐	☐	☐
Toimipaikka on esteetön	☐	☐	☐	☐	☐

13. Mitä nuorten palveluita/tapahtumia on järjestetty toimipaikassa?

- Kirjallisuusaiheiset palvelut/tapahtumat
- Peleihin ja pelaamiseen liittyvät palvelut/tapahtumat
- Digitaiteiden opastamiseen liittyvät palvelut/tapahtumat
- Kädentaitoaiheiset palvelut/tapahtumat
- Jokin muu, mikä?

14. Kuinka usein nuorille suunnattuja tapahtumia järjestetään toimipaikalla?

- Viikoittain
- Pari kertaa kuukaudessa
- Harvemmin kuukauden aikana
- Pari kertaa vuodessa

15. Mitä mieltä olet nuorille suunnatuista aineistoista (kirjat, pelit, muut tarvikkeet yms.) toimipaikassa, missä työskentelet? *

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Nuorten aineistot ovat helposti saatavilla	☐	☐	☐	☐	☐
Tarjonta on laaja ja monipuolinen	☐	☐	☐	☐	☐
Nuorten mielipiteitä huomioidaan aineistojen ja tarvikkeiden hankinnassa	☐	☐	☐	☐	☐
Aineistojen hankinnassa huomioidaan myös erityisryhmiä ja monikulttuurisuutta	☐	☐	☐	☐	☐

16. Mitä kehitettävää on nuorille suunnatuissa palveluissa, tapahtumissa, tiloissa tai aineistoissa?

17. Oletko osallistunut kirjaston ja nuorisotilan yhteistyötoimintaan? *

- Usein
 Joskus
 Harvoin
 En koskaan

18. Arvioi asteikolla kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden yhteistyötä

	Erittäin tyytyväinen	Melko tyytyväinen	Ei tyytyväinen eikä tyytymätön	Melko tyytymätön	Erittäin tyytymätön
Yhteistyön sujuvuus	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyön aktiivisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjasto- ja nuorisotyön vastuualueet/työnjako	☐	☐	☐	☐	☐
Tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen yhdessä muiden alojen ammattilaisten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteisesti sovittujen järjestyssääntöjen laatiminen ja ylläpito	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjaston ja nuorisotilan toimivuus	☐	☐	☐	☐	☐

Liite 4. Nuorten kyselyn mainos ja saateteksti

Hei! Olen kirjastoalan opiskelija Johanna Tornio SeAMK:sta ja teen opinnäytetyötä kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillisesta yhteistyöstä. Tutkimusta varten kerätään lisäksi nuorten kokemuksia kirjastojen ja nuorisotilojen tarjoamista palveluista.

Jos olet 7-17-vuotias ja käyt Jäälän, Kaijonharjun tai Karjasillan kirjastossa/nuokkarissa, osallistu anonyymiin kyselyyn 5.-9.10 välisenä aikana. Saat paikan päällä linkin/koodin nettikyselyyn ja luvassa on pieni palkkio.

Vastaukset ovat erittäin toivottuja, kiitos etukäteen!

Liite 5. Nuorten Google Forms-kysely

Kysely kirjaston ja nuorisotilan kävijöille

Kirjasto- ja nuorisotyöntekijöiden moniammatillinen yhteistyö

*Pakollinen

1. 1. Ikäsi *

Merkitse vain yksi soikio.

7-11

12-14

15-17

2. 2. Missä kaupunginosassa asut? *

3. 3. Kirjasto/nuorisotila, missä käyt? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

Jääli

Kaijonharju

Karjasilta

Muu: _____

4. 4. Käytkö kirjastossa vai nuorisotilassa? *

Merkitse vain yksi soikio.

Käyn kirjastossa ja nuorisotilassa

Käyn vain kirjastossa

Käyn vain nuorisotilassa

5. 5. Kuinka usein käyt kirjastossa/nuorisotilassa? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Joka päivä
 Pari kertaa viikossa
 Pari kertaa kuukaudessa
 Harvoin

6. 6. Jos et käy kirjastossa, mikä saisi sinut käymään siellä?

7. 7. Jos et käy nuorisotilassa, mikä saisi sinut käymään siellä?

8. 8. Mitä teet kirjastossa/nuorisotilassa? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Tapaan kavereita
 Pelaan pelejä
 Teen koulujuttuja
 Käyn tapahtumissa
 Luen kirjoja

Muu: _____

9. 9. Mitä kirjaston palveluita käytät?

10. 10. Mikä on parasta kirjastossa/nuorisotilassa? *

11. 11. Mitä toivoisit kirjastoon/nuorisotilaan? (Esim. tilat, välineet, henkilökunta, tapahtumat yms.)

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms